

NOKIAN
KAUPUNKI

Tilinpäätös 2019

TÄÄLLÄ SYNTYY TTA.

Sisällys

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	5
TOIMINTAKERTOMUS.....	7
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	7
Ympäristötekijät.....	20
Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	21
Tilikauden tuloksen muodostuminen	23
Toiminnan rahoitus	27
Tase	29
Kokonaistulot ja -menot.....	31
Kaupunkikonsernin talous ja toiminta	32
Tilikauden tuloksen käsittely.....	38
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	39
Tuloslaskelman toteutuminen	39
Investointien toteutuminen	42
Rahoitusosan toteutuminen	49
Kaupungin strategisten tavoitteiden toteutuminen	51
TOTEUTUMAT PALVELUALUEITTAIN	53
DEMOKRATIA	53
KONSERNIPALVELUT	57
KAUPUNKIKEHITYSPALVELUT	68
PERUSTURVAPALVELUT	90
SIVISTYSPALVELUT.....	111
TYTÄRYHTIÖT.....	128
YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISISTA	137
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	138
Tuloslaskelma.....	138
Rahoituslaskelma	139
Tase	140
Konsernituloslaskelma	142
Konsernirahoituslaskelma.....	143
Konsernitase	144
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	146
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	161

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Kuntien eriytymiskehitys on varsin huolestuttava. Kuntaliiton saamien kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan $\frac{3}{4}$ kunnista on tehnyt alijäämäisen tilinpäätöksen vuonna 2019 Manner-Suomessa. Heikon tuloksen takana on toimintamenojen kasvu ja verorahoituksen heikko kasvu. Vain harva kunta pystyi positiiviseen tulokseen ainakaan ilman satunnaisia tuottoja.

Talouden eriytymiskehityksen ohella toinen merkittävä kuntien kehityksen jakaja on väestönkehitys. Vuonna 2019 118 kunnassa väestönmenetys oli enemmän kuin - 1,5 %. Vain 32 kunnassa väestö kasvoi enemmän kuin + 0,5 %. Nokian kaupungin väestönkasvu oli 416 ihmistä eli 1,23 %. Väestönkasvussa Nokia oli 14. eniten kasvanut kunta koko Suomessa.

Nokian kaupunki kuuluu aluekehityksessään vahvojen kuntien joukkoon. Sen sijaan kaupungin taloutta on jo pitkään haastaneet yleisen kuntien talouden ahdingon lisäksi erityiset Nokiaa koskettavat rasitteet. Näiden ei-säännöllisten kustannusten yhteisvaikutus on viime vuosilta yhteensä jo yli 30 milj. euroa.

Vuodelta 2019 tilinpäätös on alijäämäinen 5,77 milj. euroa. Tämä johti siihen, että kaupungin taseesta kumulatiivinen aikaisempien vuosien, enää vähäinen, ylijäämä kääntyi 0,2 milj. euroa alijäämäiseksi.

Tilinpäätös sisältää käytöstä poistettavien rakennusten poistoja (alaskirjauksia) 3,89 milj. euroa ja lisäksi tuloslaskelmaa rasittaa 2,1 milj. euron väistö- ja sisäilmakorjaukset. Kun samalla verotulot jäivät 4,8 milj. euroa alle talousarvion, ja kun määrärahojen ylityksiä muutostalousarvioonkin kertyi 1,4 milj. euroa, oli tulos näinkin huono.

Talousarviolainojen määrä pieneni 0,7 milj. eurolla. Lainojen yhteismäärä on taseessa 91,6 milj. euroa, mikä on 2 699 euroa / asukas. Talousarviolainojen määrä lähtee voimakkaaseen kasvuun jo kuluvana vuonna talonrakennusinvestointien alkaessa.

Kuntien talouskehityksen ennuste on heikko myös lähitulevaisuuden osalta. BKT:n kasvu on jo hidastunut, ja maailmantaloutta uhkaavat uudet uhkatekijät, kuten koronavirus, entisestään. Maan hallituksen hallitusohjelma sisältää monia palvelujen laajennuksia, joiden toteuttamisesta pääosaltaan vastaisivat kunnat. Hallitus on luvannut kompensoida taloudelliset vaikutukset kunnille.

Vuoden 2020 valtionosuuksiin palautettiin täysimääräisenä aiemmat valtionosuuden leikkaukset. Kuntasektorin pelkona kuitenkin on, että yleisen taloudellisen tilanteen kehitys ei lopulta mahdollista palvelujen laajennusten kustannusvaikutusten kompensointia kunnille tai että laskennalliset kompensoinnit eivät kuitenkaan kohtelee kuntia niiden todellisia kustannuksia vastaavasti.

Nokian kaupungin on saatava taloutensa tasapainoon. Tässä työssä tarvitaan entistä voimallisemmin kaikkia. Tasapainoon saaminen edellyttää myös ikävien päätösten tekemistä. Niiden tekeminen ei ole helppoa, mutta vastuullista se on.

Vaikka taloustilanteemme edellyttää nopeita korjaustoimia, on samalla kuitenkin muistettava kaupungin talouden pitkäkestoinen kehittäminen. Tämä tarkoittaa esim. monipuolisten asuin- ja yritysalueiden tarjonnan varmistamista.

2010 -luvulla pysyvien vastaavien luovutusvoitot ovat olleet korkeimmillaan v. 2013, jolloin maanmyyntituloina tuloutui 4,9 milj. euroa. Muutoin po. aikana maanmyyntitulot ovat vaihdelleet välillä 1,1 - 3,1 milj. euroa ollen v. 2019 1,4 milj. euroa.

Maanvuokratulot ovat kuitenkin kasvaneet vv. 2014 - 2019 0,5 milj. eurolla. Ilman indeksiehdon huomioimista uusien vuokrasopimusten 6 % tuottovaatimuksella vuokrattujen tonttiluovutusten määrä laskennallisesti vastaa noin 9 milj. euron kauppahintaa, mikä myyntitilanteessa olisi tuloutunut tuloslaskelmaan lähes kokonaan maa-alueiden alhaisesta tasearvosta johtuen. Maa-alueiden vuokraaminen tuottaa pitkällä ajalla kaupungille tosiasiasa enemmän kuin myynti, mutta vuokraaminen ei korjaa tasetilannettamme nopeasti.

The Swedish Institute for Quality julkistaa joka toinen vuosi nk. EPSI Ratingin. Vuoden 2019 tulosten perusteella nokialaiset kokivat asukastyytyväisyytensä parantuneen vuoden 2017 kyselystä kun samaan aikaan asukastyytyväisyys koko maan keskiarvona heikkeni. Päättäjien, kuntalaisten ja henkilöstön työ saa aikaan tuloksia.

Kiitän kaupungin luottamushenkilöitä ja henkilöstöä vuoden 2019 palvelusta ja sitoutumisesta nokialaisten hyvinvoinnin edistämiseen. Kiitän myös kaupungin asukkaita ja kaikkia sidosryhmiä yhteisömme rakentamisesta. Toivon kaikille voimia jatkaa yhteisestä kehittämistyötä kaupunkilaisten palvelemiseksi.

Eero Väätäinen
kaupunginjohtaja

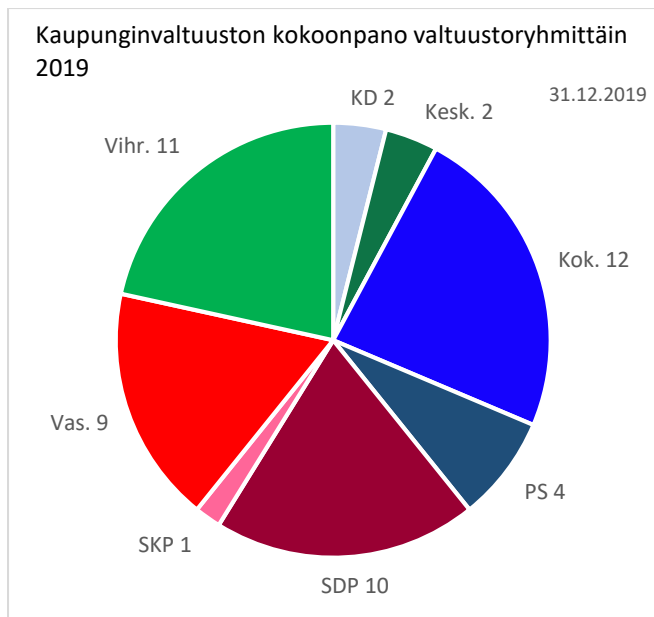
TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Valtuusto on aloittanut toimikautensa 1.6.2017. Kuntalain mukaisesti kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Kaupunginvaltuustoon kuuluu 51 jäsentä. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi Piila Paalanen (Vihr.). Ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimi Jari Kinnunen (Kok.) 31.5.2019 saakka ja sen jälkeen Nea Lehmussaari (Kok.). Toisena varapuheenjohtajana toimi Roope Lehto (SDP). Kokoomus oli kaupunginvaltuuston suurin puolue. Valtuusto kokoontui 8 kertaa.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitukseen kuului 9 jäsentä ja sen puheenjohtajana toimi Jari Haapaniemi (Kok.). Ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimi Arja Laitinen (SDP). Toisena

varapuheenjohtajana toimi Johanna Peurala (Vihr.)

31.5.2019 saakka ja sen jälkeen Kaisa Räsänen (Vihr.).

Kaupunginhallitus kokoontui 27 kertaa.

Kaupunginhallituksen kokoonpano 31.5.2019 saakka:

Alanne Esa (SDP)

Haapaniemi Jari (Kok.)

Laitinen Arja (SDP)

Lehmussaari Nea (Kok.)

Lehtonen Anneli (Vas.)

Nyman Anne (Vas.)

Johanna Peurala (Vihr.)

Siuvo Janne (Kesk.)

Tomminen Antti (Vihr.)

Kaupunginhallituksen kokoonpano 1.6.2019 alkaen

Alanne Esa (SDP)

Haapaniemi Jari (Kok.)

Kinnunen Jari (Kok.)

Laitinen Arja (SDP)

Lehtonen Anneli (Vas.)

Nyman Anne (Vas.)

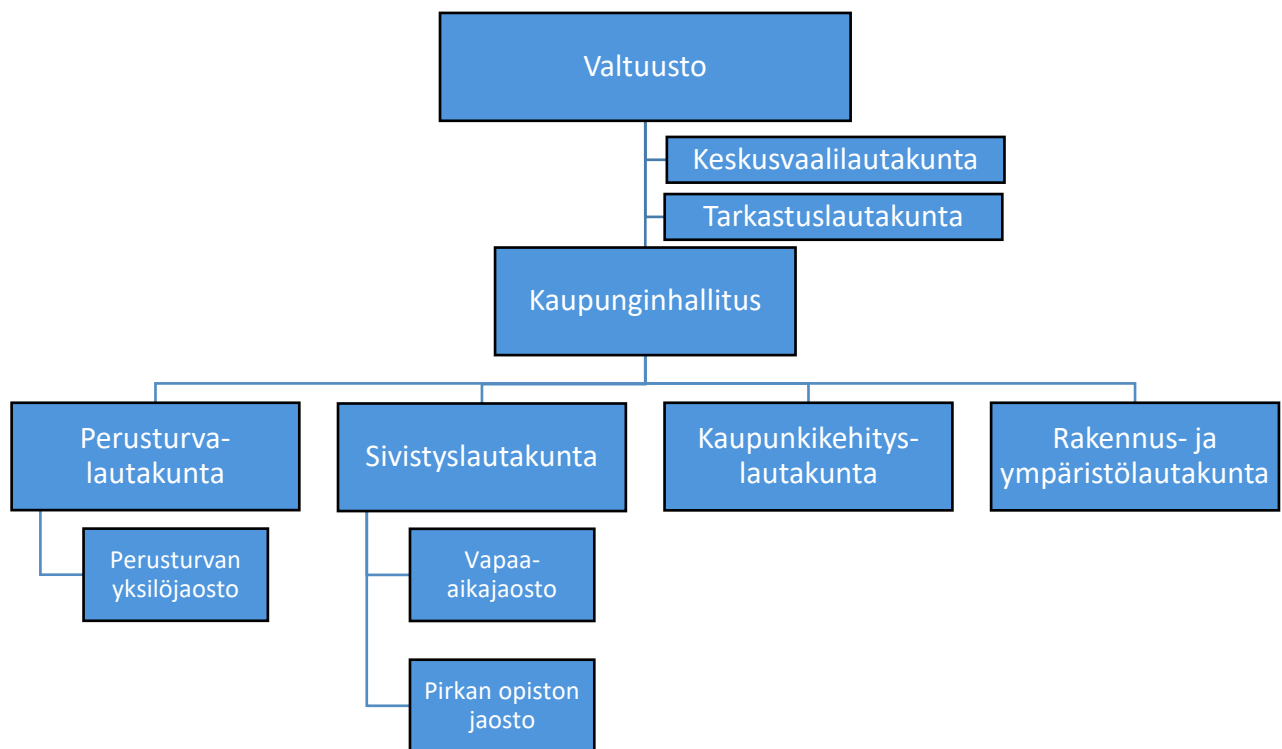
Peurala Johanna (Vihr.)

Räsänen Kaisa (Vihr.)

Välimäki Olli (Kok.)

Lautakunnat

Nokian kaupungissa toimi neljä lautakuntaa, sivistyslautakunta, perusturvalautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta ja kaupunkikehityslautakunta. Niiden tehtävänä on huolehtia oman toimialansa toiminnan ja talouden johtamisesta ja valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttamisesta. Lisäksi kaupungissa toimii lakisääteiset lautakunnat: tarkastuslautakunta ja keskusvaalilautakunta.

Kaupunginvaltuutetut vuonna 2019

Alanne Esa	suunnittelija	SDP
Andersin-Salenius Jutta	yrittäjä	Kok.
Asell Marko	liikunnanohjaaja	SDP
Forssen Anitta	työkyvyttömyyseläkeläinen	Vihr.
Haapala Matti	Työnjohtaja	Vas.
Haapaniemi Jari	toimitusjohtaja, yrittäjä	Kok.
Harju Hannu	merkonomi	Vihr.
Hiltunen Raisa	työterveyshoitaja	SDP
Isokangas Tuomo	sairaanhoitaja	PS
Jaakkola Jouko	filosofian lisensiaatti	SDP
Kallio Seppo	kunnallisneuvos	Vas.
Kinnunen Jari	rikosylikomisario	Kok.
Kork Jarmo	MOT, maajohtaja	Kok.
Kotiranta Ilkka	eläkeläinen	Vas.
Kuittinen Toni	ensihoitaja	PS
Kuusento linu	toimistopäällikkö, FM	Kok.
Kvick Teresa	tarkastaja	Vas.
Laitinen Arja	sairaanhoitaja, palvelujohtaja	SDP
Lamminsivu Kimmo	testiasentaja	Vas.
Lappalainen Pirkka	asianajaja	Kok.
Lehmussaari Nea	opiskelija, yrittäjä	Kok.
Lehto Roope	yhteisöpedagogi	SDP
Lehtonen Anneli	lehtori, FM	Vas.
Lehtonen Timo	yrittäjä	Vihr.
Luukko Tarja	opettaja	KD
Matikka Johanna	toimitusjohtaja	Kok.
Melkko Niina	psykologi	Vihr.
Mustalahti Kari	ylikonstaapeli	Kok.
Nenonen Tuomo	sosiaalineuvos	SDP
Nurminen Raija	terveydenhoitaja	SDP
Nyman Anne	myyjä	Vas.
Ojala Reino	kaupunkineuvos, eläkk.	SDP
Ovaskainen Mika	päätuottamismies	Vas.
Paalanen Piila	opettaja, FM	Vihr.
Paloheimo Kaisa	uravalmentaja	KD
Pelvola Kirsi	revisori	Vihr.
Peurala Johanna	lastentarhanopettaja, varajoh- taja	Vihr.
Pulakka Esko	insinööri, maanviljelijä eläkk.	Kesk.
Pulakka Jukka		PS
Pulakka Miika	tuotantovastaava	Vihr.
Rautalin Tommi	yrittäjä	Kok.
Räsänen Kaisa	erityisluokanopettaja	Vihr.
Schadrin Pauli	asentaja	SKP
Selinummi Anne-Maarit	tietohallintopäällikkö, DI	Vihr.
Siuvo Janne	insinööri, agrologi	Kesk.

Techtolin Merja	mylläri	Vas.
Toivainen Juha	ICT-asiantuntija	PS
Tomminen Antti	opettaja, insinööri	Vihr.
Vellonen Kari	tuotantopäällikkö	SDP
Välimäki Olli	yrittäjä, KTT	Kok.
Väre Mikko	kihlakunnanulosottomies, HTM	Kok.

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Valtionvarainministeriön joulukuun taloudellisen katsauksen mukaan bruttokansantuotteen kasvu oli noin 1,6 %:a. Asuinrakennusinvestoinnit supistuvat, mutta myös tuotannollisten investointien kasvu hidastuu kansainvälisen talouden suhdanteen heikentyessä. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu työllisyyden kohentumisessa sekä ansiotason noustessa. Vienti kasvaa vahvasti palveluviennin ja laivatoimitusten seurauksena.

Valtionvarainministeriö arvioi, että Julkisen talouden alijäämä kasvaa v. 2020, kun hallitusohjelman mukaiset menolisäykset astuvat voimaan. Ilman työllisyyttä sekä talouden ja julkisen hallinnon tuottavuutta kohentavia toimia julkinen talous pysyy myös tulevina vuosina alijäämäisenä. Julkinen velka suhteessa BKT:hen kääntyy vähitellen uudelleen kasvuun.

Työllisyys kääntyi jälleen kasvuun vuoden 2019 syksyllä alkuvuoden heikomman työllisyyskehityksen jälkeen. Työllisten määrän arvioidaan kasvavan prosentti v. 2019 koko vuoden työllisyysasteen noustessa keskimäärin 72,6 prosenttiin.

Talouden tuottavuus on heikkoa. Työn tuottavuus työntuntia kohti koko taloudessa supistui vuonna 2018 ja kehitys on parantunut vain hieman alkuvuonna 2019. Teollisuuden tuottavuuskasvu on kohentunut, mutta teollisuuden kokonaistuottavuuden kehitys on monia maita heikompi. Työn tuottavuuden taso Suomessa saavutti vasta v. 2017 finanssikriisiä edeltäneen tason.

Tuotannon kasvun esteistä johtuen talouden aktiiviteetti on hidastumassa. Kasvun hidastumisen taustalla on Suomeen kohdistuvan kansainvälisen vientikysynnän hiipuminen maailmankaupan hidastuessa sekä rakennusalan suhdanteen kääntyminen laskuun vahvan nousukauden jälkeen.

Vuonna 2019 yksityisen kulutuksen kasvua tuki ansiotason nousu sekä työllisyyden koheneminen. Palkkasumman kasvu jatkuu, mikä ylläpitää kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen nopeaa kasvua verrattuna viime vuosiin.

Vuonna 2020 talouskasvu hidastuu yhteen prosenttiin. Näkymät vientimarkkinoilla tasaantuvat ja viennin kasvu hidastuu, mutta jää silti viime vuosien keskimääräiselle tasolle. Palveluviennin kasvu on tavaroiden viennin kasvua nopeampaa ja pitää viennin kasvun vientikysyntää nopeampana. Nopeimman kasvun vaihe näyttäisi olevan ohi.

Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu tasaisena. Kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvua pitää yllä ansiotason nousu sekä korkeana pysyttelevä työllisyys. Kotitalouksien reaalisten käytettävissä olevien tulojen kasvu pysyy vakaana, sillä inflaation pysyy edelleen maltillisena. Julkisen kulutuksen kasvun kiihtyminen kasvattaa kotimaista kysyntää.

Vuonna 2020 ansiotason nousu ylläpitää palkkasumman kasvua työllisyyden kasvun hidastuessa. Palkkasumman ja kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvu jatkuu vahvana. Ansiotason kasvua kiihdyttää tilapäisesti julkisen sektorin lomarahaleikkausten päättyminen. Inflaation kiihtyminen hidastaa reaalisten käytettävissä olevien tulojen kasvua. Finanssialan maaliskuussa 2020 kokoamat eri instituutioiden viimeisimmät ennusteet vuoden 2020 BKT:n kehityksestä vaihtelevat 0 - 1,5 % välillä.

Paikallishallinnon rahoitusasema heikkeni ennätyselliset 1,6 mrd. v. 2018 ollen 0,9 % alijäämäinen suhteessa bruttokansantuotteeseen. Paikallishallinnon alijäämä syvenee edelleen v. 2019. Menoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun lisäksi mm. keväälle 2019 painottuneet kunta-alan

palkankorotukset ja kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksen päätyminen, jonka vaikutus näkyy suurimmaksi osaksi jo v. 2019.

Hallitusohjelman pysyvät menolisäykset on suunniteltu toteutettavaksi etupainotteisesti, ja ne kiihdyttävät kulutuksen kasvua etenkin v. 2020. Hallitusohjelman kertaluonteiset panostukset lisäävät kuntatalouden menoja vuosina 2020–2022.

Henkilöstökulut muodostavat paikallishallinnon suurimman kuluerän, ja siksi kunta-alan palkkaratkaisuilla

on suuri merkitys paikallishallinnon talouden kehitykselle.

Paikallishallinnon tulot eivät riitä kattamaan kasvavia menoja, sillä investoinnit pysyvät mittavina ja sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluntarve jatkaa väestön ikääntymisen vuoksi kasvuaan. Paikallishallinnon alijäämä syvenee vuodesta 2021 alkaen. Paikallishallinnon talouden vahvistuminen edellyttää tuottavuuden lisäämistä, rakenteellisia uudistuksia sekä kuntien ja kuntayhtymien omia kuntataloutta vahvistavia toimia.

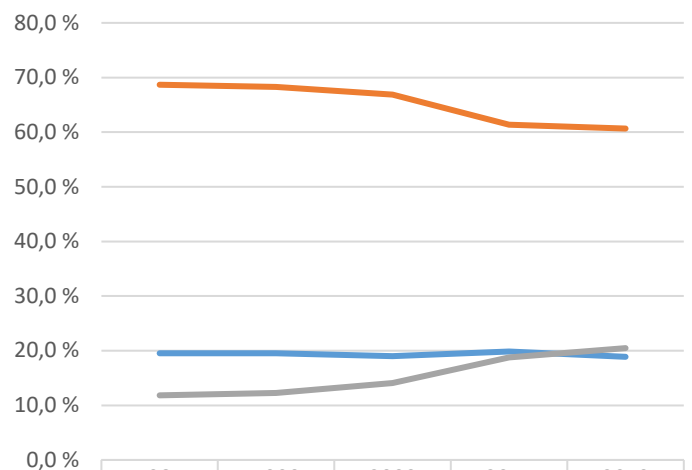
Oman alueen kehitys

Väestö

Nokian kaupungissa oli 33 943 asukasta vuoden 2019 lopussa. Kasvua edellisestä vuodesta oli 416 asukasta (1,24 %). Tilastokeskuksen ennakkotilaston mukaan luonnollisen väestönlisäyksen osuus kasvusta oli 41 asukasta, kuntien välisen nettomuuton osuus 360 asukasta ja nettomaahanmuuton osuus 18 asukasta. Lisäksi väestön kokonaislisäykseen vaikuttaa väkiluvun korjaus, jonka osuus oli -3 asukasta.

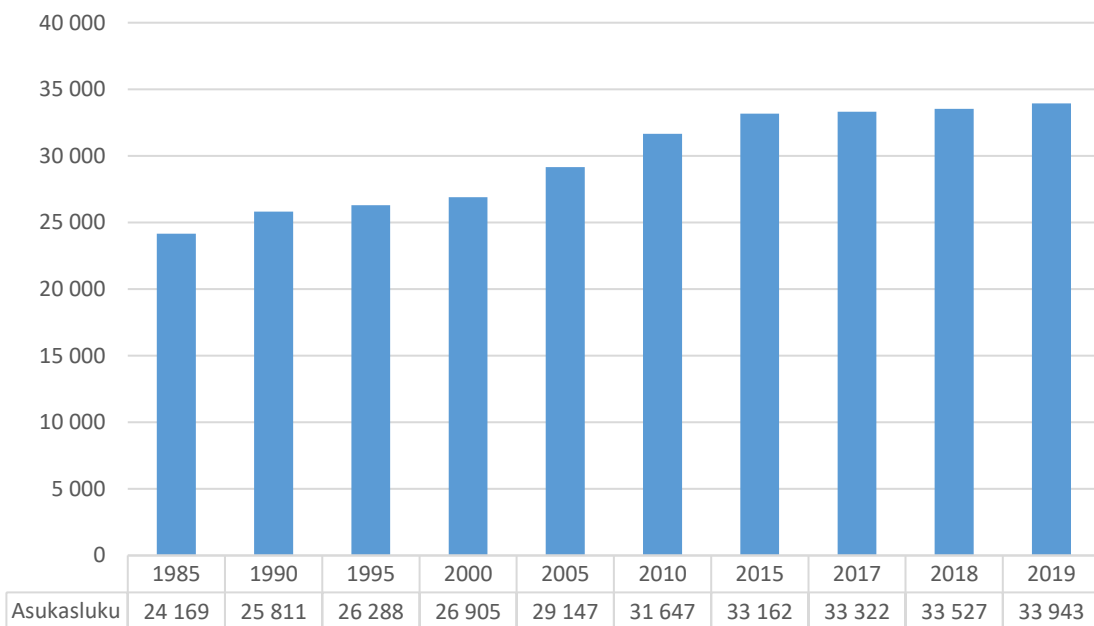
Asukkaista 0-14-vuotiaiden osuus on laskenut 18,9 %:iin (v. 2015 19,8 %). Yli 65-vuotiaiden määrä on kasvanut 20,5 %:iin (v. 2015 18,8 %). 15-64 vuotiaiden osuus on pysynyt miltei ennallaan 60,7 %:ssa (v. 2015 60,8 %).

Nokian väestön ikärakenne 1985-2019

	1985	1990	2000	2015	2019
0 - 14	19,5 %	19,5 %	19,0 %	19,8 %	18,9 %
15 - 64	68,7 %	68,3 %	66,9 %	61,4 %	60,7 %
65 -	11,8 %	12,2 %	14,1 %	18,8 %	20,5 %

Nokian asukasluku v. 1985-2019

Työ

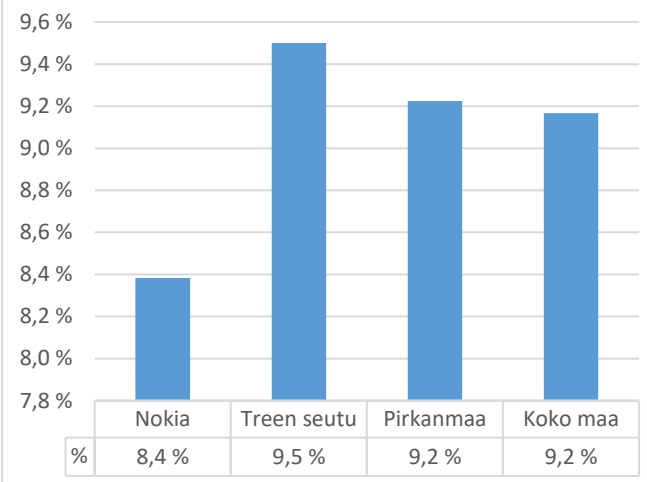
Työ- ja elinkeinoministeriön Pirkanmaan joulukuun 2019 työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työhakijoiden määrä kääntyi kasvuun vuonna 2019. Joulukuussa 2019 työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Nokialla oli 9,7 %; muutos oli vuositasolla +2 %. Keskimääräinen työttömyysaste Nokialla vuonna 2019 oli 8,4 %. Pirkanmaalla työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta joulukuussa 2019 oli 9,9 %.

Vuoden 2019 lopussa Nokialla oli 1 534 työtöntä työnhakijaa, mikä oli 311 hakijaa enemmän kuin joulukuussa 2018. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi hieman vuonna 2019, ollen vuoden lopussa 275 henkilöä, mikä on 20 henkilöä enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2018.

Nuorten alle 30 vuotiaiden työttömien määrä kääntyi nousuun toukokuusta 2019 alkaen. Joulukuussa 2019 Nokialla oli 369 alle 30 vuotiasta työtöntä työnhakijaa, muutos edellisvuoteen oli +17,1 % ja keskimäärin vuositasolla +5 %.

Vuoden 2019 lopussa Nokialla oli 181 avointa työpaikkaa, mikä on yhtä paljon kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2018.

Työttömyysaste %, keskiarvo 2019

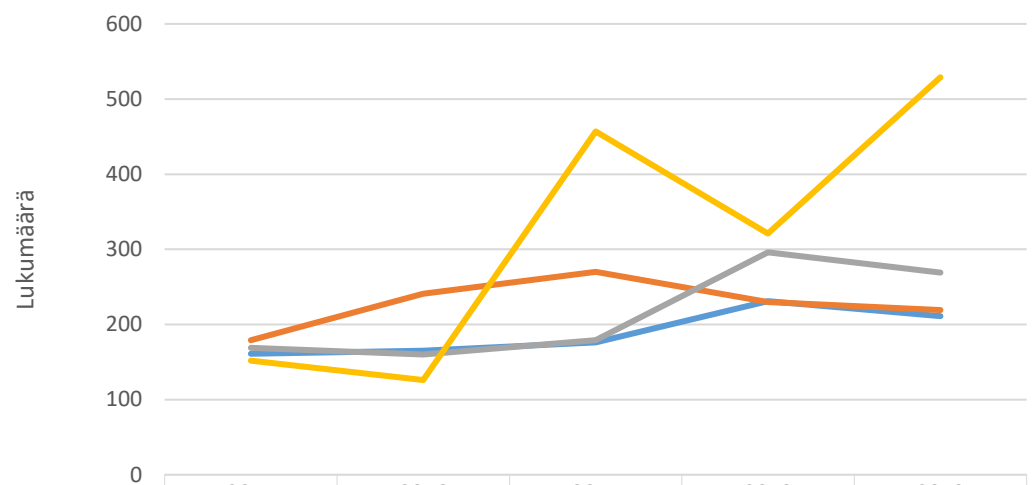
Asuminen

Asuntojen yhteismäärä vuoden 2019 lopussa Nokialla oli 17 428 kappaletta. Vuoden 2019 aikana uusia asuntoja valmistui 261 kappaletta, joista pientaloihin 125, rivi- ja ketjutaloihin 32 kappaletta ja asuinkerrostaloihin 104.

Lisärakentamisen myötä asuntoja pientaloihin valmistui 8 kappaletta.

Rakennuslupia vuoden aikana myönnettiin 529 asunnolle seuraavasti: uusiin rakennuksiin 526 asuntoa ja lisärakentamisella pientaloihin 3 asuntoa.

Rakennusvalvonnan tunnusluvut 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Myönnettyt rakennusluvut	161	165	176	231	211
Toimenpide- ja purkuluvat	179	241	270	230	219
Uudet asunnot, valmistuneet	169	160	179	296	269
Uudet asunnot, myönnettyt luvat	152	126	457	321	529

Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Tuloperusteiden muutokset

Verotuloja kertyi 138,6 miljoonaa euroa, mikä alitti talousarvion 4,8 miljoonalla euroalla. Verotuloja oli 2,7 miljoonaa euroa (2,0 %) edellistä vuotta enemmän.

Vuonna 2019 ei muutettu tulovero- eikä kiinteistöveroprosentteja. Kunnallisveroa kertyi 2,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2018 ja kiinteistöveroa kertyi saman verran kuin vuonna 2018. Osuus yhteisöveron tuotosta kasvoi 0,4 miljoonaa euroa.

Verotulokertymän lasku johtui pitkälti tuloverotuksen järjestelmämuutoksista. Verokorttiuudistus sekä tulorekisteri aiheuttivat verotilityksiin häiriöitä, joka myöhentää verotulojen kertymistä. Aikaisemmin kuluvana vuonna kertyneet kunnallisverot siirtyvät osin seuraavan vuoden puolelle.

Valtionosuuksien määrä laski edellisestä vuodesta 1,0 miljoonaa euroa ollen 38,8 miljoonaa euroa. Kaupungin peruspalveluiden sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet pysyivät ennallaan, mutta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus lasku 1,0 miljoonaa euroa.

Valtionosuuksia pienentäneet Kiky-leikkaukset olivat vielä kuluvana vuonna täysimääräisiä, vaikka esim. lomarahaleikkauksesta saatu säästö poistui jo. Lisäksi useamman vuoden ajan palkansaajien sosiaalivakuutusmaksujen noususta aiheutunutta verovähennysten kasvua ei ole kompensoitu kunnille.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Alkuperäisen talousarvion mukainen tilikauden tulostavoite oli 0,95 miljoonan euron ylijäämä. Vuoden aikana valtuusto myönsi lisämäärärahaa käyttötalouden tilapalvelujen tulosalueelle 355 000 euroa ja 2,3

miljoonan euron terveystalouden tulosalueelle, kohdennettavaksi Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä ostettaviin erikoissairaanhoidon palveluihin. Yhteensä käyttötalouden määrärahojen lisäys oli 2,7 miljoonaa euroa. Muutostalousarvioiden jälkeen tilikauden tulokseksi ennakoitiin -1,7 miljoonaa euroa.

Toimintatuotot alittuivat 1,1 miljoonaa euroa. Suurin alitus oli maankäyttö- ja kehittämiskorvausten jääminen alle talousarvion vuodelle 2019. Valmistus omaa käyttöön toteutui 2,2 miljoonaa euroa talousarviota parempana. Toimintakulut ylittivät 6,0 miljoonaa euroa alkuperäisen talousarvion ja 3,4 miljoonaa euroa lisämäärärahalla korotetun muutostalousarvion. Palveluiden ostot ylittivät 3,7 miljoonalla eurolla, mutta siitä 2,1 miljoonaa euroa oli työvoiman vuokrausta, jonka määrärahat sisältyivät henkilöstökuluihin. Kun työvoiman vuokraus jätetään huomioimatta, palveluiden ostot ylittyivät 1,6 miljoonalla eurolla muutostalousarvioon verrattuna. Lisäksi määräraha ylittyi aineissa ja tarvikkeissa 1,3 miljoonaa euroa sekä henkilöstökuluissa 0,2 miljoonaa euroa, kun on huomioitu työvoiman vuokrauskustannukset. Määräraha puolestaan alittui kaupungin maksamissa avustuksissa ja muissa kuluissa molemmissa 0,3 miljoonaa euroa.

Kaupungille kertyi 0,5 miljoonaa euroa enemmän osinkotuloja kuin talousarviossa oli arvioitu.

Konsernipalveluiden talous toteutui toimintakatteellisesti ollen 0,8 miljoonaa euroa alle muutostalousarvion ja 0,4 miljoonaa euroa alle alkuperäisen talousarvion.

Kaupunkikehityspalveluiden talouden toteuman osalta toimintakate oli noin 2,9 miljoonaa euroa heikompi kuin talousarvio. Tanhuankadun / Rounionkadun kaava-alueen maankäyttökorvaukset (n. 2,6 milj.€) jäi-

vät tuloutumatta vuodelle 2019. Myös maanmyyntitulot jäivät alle talousarvion 0,4 miljoonaa euroa. Toisaalta muut toimintatuotot ylittivät talousarvion 0,6 miljoonalla eurolla. Ulkoisissa toimintakuluissa on noin 400 000 euron ylitys, joka johtuu pääosin infrapalveluiden toimintakulujen ylityksestä, maankäytön palveluiden ostoista sekä joukkoliikenteen maksun noususta vuoden 2019 aikana. Infrapalveluissa merkittävä erä kulujen lisäyksessä on murskevaraston tasearvon oikaisu 0,5 miljoonalla euroalla inventoinnin jälkeen. Tämä kirjattiin käyttötalouden menoihin.

Perusturvapalveluiden talouden osalta toimintatuotot ylittivät lääkäreiden koulutuskorvausten ja kotikuntakorvausten osalta, kun taas asiakasmaksutulot jäivät 74 000 € alle ta:n. Kokonaisuudessaan ulkoiset toimintatuotot ylittivät talousarvion 0,6 miljoonalla eurolla. Ulkoiset toimintakulut ylittivät 1,6 miljoonalla eurolla muutostalousarvion ja 3,9 miljoonalla eurolla alkupe-
räisen talousarvion. Henkilöstömenot ylittivät kokonaisuudessaan, kun huomioidaan työvoimanvuokraus. Ylitys johtuu ennakoitua korkeammista eläkeperusteisistä menoista ja erilliskorvauksista (mm. hälytysraha, toimenpidepalkkiot, vuoro- ja pyhälisät. Tavoitteena ollut vuokratyövoiman käytön vähentäminen toteutui.

Sivistyspalveluiden toimintatuotot ylittivät selvästi. Tämä johtuu ennen kaikkea siitä, että opetuspalveluissa saatiin ajan tasalle kotikuntakorvauslaskutus. Lisäksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksut toteutuivat arvioitua paremmin positiivisen muuttoliikkeen seurauksena. Toimintakuluissa henkilöstökulut ylittivät ennen kaikkea Pirkan opiston osalta, mutta jonkin verran myös muissa palveluissa.

Muutokset kaupungin toiminnassa

Kaupungin toimintakuluja rasitti suuret sisäilmaongelmista aiheutuneet kustannukset n. 2,1 miljoonaa euroa. Siitä n. 1,2 miljoonaa euroa meni väistötiloihin. Nettoinvestointien määrä lähes kaksinkertaistui edelliseen vuoteen verrattuna ollen vuonna 2019 17,1 miljoonaa euroa (9,9 milj.€ v. 2018). Uusi pääkirjasto valmistui vuoden 2019 lopussa ja sen kokonaiskustannukset olivat n. 9,5 miljoonaa euroa ja siihen saatiin 3,3 miljoonaa euroa valtionavustusta. Lisäksi isoimpia kiinteistöinvestointeja oli Myllyhaan päiväkodin ja Vihnuskodin peruskorjaukset yhteensä 1,8 miljoonaa euroa. Emäkosken sillan rakennustyöt jatkuivat vuoden 2019 aikana ja jatkuvat edelleen vuonna 2020. Kaava-alueita laajennettiin vuonna 2019 n. 1,4 miljoonalla eurolla isoimpana niistä Harjuniitty. Maa-alueita hankittiin maankäyttösopimuksilla 3,6 miljoonalla eurolla.

Henkilöstö

Kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 2097 henkilöä (31.12.2018 lukumäärä 2 058 henkilöä). Vakinaisen henkilöstön osuus oli 80,8 % (vuonna 2018 osuus 80,6 %). Vuodesta 2018 vuoteen 2019 henkilöstön kokonaismäärä kasvoi lievästi. Kasvu selittyy vakinaisen henkilöstön määrän lisääntymisellä 1659:stä 1700 henkilöön. Kokonaishenkilöstömäärä nousi yhteensä 39 henkilöllä.

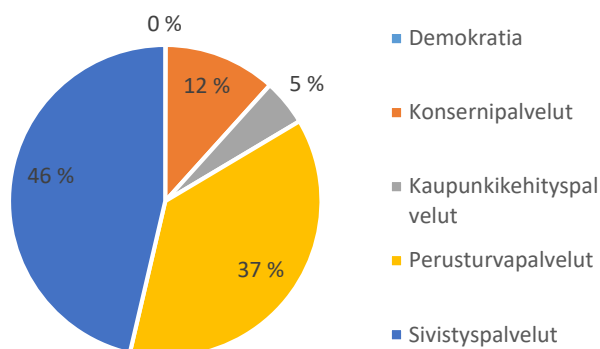
Henkilötyövuosia seurattaessa lisäystä vuodesta 2018 vuoteen 2019 oli HTV2*:n osalta 30. Kun tähän lukuun lisätään työvoiman vuokraus (19/ HTV2) on kokonaisluku 1936, jossa 22 lisäys (HTV2) vuoteen 2018 verrattuna. Näin ollen työvoiman vuokraus väheni 8 (HTV2) edelliseen vuoteen verrattuna.

Henkilöstön palkkakulut olivat 72,3 miljoonaa euroa, mikä on noin 3,6 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän. Henkilösivukulujen osuus oli 17,9 miljoonaa euroa, mikä on noin 0,2 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän.

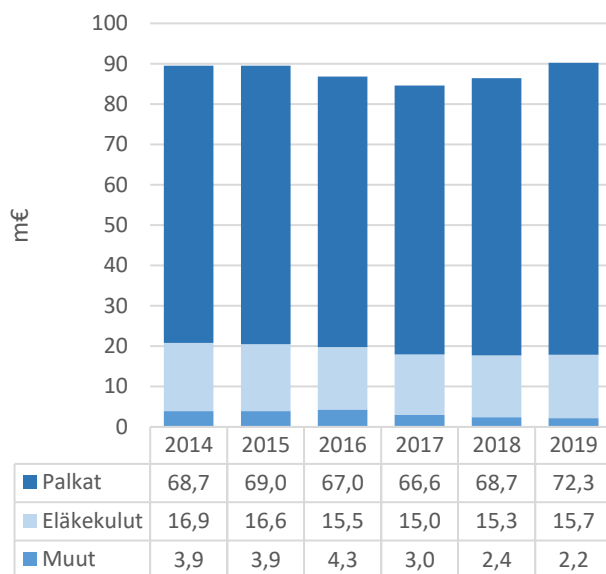
Henkilöstöraportissa 2019 käsitellään tarkemmin henkilöstöasioita vuoden 2019 ajalta.

* HTV2 kuvastaa yhteislukuna (ei keskiarvona) henkilöstön työssäoloaika, huomioiden työsuhteiden osaaikaisuudet ja kaikki myönnetty palkattomat vapaat. Palkallisia poissaoloja (kuten vuosilomat) ei vähennetä HTV2-luvussa. HTV2 esittää lukuna henkilötyövuosimäärän, joista aiheutuu henkilöstökustannuksia kaupungille.

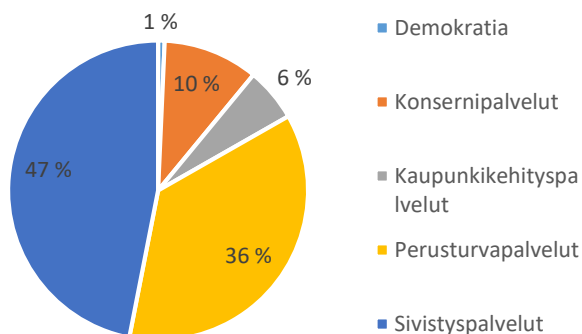
Henkilöstö 31.12.2019

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut 31.12.2019 90,2 m€

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Nokian kaupungin strategia 'Elinvoimainen ja ekologinen Nokia 2027' hyväksyttiin valtuustossa lokakuussa 2017. Strategia korostaa pitkän ajan kasvun ja elinvoiman merkitystä Nokian ja nokiaisten hyvinvoinnille. Strategia jalkautuu vuosittain talousarviossa toiminnallisiksi tavoitteiksi.

Kaupungin talouden kehitykseen liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä. Verotulot kehittyivät vain 2 %:a vuonna 2019. Kaupungin kokonaismenojen kasvu on ollut kokonaistuottojen kasvua suurempaa useana vuonna peräkkäin ja taseen kumulatiivinen ylijäämä kääntyy tilinpäätöksessä 2019 alijäämäksi. Taloutta on rasittanut epäsäännölliset kustannukset vuosina 2014 – 2019 yli 30milj. eurolla. Näistä merkittävin yksittäinen kustannus oli Häpesuon puhdistaminen. Sisäilma- ja väistöilakustannuksiin käytettiin vuonna 2018 noin 1,5 milj. euroa ja vuonna 2019 noin 2,1 milj. euroa. Epäkuranttien kiinteistöjen nopeutettuja poistoja on tehty noin 9,3 milj. eurolla vuosina 2016 -2019.

Nokian kaupunki investoi vahvasti tulevana vuosina uusiin kiinteistöihin ja kasvavan kaupungin infrarakentamiseen. Valtuusto on päättänyt kouluinvestoinneista ja myös hyvinvointikeskuksen rakentamisesta. Emäkosken ja Myllyhaan koulujen kilpailutus on tehty ja rakentaminen alkaa 2020. Hyvinvointikeskuksen kilpailullinen neuvottelumenettely on käynnissä neljän

rakennusliikkeen kanssa. Investointiohjelma on mitattava, noin 90,0 miljoonaa euroa suunnitelmakaudella, josta talonrakennusinvestointeja on yhteensä jopa 59,5 miljoonalla eurolla.

Tehdassaareissa sijaitsevan Upofloor -kiinteistön vastaanottamiseen liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä. Rakennuskokonaisuuden ylläpidon kustannukset eivät ole selvillä.

Tulopoliittiset ratkaisut tulevat nostamaan kuntien kustannuksia. Henkilöstökulut ovat kaupungin suurin menoerä ja vuodelle 2020 on talousarviossa varauduttu laskennallisesti 1% korotukseen koko vuoden henkilöstömenoista.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Maailmantalouden tilanne on hyvin epävarma ja epävarmuus kohdentuu myös Suomen talouskehitykseen. Talouden suhdannekehitys on ollut laskeva ja viimeiset ennusteet ovat kansantalouden kehityksen osalta jopa negatiivisia vuodelle 2020 johtuen koronavirusepidemian vaikutuksista globaaliin talouteen. Kysynnän ja tuotannon laskiessa yhtä aikaa on perusteltua ennakoida verotulojen laskevan, sosiaali- ja terveysmenojen kasvavan sekä toimintatuottojen kehityksen heikentyvän.

Talousarviossa 2020 on ennakoitu, että verotulot kasvaisivat 147,7 milj. euroon. Vuoden 2019 verotulojen toteuma jäi kuitenkin 4,8 milj. euroa vuoden 2019 talousarviosta 139 milj. euroon. Tämä tarkoittaa käytännössä, että talousarviossa pysymiseksi verotulojen pitäisi kasvaa vuoden 2020 aikana 9 milj. euroa, mikä tarkoittaisi 6,5% kasvua. Vuonna 2019 verotulot kasvoivat 2%. Osa vuoden 2019 heikommasta verokertymästä selittyy verottajan uudistuksilla: vero-korttiusdistuksella ja tulorekisterin käyttöönotolla, jotka siirtävät verotilityksiä myöhemmäksi. Osa odotettua heikommasta verokertymästä selittyy kuitenkin vuoden 2018 heikommasta tulokehityksestä. Vuoden 2020 tammi- ja helmikuussa tuloverotilitysten kasvu on ollut noin 2,7%:n tasolla. Verotulojen tilitysten kehitykseen sisältyy merkittävää epävarmuutta.

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa vuodelle 2020 toimintakuluja on varattu 200 milj. euroa.

Vuonna 2019 toimintakulut toteutuivat lähes 202 milj. euron tasolla. Kuntatalouden luontainen kasvutrendi on toimintamenojen osalta kasvava. Mikäli toimintakulut kasvaisivat kuluvana vuonna Nokian kaupungin vuosien 2016 - 2019 keskimääräistä 3%:n kasvua, tar-

koittaisi se jopa 5 milj. euron ylitystä vuoden 2020 talousarviossa varattuun. Lisäksi maan hallituksen toimenpiteet palvelujen vahvistamisessa ja asiakasmaksujen kohtuullistamisessa ovat vielä valmistelussa. Toimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia ja niiden kompensoimista ei ole vielä tiedossa. Lisäksi väistötilojen rakentamista terveystalustoiminnoille joudutaan jatkamaan ja nykyinen terveystalosto tulee purkaa, josta tulee aiheutumaan merkittävät kustannukset. Näihin ei ole pystytty varautumaan vielä talousarviota laadittaessa.

Myös Tehdassaaren kiinteistökokonaisuutta on siirtymässä kaupungin vastuulle. Tästä aiheutuvia kustannuksia ei vielä tiedetä täysimääräisesti. Talousarvion toteutumiseen toimintakulujen osalta sisältyy näin ollen merkittäviä epävarmuustekijöitä.

Nokian kaupungin talous on alijäämäinen. Talousarviossa vuodelle 2020 on valtuusto päättänyt säästö- ja tulonmuodostussuunnitelman laatimisesta 2,4 milj. eurolla. Säästö- ja tulonmuodostussuunnitelma on laadittu ja sen toteutumista seurataan. On todennäköistä, että kaupungin tulee ryhtyä vuoden 2020 aikana myös muihin toimenpiteisiin talouden tasapainon saavuttamiseksi.

Ympäristötekijät

Tampereen kaupunkiseutu päivitti vuonna 2018 seudun ilmastotavoitteet, joiden mukaisesti päästöjä vähennetään 80 % vuoteen 2030 ja loput 20 % sidotaan hiilinieluihin ja kompensoidaan. Tavoitteen toteuttamiseksi Nokian kaupunki liittyi alkuvuodesta 2019 kaupunginvaltuuston päätöksellä HINKU-foorumin jäseneksi. Kaupunginjohtaja nimitti keväällä 2019 yhteisen Energiategohokkuus- ja HINKU-työryhmän, joka vastaa kuntien energiategohokkuussopimuksen ja HINKUn toteuttamisesta. Yli puolet Nokian kaupungin käyttämästä sähköstä on uusiutuvilla energiamuodoilla tuotettua.

Kaupunkikehityspalvelut sai syksyllä 2019 valmiiksi kaksi vuotta valmistellun luonnon monimuotoisuusohjelman. Kaupunginhallitukseen ja -valtuustoon ohjelma etenee alkuvuodesta 2020. Ohjelma selkeyttää kaupungin metsäomaisuuden suojelutasoja eri hoitoluokkien puistoista luonnonsuojelulailla rauhoitettuihin alueisiin.

Nokian kaupunki on aktiivisesti edistänyt Kolmen-kulman yritysalueen kehittymistä huomattavaksi bio- ja kiertotalouden yritys ympäristöksi. ECO3 -yritysalue kokoaa bio- ja kiertotalouden yrityksiä tavoitteena uusien liiketoimintojen ja innovaatioiden kehittäminen sekä uusien tuotteiden ja palveluiden luominen sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Erilaisten perinteisten ja uusien liiketoimintojen muodostama monipuolinen kokonaisuus liittyy hankkeeseen myös Tampereen yliopiston, VTT:n ja Luke:n (Luonnonvarakeskus) sekä muita julkisen sektorin toimijoita.

Alueen kehittämisessä kansainvälisellä yhteistyöllä on myös merkittävä osa. Erityisenä tavoitteena on luoda alueesta vientiin tähtäävien teknologiayritysten demonstraatioalue sekä saada ulkomaisia bio- ja kiertotalouden yritysinvestointeja ECO3-alueelle.

ECO3-alueen rakentuminen toteutuu vaiheittain. 2019 päätetyt bio- ja kiertotalouden ankkuriyritysinvestoinnit alueelle ovat n. 70 M€.

Alueelle sijoittuvien yritysten työllistävän vaikutuksen lisäksi toiminnalla on myös merkittävä välillinen työllistävä vaikutus Pirkanmaalla. Pirkanmaan liitto on asettanut ECO3-alueen Pirkanmaan bio- ja kiertotalouden kärkihankkeeksi.

Kiertotaloutta on edistetty myös kuntalaisnäkökulmasta. Vuoden 2019 aikana on käynnistetty suunnitelmallinen kuntalaisten osallistamistyö, johon kuuluu sekä lasten että aikuisten osallistamiseen tähtääviä toimia. Vuoden 2019 aikana on mm. myönnetty avustuksia yhdistysten kiertotaloushankkeisiin, käynnistetty päiväkotij- ja koulupilottityö lasten osallistamiseksi sekä järjestetty aiheeseen liittyviä yleisötilaisuuksia yhteistyössä Pirkan opiston kanssa.

Myös Nokian Vesi Oy on edelleen aktiivisesti mukana ECO3 -yritysalueen kehittämisessä. Uusi jätevedenpuhdistamo merkitsee investointia uuteen ympäristöystävälliseen teknologiaan. Maatilan vedenottamon raakaveden hapetuskoe aloitettiin 2019 ja sitä jatketaan myös vuonna 2020

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus vuonna 2019

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Nokian kaupunkikonsernissa -ohje vahvistettiin kaupunginvaltuustossa 07.12.2015. Ohjeessa määritellään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet, tehtävät ja vastuut sekä kaupunkiorganisaatiossa että tytäryhtiöissä.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että

1. kaupungin toiminta on taloudellista, tuloksellista ja tarkoituksenmukaista
2. päätösten perusteena oleva tieto ja talousraportointi ovat riittäviä ja luotettavia
3. lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan
4. omaisuus ja resurssit turvataan

Sisäinen valvonta on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta vuonna 2019

Kaikki neljä palvelualuejohtajaa ja kolmetoista tulosalue-esimiestä ovat täyttäneet vuoden 2019 osalta valvontapäiväkirjan ja palauttaneet sen erityisasiantuntijalle tilinpäätösyhteenvetoa varten.

Tulosalueittain on raportoitu mm. seuraavia valvonnan keinoja: säännölliset keskustelut työpaikalla henkilöstön kanssa, sopimusten valvonta, sovittujen tavoitteiden mittareiden seuranta, valvontakäynnit omissa ja ulkopuolisissa yksiköissä, sairauspoissaolojen seuranta, tietoturvan - ja tietosuojan toteutumisen

tarkkailu, laskujen seuranta ja laskuihin tehdyt pistokokeet, hankintojen seuranta, määräaikaisten henkilöstön rekrytoinnin ja vuokratyövoiman käytön seuranta, talouden toteutumisen seuranta säännöllisesti palaverissa, ohjeistuksen luominen ja ajantasaistaminen, delegointien noudattaminen, vaarallisten työyhdistelmien syntymisen estäminen, projektien toteutumisen seuranta, koko kaupungin tasoisesti palkan maksun oikeellisuuden tarkastaminen sekä käteiskassojen tarkastaminen.

Riskienhallinnan näkökulmasta vuosi 2019 on ollut haastava sisäilmaongelmaisiin tiloihin liittyvien toimenpiteiden vuoksi. Väistötiloja on tarvittu ja tarvitaan edelleen toiminnan turvaamiseksi, ja uusien tilojen rakennusohjelma on mittava. Uusissa hankkeissa tulee onnistua kaikkien osa-alueiden kohdalla, mikä edellyttää hankkeiden johtamisessa vahvaa osaamista ja resurssia.

Riskienhallinnan osalta haastetta on monin paikoin osaavan henkilöstön saaminen palvelutuotantoon, henkilöstön jaksamiseen ja sairauspoissaoloihin liittyvät järjestelyt. Nämä riskit eivät poistu lähivuosina, joten niiden hallintaan tulee vaikuttaa kaikin käytettävissä olevin keinoin.

Henkilöstöön kohdistuneet kurinpidolliset toimet ovat säilyneet vuonna 2019 entisellä tasolla.

Kuulemiset ovat johtaneet ohjeiden tarkentamiseen ja kirjallisiin huomautuksiin/varoituksiin. Vuosittain kurinpidollisia toimia tarvitaan todella vähän, käytännössä noin 10 kertaa vuodessa.

Tytäryhtiöt osallistuivat vuoden 2019 aikana laajaan riskikartoitukseen ja johtivat riskikartoituksesta omat valvonnan kohteensa.

Omaisuuuteen on kohdistunut ulkopuolisia ilkeivallante-koja mm. nuorisotiloilla, ja niistä on aiheutunut kaupungille taloudellista vahinkoa. Työtapaturmia tapahtui vuonna 2019 kaikkiaan 260 kpl. Työtapaturmien määrä kasvoi, mutta vakavuudeltaan työtapaturmat olivat pieniä. Joukossa on 2-3 keskitasoista tapaturmaa, mutta ei yhtään vakavaa tapaturmaa. Edelleen tavoitteena on työmatkatapaturmien vähentäminen. Lakisääteisen tapaturma-asioiden ilmoitusmenettely uudistui vuoden 2019 aikana ja se on helpottanut työtapaturmista ilmoittamista vähentäen esimiesten työajankäyttöä sekä edesauttanut lääketieteellisen arvioinnin saamista puhelimitse välittömästi tapaturman satuttua, myös jatkohoitoon ohjaus on tapahtunut joustavasti.

Riskienhallinnan toimintamallin luomiseen ja kehittämiseen on panostettu vuoden 2019 aikana. Valvontapäiväkirjojen täyttäminen valmiiseen pohjaan näyttää toimivan yhdenmukaistavalla ja ohjaavalla tavalla.

Säännölliseen asioiden läpikäymiseen yksiköissä kannustetaan, ja ohjeistetaan ylempien viranhaltijoiden osalta, mm. sopimusten hallintaan ja asianhallintajärjestelmän käyttöön sekä ohjeistettiin että koulutettiin kaikkia tulosalueita vuoden 2019 aikana.

Sisäinen tarkastus vuonna 2019

Nokialla on toiminut kaupunginhallituksen asettama sisäisen tarkastuksen toimikunta, jonka kokoonpano on ollut seuraava: puheenjohtajana ja koollekutsujana toimii kaupunginjohtaja, jäsenenä kaupunginhallituksen puheenjohtaja, tarkastuslautakunnan puheenjohtaja, ostopalvelun kautta sisäinen tarkastaja ja sihteerinä erityisasiantuntija. Toimikunta asetettiin uudelleen kaupunginhallituksen toimikaudeksi 21.8.2017 edellä kuvatulla kokoonpanolla ja vuonna 2019 toimikunta on kokoontunut kahdesti.

Sisäistä tarkastusta on toteuttanut vuonna 2019 BDO:n tarkastajatiimi ja tarkastuksia on tehty mm. seuraaviin asioihin:

- aiempien tarkastusten suositusten toteutuminen
- projektihallinnan systemaattisuus opetustoit-
messä sekä projektiohjeistuksen loppuun saatta-
minen taloushallinnossa
- kaupungin maanvuokrasopimusten systemaatti-
nen läpikäynti ja havaittujen vähäisten poik-
keamien korjaaminen
- kaupungin omana tarkastuksena palkkojen syste-
maattinen läpikäynti koko kaupungin osalta tou-
kokuun 2019 ajankohdassa
- osallistuttiin laajasti ulkoisen tilintarkastuksen
toimesta tehtyyn tietosuojan, tietoturvan ja käyt-
tövaltuuksien tarkastukseen
- vuoden 2019 lopussa suoritettiin kaupunginjohta-
jan toimeksiantona omana työnä laaja infrapalve-
luiden tarkastus, mikä johti välittömiin toimenpi-
teisiin mm. asiakirjojen säilytyksen, laskujen tar-
kastuksen, hankintalain noudattamisen ja urakoi-
den seurannan ja raportoinnin osa-alueilla.

Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	27 635	27 234
Valmistus omaan käyttöön	3 919	2 076
Toimintakulut	-201 849	-193 363
TOIMINTAKATE	-170 296	-164 052
Verotulot	138 608	135 888
Valtionosuudet	38 787	39 829
Korkotuotot	154	170
Muut rahoitustulot	1 331	1 597
Korkokulut	-934	-945
Muut rahoituskulut	-64	-168
VUOSIKATE	7 586	12 318
Poistot ja arvonalentumiset	-13 426	-13 881
Satunnaiset kulut	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-5 839	-1 563
Tilinpäätössiirrot	67,208	67
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-5 772	-1 495

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,0	14,2
Vuosikate/Poistot, %	57	89
Vuosikate euroa/asukas	224	367
Asukasmäärä	33 943	33 538

Toimintamenojen 6,6 miljoonan euron kasvu ja tulorahoituksen pienempi 1,8 miljoonan euron kasvu aiheuttivat sen, että tilikaudelle muodostui ennätysellinen alijäämä 5,8 miljoonaa euroa.

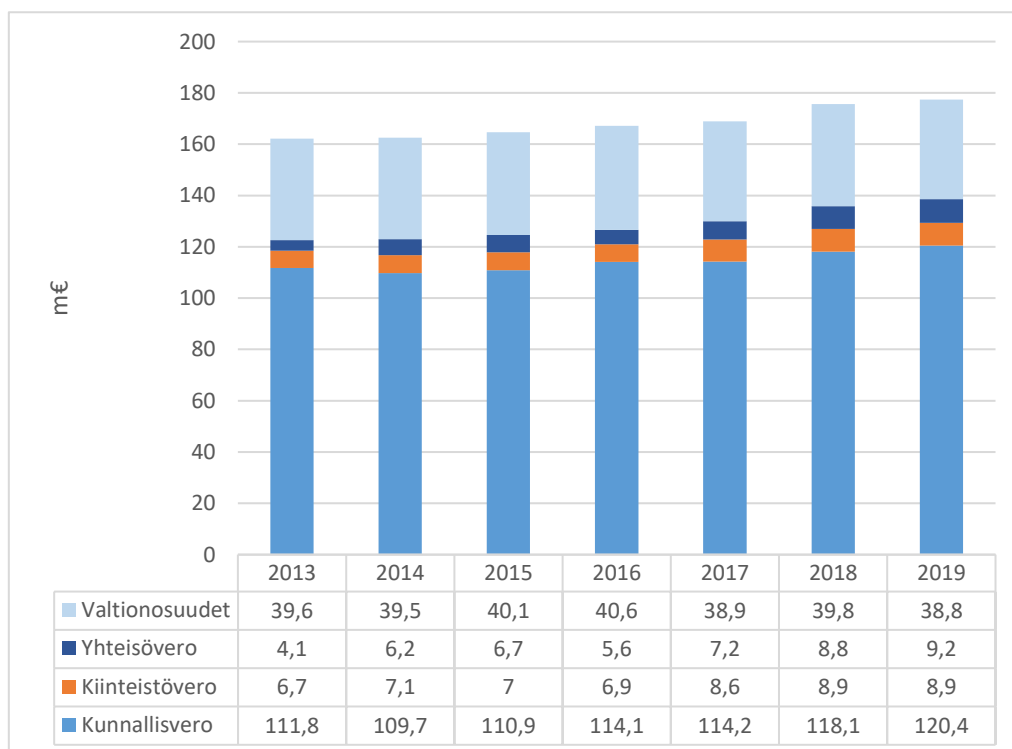
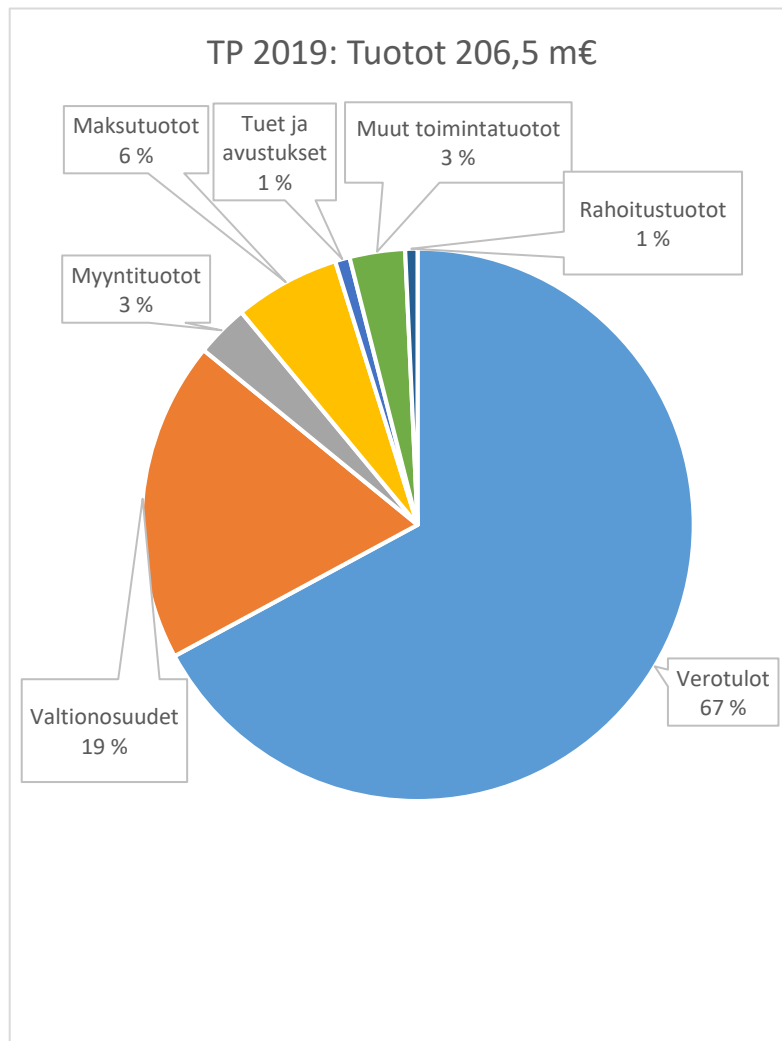
Vuosikate/Poistot suhdeluku oli 57 %, mikä heikkeni edellisestä vuodesta. Kunnan tulorahoituksen oletetaan olevan riittävä, jos tunnusluvun arvo on 100 %. Tämä toteutuu vain, jos poistot vastaavat kunnan keskimääräistä investointitasoa.

Tuotot

Kaikki tuotot vuonna 2019 olivat 206,5 miljoonaa euroa ja ne nousivat edellisestä vuodesta vain 0,9 %.

Toimintatuotot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 1,5 % eli 0,4 miljoonaa euroa. Myyntituotot nousivat 0,8 miljoonaa euroa ja maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset 1,2 miljoonaa euroa. Saadut avustukset laskivat 0,3 miljoonaa euroa. Muissa toimintatuotoissa kasvua oli vuokratuotoissa 0,3 miljoonaa euroa (6,7 %) ja maa-alueiden myyntivoitoissa laskua 1,7 miljoonaa euroa. Muut tuloerät pysyivät lähes ennallaan.

Verotulot nousivat 2,0 % ja valtionosuudet laskivat 2,6 %. Rahoitustuottoja saatiin 0,4 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2018, koska PSHP:ltä saatu peruspääoman (0,9 milj. €) palautus jäin pois. Toisaalta vuonna 2019 saatiin osinkotuottoja ja arvopapereiden myyntivoittoja 0,5 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2018.

Kulut

Kaikki kulut vuonna 2018 olivat 229,2 miljoonaa euroa, kasvua 10 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Henkilöstökulut olivat 3,6 % korkeammat kuin vuonna 2018. Työvoiman vuokrauskustannukset laskivat 38,9 % vuodesta 2018 vuoteen 2019 ollen vuonna 2019 0,9 miljoonaa euroa. Erilliskorvausten määrä kasvoi 0,5 milj.€ vuodesta 2018. Henkilöstökuluja nosti mm.

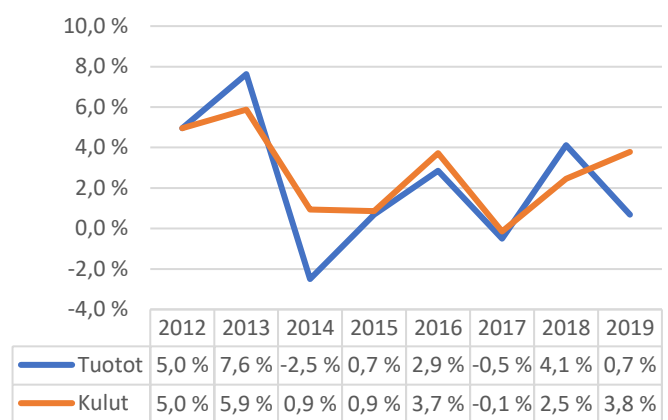
Kiky-sopimuksessa sovittu lomarahaleikkausten päättyminen ja työehtosopimukseen perustuvat palkankorotukset. Lisäksi henkilötyövuodet lisääntyivät 39 HTV:llä.

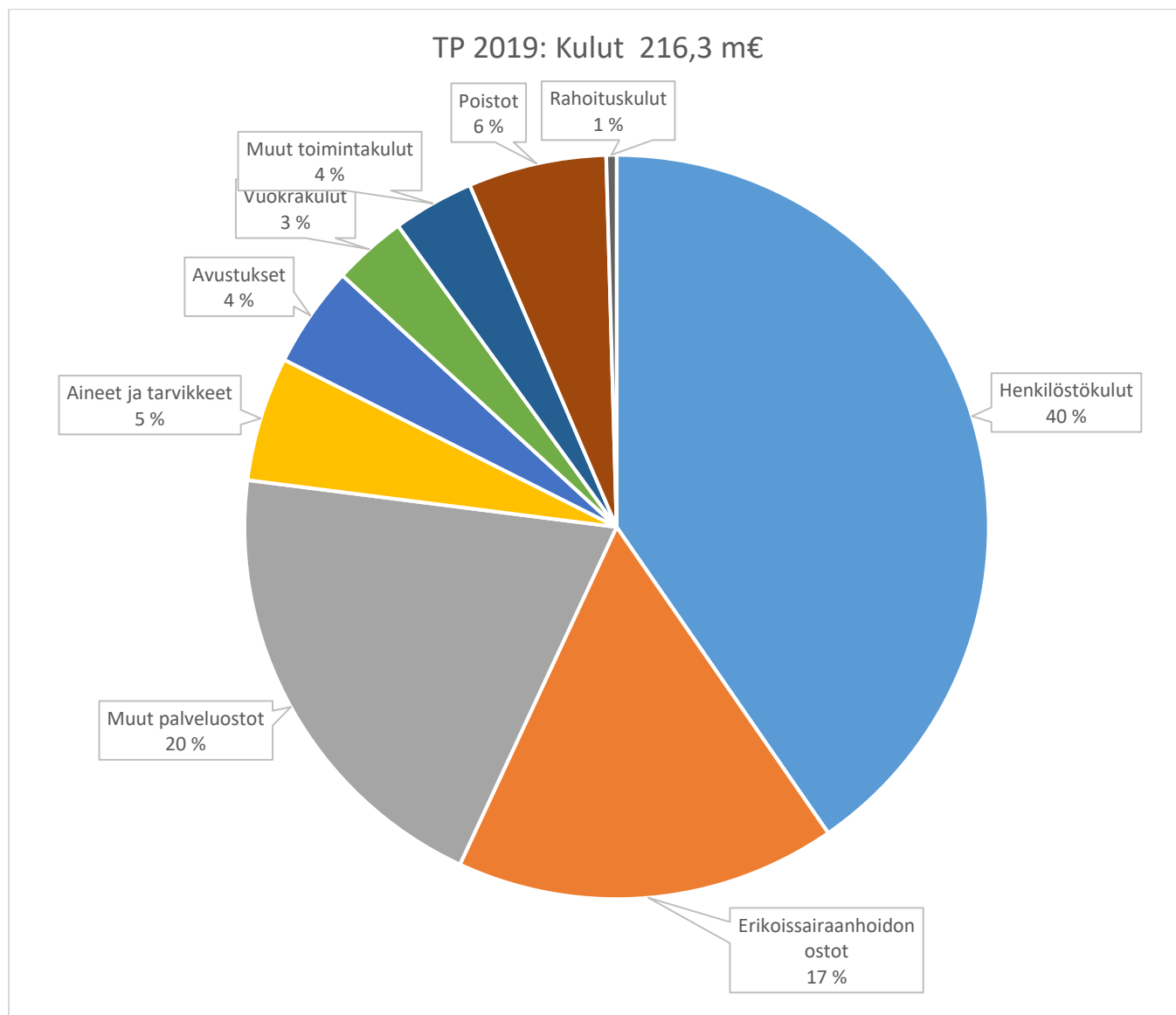
Palveluostoista merkittävin erä oli erikoissairaanhoidon ostot Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä 37 miljoonaa euroa, jotka kasvoivat vuodesta 2018 4,7 miljoonaa euroa. Kaiken kaikkiaan palvelujen ostot kasvoivat 2,3 miljoonaa euroa.

Muita toimintakuluja ja vuokria maksettiin miljoona euroa vuotta 2018 enemmän. Rakennusten ja kiinteistöjen vuokrat sekä leasingvuokrat nousivat vuoteen 2018 verrattuna, 1,1 miljoonaa euroa. Poistot laskivat edellisen vuoden tasosta.

Rahoituskulut laskivat 0,2 miljoonaa euroa. Korkokulut pysyivät edellisen vuoden tasossa. Lainasalkun keskikorko oli 1,03 % (vuonna 2018 1,07 %).

Tuottojen ja kulujen muutos

Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 586	12 318
Tulorahoituksen korjauserät	-1 368	-3 108
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-19 528	-12 175
Rahoitusosuudet investointeihin	2 174	1693
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 589	3 644
Toiminnan ja investointien rahavirta	-9 546	2 372
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-3
Antolainasaamisten vähennykset	865	847
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	14 800
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 735	-10 860
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 702	3 091
Rahoituksen rahavirta	1 832	7 876
Rahavarojen muutos	-7 714	10248
Rahavarojen muutos	-7 714	10248
Rahavarat 31.12	26 656	34 370
Rahavarat 1.1.	34 370	24 122

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta t€	-40 421	-24 187
Investointien tulorahoitus, %	43,7	117,5
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	1,1
Lainanhoitokate	1,1	1,1
Kassan riittävyys, pv	42	59

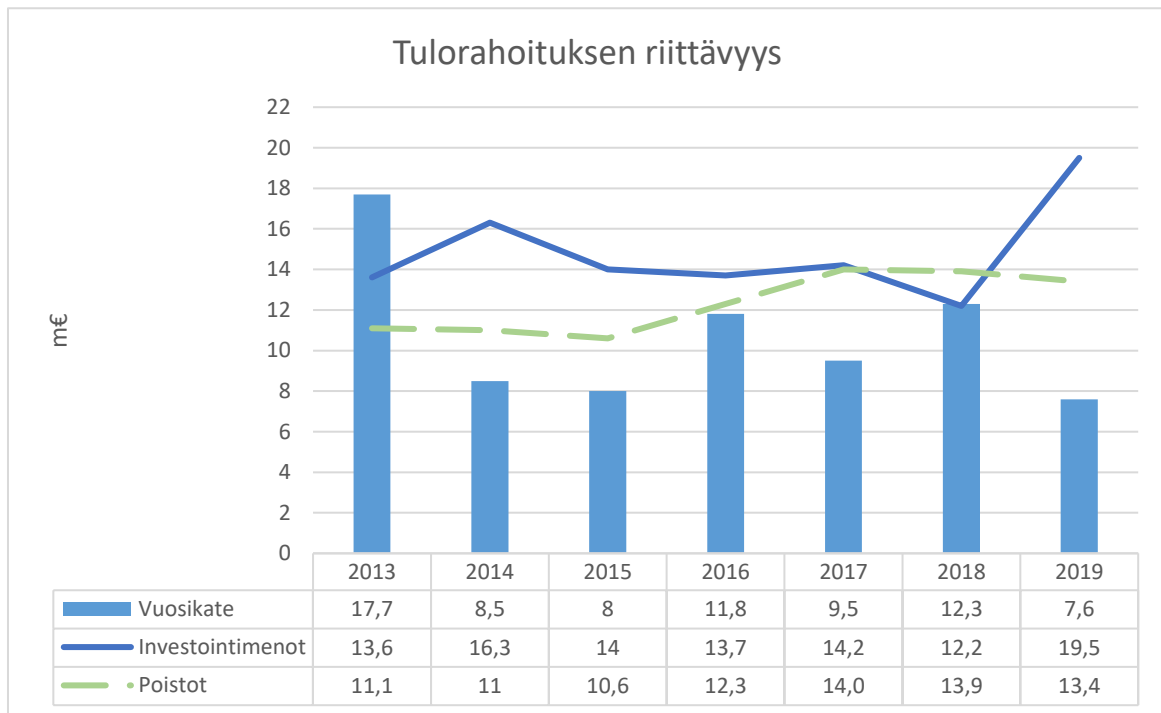
Vuonna 2015 alkanut pitkäaikaisten lainojen määrän lisääntyminen pysähtyi vuonna 2019. Vuosikate oli 7,6 miljoonaa euroa ja investointimenot 19,5 miljoonaa euroa. Tunnusluku investointien tulorahoitus 43,7%

kertoo, kuinka paljon investointien omahankintame-
noa rahoitettiin tulorahoituksella.

Vuoden aikana lainoja otettiin lisää 10 miljoonaa euroa ja niitä lyhennettiin 10,7 miljoonaa euroa. Laskennallinen lainanhoitokate 0,7 kertoo, että kaupungin lainanhoitokyky on heikko. Kun tunnusluku on välillä 1 - 2, on lainanhoitokyky tyydyttävä. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on pitkällä aikavälillä

tarkastellen yli 2. Vuosien 2016 - 2019 aikana kaupungin lainanhoitokyky on ollut joko tyydyttävä tai heikko.

Tunnusluku kassan riittävyys kuvaa kunnan maksuvalmiutta. Tunnusluvun arvo kertoo, kuinka monen päivän kassasta maksut voidaan kattaa vuoden viimeisen päivänä rahavaroilla.

Tase

VASTAAVAA

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	59	37
Muut pitkävaikutteiset menot	59	37
Aineelliset hyödykkeet	126 235	122 592
Maa- ja vesialueet	25 865	22 106
Rakennukset	63 563	62 894
Kiinteät rakenteet ja laitteet	32 687	30 672
Koneet ja kalusto	225	461
Muut aineelliset hyödykkeet	51	51
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 844	6 408
Sijoitukset	49 109	49 932
Osakkeet ja Osuudet	37 122	37 080
Muut lainasaamiset	11 748	12 613
Muut saamiset	239	239
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	175 403	172 561
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastot	6	6
Muut toimeksiantojen pääomat	248	242
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	254	248
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	424	1 055
Aineet ja tarvikkeet	424	1 055
Saamiset	10 067	8 667
Pitkäaikaiset saamiset	289	321
Lainasaamiset	289	321
Lyhytaikaiset saamiset	9 778	8 347
Myyntisaamiset	3 459	2 957
Muut saamiset	4 814	2 770
Siirtosaamiset	1 506	2 619
Rahoitusarvopaperit	7 516	7 364
Osakkeet ja Osuudet	29	29
Muut arvopaperit	7 487	7 335
Rahat ja pankkisaamiset	19 140	27 006
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	37 147	44 093
VASTAAVAA YHTEENSÄ	212 804	216 902

VASTATTAVAA

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	83 854	83 854
Edellisten tilikausien ylijäämä	5 626	7 122
Tilikauden alijäämä	-5 772	-1 495
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	83 708	89 480
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VA-RAUKSET		
Poistoero	870	937
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VA-RAUKSET YHTEENSÄ	870	937
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	48	42
Lahjoitusrahastojen pääomat	6	6
Muut toimeksiantojen pääomat	460	495
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	515	542
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	85 079	81 600
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	81 640	81 570
Lainat julkisyhteisöiltä	24	30
Lyhytaikainen	3 413	44 343
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 930	10 480
Lainat julkisyhteisöiltä	6	255
Saadut ennakot	799	594
Ostovelat	7 189	6 427
Muut velat	8 185	10 793
Siirtovelat	16 523	15 793
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	127 712	125 943
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	212 804	216 902

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	40,5	41,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	51,5	53,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	-146	5 626
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	-4	168
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	91 600	92 335
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	2 699	2 753
Lainat- ja vuokravastuut 31.12.	142 769	144 447
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	4 206	4 307
Lainasaamiset, 1000 euroa	11 748	12 613
Asukasmäärä	33 943	33 538

Nokian kaupungin taseen loppusumma 31.12.2019 oli 212,8 miljoonaa euroa, mikä on 4,1 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Vastaavaa

Pysyvien vastaavien määrä lisääntyi tilikaudella 2,8 miljoonaa euroa. Nettoinvestoinnit olivat 17,1 miljoonaa euroa ja poistot 13,4 miljoonaa euroa.

Vaihto-omaisuus pieneni 0,6 miljoonalla eurolla, joutuksen pääosin 3-kulman murskevaraston arvonalentumiskirjauksesta.

Saamiset kasvoivat 1,4 miljoonaa euroa. Pääkirjaston rakentamiseen myönnetty valtionosuus maksetaan tulevan vuoden maaliskuussa.

Rahavarat pienentyivät 7,9 miljoonalla eurolla.

Vastattavaa

Omavaraisuusaste heikentyi edelleen ollen 40,5 % vuoden lopussa. Omavaraisuusaste kertoo oman pääoman osuuden koko taseesta. Ylijäämien määrä omassa pääomassa pieneni neljättä vuotta peräkkäin tilikauden tappion vuoksi.

31.12.2019 ylijäämät vaihtuivat 0,1 miljoonaan euron alijäämäksi. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (Kuntalaki 110.3 §).

Vieras pääoma kasvoi tilikauden aikana 1,8 miljoonaa euroa 127,7 miljoonaan euroon. Pitkäaikaisia lainoja otettiin lisää 10 miljoonaa euroa, lyhennettiin 10,7 miljoonaa euroa ja niiden kokonaismäärä vuoden lopussa oli 91,6 miljoonaa euroa. Lainojen määrä asukasta kohden kasvoi edellisen vuoden lopun 2 753 eurosta 2 699 euroon.

Taseen ulkopuoliset vastuut

Nokian kaupungin taseen ulkopuoliset vastuuse sitoumukset olivat 285,8 miljoonaa euroa (Tilinpäätöksessä 2018 esitetty 287,0 m€). Osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta on 201,8 miljoonaa euroa (2018: 190,2 m€). Kaupungin antamien takausvastuiden jäljellä olevat pääomat olivat tytäryhteisöjen puolesta 26,3 miljoonaa euroa (2018: 27,7 m€) ja muiden puolesta 0,9 miljoonaa euroa (2018: 2,1 m€). Kaupungin vuokra- ja leasingvastuut vähenivät tilikauden aikana 0,9 miljoonaa euroa ollen vuoden 2019 lopussa 51,2 miljoonaa euroa (2018 vertailukelpoinen: 52,1 m€). Vuokra- ja leasingvastuut ovat pienentyneet vuoden 2018 tilinpäätöksessä esitetystä 64,6 miljoonasta, koska kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on tarkentanut ohjeistustaan esitettävistä vuokra- ja leasingvastuista vuoden 2019 aikana. Vuoden 2018 osalta vuokra- ja leasingvastuutiedot esitettiin arvonlisäverollisina, mutta tarkennetun ohjeistuksen myötä tiedot ilmoitetaan pääasiassa arvonlisäverottomina.

Kaupunki teki vuoden 2019 aikana uusia tilojen vuokravastuita lisääviä sopimuksia väistötiloihin (Myllyhaan päiväkotia, Hammashoitoa ja Kankaantaan koulua),

joiden osuus vuokravastuulaskennassa oli 0,3 miljoonaa euroa.

Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2019

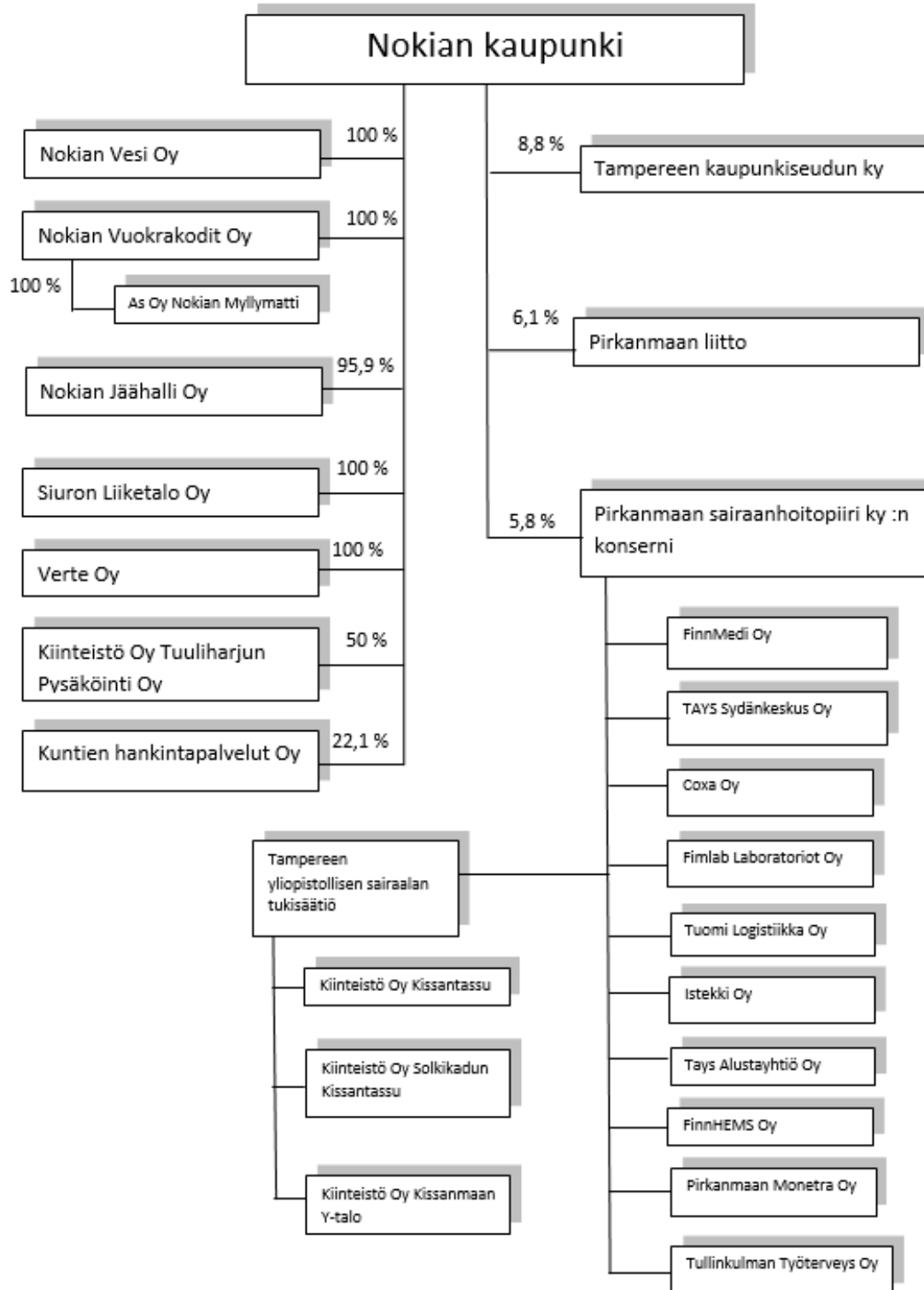
TULOT		MENOT	
	1 000 €		1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	27 635	Toimintakulut	201 849
Verotulot	138 608	- Valmistus omaan käyttöön	-3 919
Valtionosuudet	38 787	Korkokulut	934
Korkotuotot	154	Muut rahoituskulut	64
Muut rahoitustuotot	1 331	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	-Pakollisten varausten muutos	0
-Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutusvoitot	-1 368	-Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustappiot	0
Investoinnit	0	Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 174	Investoinnit	19 528
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	1 589	Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustappiot	0
Rahoitustoiminta	0	Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	865	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	10 735
Kokonaistulot yhteensä	219 775	Kokonaismenot yhteensä	229 192

Kaupunkikonsernin talous ja toiminta

Nokian kaupunkikonserniin kuuluu kuusi tytäryhtiötä (yli 50 % määräysvalta): Nokian Vesi Oy, Nokian Vuokrakodit Oy, As Oy Nokian Myllymatti, Verte Oy, Nokan Jäähalli Oy ja Siuron Liiketalo Oy. Muut konserniin yh-

disteltävät yksiköt ovat Kiinteistö Oy Tuuliharjun Pysäköinti Oy, Kuntien hankintapalvelut Oy, Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä, Pirkanmaan liitto ja Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ky:n konserni.

Nokian kaupungin konsernikaavio 31.12.2019

Talous

Konsernin tilinpäätös laaditaan siten, että konserniyhteisöjen tuloslaskelmat, taseet ja rahoituslaskelmat lasketaan yhteen. Tuloksesta vähennetään sisäiset erät ja katteet ja vähemmistöosakkaiden osuudet.

Konsernitulos

Nokian kaupunkikonsernin toimintatuotot ja -kulut kasvoivat 3,5 % vuonna 2019 edelliseen vuoteen verrattuna.

Verotulot ja valtionosuudet ovat emoyhteisön Nokian kaupungin tuloja. Verotuloista on vähennetty konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot. Konsernin vuosikate heikkeni noin 4 miljoonaa euroa 15,9 miljoonaa euroon. Poistojen määrään laski n. 0,5 miljoonaa euroa. Kaupunkikonsernin tulos vuodelta 2019 oli 4,2 miljoonaa euroa tappiollinen. Tilinpäätöserien jälkeen kaupunkikonsernin alijäämä oli 4,7 miljoonaa euroa, kun se oli edellisenä vuonna 1,4 miljoonaa euroa.

Konsernin rahoituslaskelma

Konsernin nettoinvestoinnit olivat 29 miljoonaa euroa ja siitä kaupungin osuus 17,4 miljoonaa euroa. Nokian Vuokrakodit Oy:n investoinnit olivat 2,8 miljoonaa euroa ja Nokian Vesi Oy:n investoinnit 3,0 miljoonaa euroa. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin investoinneista Nokian kaupungin konsernin osuus oli 5,9 miljoonaa euroa.

Uutta lainaa konsernissa otettiin 18,7 miljoonaa euroa ja lainoja lyhennettiin 13,1 miljoonaa euroa.

Konsernitase

Konsernitaseen loppusumma 31.12.2019 on 286,3 miljoonaa euroa, jossa on kasvua 3,7 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Konsernin omavaraisuusaste vuoden 2019 lopussa on 30,8 %, kun se vuotta aikaisemmin oli 32,9 %. Lainakanta kasvoi 5,6 miljoonaa euroa.

Konsernin lainat asukasta kohti olivat 4 416 euroa. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 4 301 euroa.

Konsernivalvonta

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupunkikonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Konserniyhteisöjä ohjataan sekä erillispäätöksin että ohjeiden kautta. Konserniohje päivitettiin ja hyväksyttiin valtuuston päätöksellä 10.6.2019.

Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa tytäryhtiöiden ohjauksen menettelytapoja, lisätä toiminnan läpinäkyvyyttä sekä parantaa kaupungin tytäryhtiöistä saaman tiedon laatua ja tehostaa tiedonkulkua. Ohjeen tarkoituksena on tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioon ottaen. Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhtiöitä sekä näiden tytäryhtiöitä.

Konserniohjeessa on määritelty konserniohjaus ja –johtaminen. Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Konsernijohtoon tehtävät ja toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä. Uudessa konserniohjeessa on myös määritelty tytäryhtiöiden hyvä hallinto- ja johtamistapa.

Talousarviossa 2019 on määritelty tytäryhtiöiden tehtävä ja toiminnalliset tavoitteet. Tavoitteiden toteutusta arvioidaan tytäryhtiöiden tilinpäätöksissä.

Talousarvion sitovuudessa määritetään tytäryhtiöiden raportoinnista. Kaupungin määräysvallassa olevat palveluyhtiöt raportoivat kaupungin osavuositarkastuksen yhteydessä neljännesvuosittain. Raportointi sisältää toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seurannan. Lisäksi toimitusjohtajat ovat raportoineet puoli-vuosittain kaupunginhallitukselle kunkin yhtiön keskeiset ajankohtaiset asiat.

Kaupunginhallitus johtaa konsernia ja vastaa konsernivalvonnan järjestämisestä hallintosäännön ja konserniohjeen mukaisesti. Kaupunginhallitus mm. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoi konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan.

Kaupunginjohtajan tehtävänä on mm. toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa tytäryhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kaupungille ja kaupunkikonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Kaupunginvaltuuston hyväksymä ohje 'Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Nokian kaupunkikonsernissa' koskee myös kaupunkikonsernin tytäryhtiöitä.

Nokian kaupungin tarkastuslautakunnan on arvioitava koko kaupunkikonsernia koskevien tavoitteiden toteutumista ja toiminnan tuloksellisuutta. Tarkastuslautakunnan tiedonsaantioikeus koskee konserni-johdon raportointia ja muita kaupungin viranomaisen hallussa olevia asiakirjoja, joita se pitää tarpeellisina arviointitehtävän hoitamiseksi.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018
	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	99 426	96 109
Toimintakulut	-260 345	-251 425
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	86	16
Toimintakate	-160 833	-155 299
Verotulot	138 361	135 598
Valtionosuudet	38 787	39 829
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	61	72
Muut rahoitustuotot	1 251	1 422
Korkokulut	-1 295	-1 229
Muut rahoituskulut	-453	-515
Vuosikate	15 878	19 877
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-20 056	-20 515
Omituksen eliminointierot	-7	-182
Tilikauden tulos	-4 184	-821
Tilinpäätössiirrot	0	1
Tilikauden verot	-242	-352
Laskennalliset verot	-79	-73
Vähemmistöosuudet	-167	-179
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-4 671	-1 423

Konsernituloslaskelman tunnusluvut:

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	38	38
Vuosikate / Poistot, %	79	97
Vuosikate, euroa / as	468	593
Asukasmäärä	33 943	33 538

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	15 878	19 877
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-242	-352
Tulorahoituksen korjauserä	-2 234	-2 709
Toiminnan rahavirta yhteensä	13 403	16 816
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-31 162	-23 548
Rahoitusosuudet investointi menoihin	2 174	1 693
Pysyvien vastaavien luovutustulot	1 847	3 504
Investointien rahavirta yhteensä	-27 141	-18 351
Toiminnan ja investointien rahavirta	-13 738	-1 535
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-15	-3
Antolainojen vähennykset	7	7
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	18 734	23 009
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 100	-12 699
Lyhytaikaisten lainojen muutos	7	-80
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	-117	-935
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	-157	32
Vaihtomaisuuden muutos	612	98
Saamisten muutos	1 587	-3 288
Korottomien velkojen muutos	3 590	5 152
Rahoituksen rahavirta yhteensä	11 150	11 294
RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 589	9 759
Rahavarat 31.12	38 337	40 926
Rahavarat 1.1.	40 926	31 167
RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 589	9 759
Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut:		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-58 213	-51 558
Investointien tulorahoitus, %	54,8	90,9
Laskennallinen lainaohjotus	0,86	1,10
Kassan riittävyys (pv)	46	52

Konsernin tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2019	2018
	1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	151	157
Muut pitkävaikutteiset menot	1 310	1 340
Ennakkomaksut	185	16
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 646	1 513
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	28 706	24 945
Rakennukset	113 229	108 283
Kiinteät rakenteet ja laitteet	58 585	56 818
Koneet ja kalusto	4 219	4 057
Muut aineelliset hyödykkeet	75	78
Ennakkomaksut ja keskeneräiset		
hankinnat	15 141	17 374
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	219 956	211 555
Sijoitukset:		
Osakkuusyhtiöosuudet	837	765
Muut osakkeet ja osuudet	7 934	7 902
Muut lainasaamiset	60	66
Muut saamiset	356	341
Sijoitukset yhteensä	9 185	9 074
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	496	599
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	6	6
Muut toimeksiantojen varat	248	242
Toimeksiantojen varat yhteensä	750	847
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus:		
Aineet ja tarvikkeet	1 397	2 008
Vaihto-omaisuus yhteensä	1 397	2 008
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset:		
Lainasaamiset	289	321
Laskennalliset verosaamiset	12	24
Muut saamiset	21	22
Siirtosaamiset	107	89
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	7 301	9 505
Lainasaamiset	1	3
Laskennalliset verosaamiset	0	0
Muut saamiset	5 328	3 449
Siirtosaamiset	1 997	3 249
Saamiset yhteensä	15 056	16 663
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	29	29
Joukkovelkakirjalainasaamiset	140	189
Muut arvopaperit	7 487	7 335
Rahoitusarvopaperit yhteensä	7 656	7 553
Rahat ja pankkisaamiset	30 681	33 372
VASTAAVAA YHTEENSÄ	286 327	282 587

VASTATTAVAA	2019	2018
	1000 €	1000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	83 854	83 854
Yhdistysten ja säätiöiden pääomat	13	13
Arvonkorotusrahasasto	19	19
Muut omat rahastot	20	21
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	7 720	9 201
Tilikauden yli-/alijäämä	-4 671	-1 423
Oma pääoma yhteensä	86 955	91 685
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 060	948
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 643	2 349
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	48	42
Lahjoitusrahastojen pääomat	163	286
Muut toimeksiantojen pääomat	956	1 094
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	1 168	1 422
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	126 210	119 702
Lainat julkisyhteisöiltä	42	52
Lainat muilta luotonantajilta	11 044	11 432
Saadut ennakot	3 413	0
Liittymismaksut ja muut velat	649	677
Laskennalliset verovelat	1 728	22
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	143 087	131 885
Lyhytaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 192	12 527
Lainat julkisyhteisöiltä	10	259
Lainat muilta luotonantajilta	398	281
Saadut ennakot	657	722
Ostovelat	10 985	10 980
Liittymismaksut ja muut velat	4 048	4 632
Siirtovelat	23 981	23 133
Laskennalliset verovelat	142	1 764
Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä	52 414	54 298
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	286 327	282 587

Konsernitaseen tunnusluvut:		
Omavaraisuusaste, %	31,2	32,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	69,2	68,3
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	3 050	7 778
Kertynyt ylijäämä, € / asukas	90	232
Konsernilainat, € / asukas	4 416	4 301
Konsernilainakanta 31.12., 1000 €	149 896	144 254
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	206 948	204 825
Lainat ja vuokravastuut, € / asukas	6 097	6 018
Konsernilainasaamiset 31.12., 1000 €	60	66
Kunnan asukasmäärä	33 943	33 538

Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus esittää, että tilikauden tulokseen
-5 839 231,92 euroa kirjataan poistoeron muutosta
67 207,96 euroa. Tämän jälkeen kertynyt alijäämä
-5 772 023,96 euroa siirretään taseen omaan pää-
omaan edellisten vuosien ylijäämien vähennykseksi.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelman toteutuminen

Tulos

Vuonna 2019 kaupunki alitti alkuperäisen talousarvion tavoitteen vuosikatteen osalta 7,3 miljoonalla eurolla.

Kokonaisuutenaan tappiota kertyi 5,8 miljoonaa euroa, kun alkuperäisessä talousarviossa tavoite oli 1,0 miljoonaa euroa ylijäämää.

Vuoden aikana lisämäärärahoja myönnettiin Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä ostettaviin erikoissairaanhoidon palveluihin 2,3 miljoonaa euroa ja tilapalveluihin 0,4 miljoonaa euroa. Määrärahoja vähennettiin opetuspalveluiden kotikuntakorvausmenoista 0,3 miljoonaa euroa.

Vuoden aikana tuloarvioita vähennettiin opetuspalveluissa kotikuntakorvauksista 51 tuhatta euroa. Tuloslaskelman rahoitusosan tuloarvioita valtionosuuksista lisättiin yhteensä 1,7 miljoonaa euroa, josta Pirkan opiston osuus oli 31 tuhatta euroa.

Määräraha- ja tuloarviomuutosten jälkeen talousarvion tavoitteeksi tuli 0,2 miljoonan euron ylijäämä.

Tuotot

Toimintatuotot alittivat muutostalousarvion 0,5 miljoonaa euroa. Tanhuankadun ja Rounionkadun kaava-alueen maankäyttökorvaukset eivät tuloutuneet vielä vuodelle 2019, jonka myötä Kaupunkikehityspalveluiden tuloarvio alittui 2,4 miljoonalla eurolla. Muut alle 0,1 miljoonan euron tuloarvion alitukset olivat Demokratian ja Konsernipalveluiden palvelualueilla.

Toimintatuotot ylittivät muutostalousarvion Perusturvapalveluissa 0,6 miljoonalla eurolla ja Sivistyspalveluissa 0,9 miljoonalla eurolla. Ylitykset johtuivat muun muassa ennakoitua suuremmista kotikuntakorvauskertymistä, jotka olivat Perusturvapalveluissa 0,3 miljoonaa euroa ja Sivistyspalveluissa 0,6 miljoonaa euroa muutostalousarviota suuremmat.

Verotulojen kertymä alitti 4,8 miljoonaa euroa talousarviotavoitteen. Kaupungin tuloverokertymä jäi 4,1 miljoonaa euroa ja yhteisöverokertymä 0,7 miljoonaa euroa muutostalousarvion tuloarviosta. Verotulot jäivät talousarviossa ennustetusta johtuen verokortti- ja tulorekisteriuudistuksesta sekä vuoden 2018 heikosta verokehityksestä.

Valtionosuuksia kertyi 0,1 miljoonaa euroa enemmän kuin muutostalousarviossa oli arvioitu.

Rahoitustuottoja kertyi 0,6 miljoonaa euroa enemmän kuin oli budjetoitu.

Kulut

Henkilöstökulut (sisältäen työvoiman vuokrauksen) toteutuivat koko kaupungin tasolla muutostalousarviossa ennakoidulla tasolla. Henkilöstökulut ylittyivät Perusturvapalveluissa 0,5 miljoonaa euroa (1,5 %) ja Sivistyspalveluissa 0,2 miljoonaa euroa (0,4 %). Henkilöstökulut alittuivat Konsernipalveluissa 0,3 miljoonaa euroa (3,2 %) ja Kaupunkikehityspalveluissa 0,4 miljoonaa euroa (7,9 %).

Palvelujen ostot ylittivät talousarvion 3,0 miljoonalla eurolla. Suurimmat muutostalousarvion ylitykset tulivat Perusturvapalveluiden asiakaspalvelujen ostoista

1,2 miljoonaa (2,3 %) ja Konsernipalveluiden rakennus- ja kunnossapitomenoista 1,5 miljoonaa euroa. Perusturvapalveluissa asiakaspalveluiden ostot ylittivät erityisesti Terveyspalveluiden tulosalueen Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ostoissa, johon vaikutti kalliin hoidon tasauksesta aiheutunut ennakoitua suurempi Nokian kaupungin nettomaksuosuus. Konsernipalveluiden rakennus- ja kunnossapitomenoista oikaistiin valmistus omaan käyttöön erää käyttämällä kuitenkin 0,9 miljoonaa euroa taseelle, jolloin tosiasialliseksi ylitykseksi jää 0,6 miljoonaa euroa.

Kokonaisuudessaan toimintakuluja oikaistiin valmis- tuksella omaan käyttöön 2,2 miljoonaa euroa enem-

män kuin muutostalousarviossa ennakoitiin. Kaupungilla oli ennakoitua suurempia omajohtoisia investointiprojekteja, jotka siirretään taseen pysyviin vastaaviin valmistus omaan käyttöön -erällä.

Muita yksittäisiä merkittäviä talousarvioylityksiä olivat kaupunkikehityksen rakennusmateriaalikulujen ylitys 0,7 miljoonaa euroa ja perusturvapalveluiden hoitotarvikkeiden ylitys 0,4 miljoonaa euroa. Rakennusmateriaalikulujen ylitys johtui pääosin kaupungin murskevarastoon tehdystä alaskirjauksesta (0,5 milj. euroa).

Poistot toteutuivat 13,4 miljoonan euron suuruisina, mikä oli 0,6 miljoonaa euroa alle budjetin.

Rahoituskulut toteutuivat budjetoidusti.

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu (sisältäen ulkoiset ja sisäiset erät)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 31.12.2019	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	19 194 042	-50 861	19 143 181	19 757 120	613 939
Maksutuotot	15 244 333	0	15 244 333	12 873 894	-2 370 439
Tuet ja avustukset	1 481 158	0	1 481 158	1 764 602	283 444
Muut toimintatuotot	28 122 618	0	28 122 618	27 889 369	-233 249
Toimintatuotot yhteensä	64 042 151	-50 861	63 991 290	62 284 984	-1 706 306
Valmistus omaan käyttöön					
Valmistus omaan käyttöön	1 691 500	0	1 691 500	3 918 710	2 227 210
Valmistus omaan käyttöön yhteensä	1 691 500	0	1 691 500	3 918 710	2 227 210
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-91 146 821	0	-91 146 821	-90 193 268	953 553
Palkat ja palkkiot	-72 761 979	0	-72 761 979	-72 277 649	484 330
Henkilösivukulut	-18 384 842	0	-18 384 842	-17 915 619	469 223
Eläkekulut	-15 794 195	0	-15 794 195	-15 735 617	58 578
Muut henkilösivukulut	-2 590 647	0	-2 590 647	-2 180 002	410 645
Palvelujen ostot	-89 560 094	-2 159 460	-91 719 554	-95 228 028	-3 508 474
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 366 617	0	-11 366 617	-12 699 021	-1 332 404
Avustukset	-10 164 106	0	-10 164 106	-9 828 986	335 120
Muut toimintakulut	-28 835 080	-262 575	-29 097 655	-28 550 044	547 611
Toimintakulut yhteensä	-231 072 718	-2 422 035	-233 494 753	-236 499 348	-3 004 595
Toimintakate	-165 339 067	-2 472 896	-167 811 963	-170 295 653	-2 483 690
Verotulot	143 380 000	0	143 380 000	138 608 209	-4 771 791
Valtionosuudet	37 022 000	1 676 733	38 698 733	38 786 867	88 134
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	158 700	0	158 700	153 706	-4 994
Muut rahoitustuotot	752 800	0	752 800	1 331 136	578 336
Korkokulut	-1 000 000	0	-1 000 000	-934 259	65 741
Muut rahoituskulut	-20 000	0	-20 000	-63 729	-43 729
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-108 500	0	-108 500	486 853	595 353
Vuosikate	14 954 433	-796 163	14 158 270	7 586 276	-6 571 994
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 067 617	0	-14 067 617	-13 425 508	642 109
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-14 067 617	0	-14 067 617	-13 425 508	642 109
Tilikauden tulos	886 816	-796 163	90 653	-5 839 232	-5 929 885
Poistoeron muutos	67 208	0	67 208	67 208	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	954 024	-796 163	157 861	-5 772 024	-5 929 885

Investointien toteutuminen

Kaupungin alkuperäisessä talousarviossa investointimäärärahat olivat yhteensä 32,9 miljoonaa euroa, josta kaupungin omaan taseeseen kirjattavien menojen osuus oli 26,6 miljoonaa euroa. Vuoden aikana investointimäärärahoja vähennettiin yhteensä 3,8 miljoonaa euroa, joka muodostui kokonaisuudessaan tilapalveluiden investointimäärärahan vähennyksestä. Alkuperäisessä talousarviossa päätettyä vuoden 2019 investointiohjelmää täydennettiin vuoden aikana lisäten uusia investointihankkeita: Tilatekniikkaan Vihnusodin vanhanosan remontti, päihdehuollon asuntola, Hoivakodin kameravalvonta, Kankaantaan siirtokoulun perustukset ja Myllyhaan siirtopäiväkodin perustukset sekä Infrapalveluihin liityntäpysäköinti. Tilatekniikan ja Infrapalveluiden hankeryhmien sisällä tehtiin edellä mainittujen uusien hankkeiden lisäksi yksittäisten investointihankkeiden välisiä määrärahasiirtoja talousarvion sitovuussäännösten puitteissa. Kaupungin leasing-rahoituksella toteutettavien investointien määrärahoihin ei tehty talousarviomuutoksia. Talousarviomuutosten jälkeen investointimenojen määrärahoiksi muodostui 28,8 miljoonaa euroa, josta kaupungin omaan taseeseen kirjattavien menojen osuus oli 22,8 miljoonaa euroa.

Kaupungin alkuperäisessä talousarviossa investointitulot olivat yhteensä 2,1 miljoonaa euroa. Vuoden aikana investointituloihin ei tehty talousarviomuutoksia.

Tilatekniikka

Tilatekniikan vuoden 2019 toteutuneet investointimenot alittivat investointimäärärahat 2,5 miljoonalla eurolla, joka johtui Hyvinvointikeskuksen, Emäkosken ja

Myllyhaan koulujen hankkeiden ennakoitua myöhemmästä käynnistymisestä. Emäkosken ja Myllyhaan kouluhankkeiden kilpailutukset viivästyivät ennakoidusta henkilöstövajeen vuoksi. Kilpailutukset toteutettiin vuoden 2019 jälkipuolella.

Infrapalvelut

Infrapalveluiden vuoden 2019 toteutuneet investointimenot alittivat investointimäärärahat 3,0 miljoonalla eurolla. Kunnallistekniikan rakentaminen Harjuniityn kaava-alueella eteni alkuvuoden hyvin ja toteutui suunnitelman mukaisesti. Kohde toteutettiin omana työnä ja kesän jälkeen osa työresurssista jouduttiin siirtämään Nokian valtatie saneerauskohteelle, minkä vuoksi toteutus hidastui ja koko budjetoitua resurssia ei käytetty vuoden aikana. Kolmenkulman osayleiskaavan ja asemakaavan valmistumisaikataulun muuttumisen johdosta alueelle suunniteltuja kunnallisteknisiä investointeja ei ollut mahdollista toteuttaa vuoden 2019 aikana. Näin ollen investointimääräraha jäi tämän kohteen osalta pääosin käyttämättä. Kunnallistekniikan toteutusta jatketaan alueella vuoden 2020 aikana. Tehdassaaren padon injektointiprojekti siirtyi uudelleen toteutettavan kilpailutuksen johdosta vuodelle 2020. Nokian valtatie kevyen liikenteen väylien saneerausta jatketaan vuoden 2020 aikana. Emäkosken sillan urakan vuoden 2019 talousarviamääräraha ylittyi, koska toteutus eteni jonkin verran suunniteltua nopeammin ja urakassa jouduttiin myös tekemään joitakin pakollisia lisätoimia. Kokonaisinvestointi on vuoden 2019 lopun arvion mukaan toteutumassa suunnitellun talousarviamäärärahan mukaisesti.

Hanke valmistuu kesän 2020 aikana ja kokonaisbudjetin toteumaa seurataan kevään aikana. Nokian valtatie sillan (vanhan rautatien alikulku) korjaustoimenpiteistä teetettiin konsulttiarvio, jonka mukaisesti suunniteltuja toimenpidettä ei ollut tarpeen tehdä ja budjetoitu raha säästyi.

Maa- ja vesialueet

Maa- ja vesialueiden vuoden 2019 toteutuneet investointimenot ylittyivät 3,3 miljoonalla eurolla. Vuoden 2019 aikana toteutettiin erityisesti Nanson ja Tanhuan kadun/Rounionkadun kaava-alueella maankäyttö- ja luovutussopimuksia, joissa maanomistajat sitoutuivat korvauksiin kaupungille yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvista kustannuksista. Maankäyttösopimuksissa sovittiin, että maanomistajien korvaukset suoritetaan pääosin maa-alueiden luovutuksina Nokian kaupungille. Kirjanpidossa kyseiset maa-alueiden saannit (yhteensä 3,4 milj. euroa) ovat olleet kaupungille kirjanpidossa investointimenoa. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt ko. aluetta koskevan kaavan 7.10.2019, jonka yhteydessä on todettu kaavamuutoksesta laadittavan maankäyttö- ja luovutussopimus.

Maa-alueita hankittiin Ruskeepäästä Turuntien läheisyydestä 4,51 ha (134 000 €), Hauroisista, myös Turuntien läheisyydestä 0,8 ha (24 339 €), sekä kaavan mukaista puistoaluetta Myllyhaasta 0,42 ha (12 630 €). Toteutumatta jäi kaupunkikehityslautakunnan päätöksellä 15,5 ha kauppa Tervasuolta Turuntien läheisyydestä (317 368 €).

Koneet ja kalusto

Koneiden ja kaluston investointimenot (oma tase) alitui 0,9 miljoonaa euroa muutostalousarvioon verrattuna. Monitoimitalo/kirjasto Virran ensikertaisen kalustamisen kustannuksista osuus (0,8 milj. eur) siirtyi pääosin vuodelle 2020, koska rakennuksen valmistuminen hieman viivästyi, eikä kalustetoimituksia voitu ottaa vuodelle 2019 muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Toiseksi Vihnuskodin ensikertainen kalustaminen toteutettiin osittain leasing-järjestelyllä, jolloin investointirahaa jäi käyttämättä 0,16 miljoonaa euroa.

Sijoitukset

Sijoitusten investointimenojen toteuma 0,04 miljoonaa euroa alitti talousarvion 0,1 miljoonaa euroa.

Talousarvion investointiosan toteutumisvertailu

Palvelualue Tulosalue		Konsernipalvelut Tilapalvelut				
INVESTOINNIT €		ALKUPERÄI- NEN TA 2019	TA MUU- TOKSET	TA 2019 MUUTOS- TEN JÄL- KEEN	TP 2019	POIK- KEAMA
TILATEKNIikka						
TILAPALVELU						
INVESTOINTIMENOT		430 000	0	430 000	345 307	84 693
INVESTOINTITULOT		0	0	0	-8 300	-8 300
1	Energiatehokkuustoimenpiteet, menot	75 000	0	75 000	66 386	8 614
2	Energiatehokkuustoimenpiteet, tulot	0	0	0	-8 300	-8 300
3	Sisäilman pienkorjaukset	75 000	0	75 000	67 320	7 680
4	PTS:n mukaisia vuosikorjauksia	100 000	0	100 000	115 594	-15 594
5	Kiinteistöjen turvajärjestelmät	40 000	0	40 000	38 623	1 377
6	Kaupungintalon hissien uusiminen	90 000	0	90 000	57 383	32 617
7	Varikon vesikatteen uusiminen	50 000	0	50 000	0	50 000
PERUSTURVA						
INVESTOINTIMENOT		1 600 000	14 400	1 614 400	1 083 220	531 180
8	Hyvinvointikeskus	1 600 000	-1 000 000	600 000	92 848	507 152
9	Vihnuskodin vanhanosan remontti	0	940 000	940 000	915 917	24 083
10	Päihdehuollon asuntola, Välikatu	0	40 400	40 400	40 429	-29
11	Hoivakodin kameravalvonta	0	34 000	34 000	34 026	-26
SIVISTYSPALVELU						
INVESTOINTIMENOT		12 598 000	-3 810 000	8 788 000	6 904 337	1 883 663
INVESTOINTITULOT		-2 100 000	0	-2 100 000	-2 166 000	-2 166 000
12	Kerholan salin lattian uusiminen ja kosteus- vauriokorjaukset	250 000	0	250 000	198 301	51 699
13	Kirjaston / monitoimitalon uudisrakennus	6 580 000	0	6 580 000	5 462 580	1 117 420
14	Kirjaston / monitoimitalon uudisrakennus, rahoitusosuus 1,6 me, Kulttuuritilojen inves- tointiavustus (kirjasto) 0,5 me	-2 100 000	0	-2 100 000	-2 166 000	-2 166 000
15	Lähdekorven päiväkoti	90 000	0	90 000	112 481	-22 481
16	Myllyhaan koulun uudisrakennus	5 076 000	-4 000 000	1 076 000	23 700	1 052 300
17	Myllyhaan päiväkodin peruskorjaus	512 000	0	512 000	863 048	-351 048
18	Siuron koulun piha	50 000	0	50 000	44 342	5 658
19	Viholan pk vanhan osan vesikatto	40 000	0	40 000	24 130	15 870
20	Kankaantaan siirtokoulun perustukset	0	100 000	100 000	99 347	653
21	Myllyhaan siirtopäiväkodin perustukset	0	90 000	90 000	76 408	13 592
TILATEKNIikka (KAUPUNGIN TASE) YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT		14 628 000	-3 795 600	10 832 400	8 332 864	2 499 536
INVESTOINTITULOT		-2 100 000	0	-2 100 000	-2 174 300	-2 174 300
INVESTOINNIT NETTO		12 528 000	-3 795 600	8 732 400	6 158 564	325 236

Ulkopuolinen rahoitus:

ULKOPUOLINEN RAHOITUS	ALKUPERÄINEN TA 2019	TA MUUTOKSET	TA 2019 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TP 2019	POIKKEAMA
TILATEKNIikka					
22 Emäkosken koulu, uudisrakennus	6 000 000	0	6 000 000	0	6 000 000
TILATEKNIikka (LEASING) YHTEENSÄ					
INVESTOINNIT NETTO	6 000 000	0	6 000 000	0	6 000 000

INVESTOINNIT €	ALKUPERÄINEN TA 2019	TA MUUTOKSET	TA 2019 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TP 2019	POIKKEAMA
INFRAPALVELUT					
KAAVA-ALUEET					
INVESTOINTIMENOT	3 750 000	-200 000	3 550 000	1 593 575	1 956 425
23 Harjuniityn kaava-alue	1 600 000	0	1 600 000	981 758	618 242
24 Hallitien alueen katu	150 000	0	150 000	158 297	-8 297
25 Hautamoision kaava-alue	500 000	0	500 000	272 038	227 962
26 3KULMAN ALUE kunnallistekniikan rakentaminen	1 500 000	-200 000	1 300 000	181 482	1 118 518
KATUJEN SANEERAUS JA PÄÄLYSTÄMINEN					
INVESTOINTIMENOT	1 440 000	0	1 440 000	1 416 993	23 007
27 Katujen päällystäminen	550 000	0	550 000	548 520	1 480
28 Viimeistelytyöt	90 000	0	90 000	147 486	-57 486
29 Katujen saneeraukset. Työohjelma määritellään myöhemmin	800 000	0	800 000	720 986	79 014
KEVYENLIIKENTEEN KUNNOSTUSKOhteet					
INVESTOINTIMENOT	50 000	0	50 000	41 679	8 321
30 Kevyenliikenteen väylien kunnostaminen	50 000	0	50 000	41 679	8 321
KATUVALAISTUS					
INVESTOINTIMENOT	100 000	150 000	250 000	211 558	38 442
31 Katuvalojen saneeraukset	100 000	150 000	250 000	211 558	38 442
Sisältää katuvalojen rakentamista ja valaisimien vaihtoa, kohteet määritellään työohjelmassa.	-				
RAKENTAMISKOhteet (ERILLISHANKKEET)					
INVESTOINTIMENOT	4 570 000	50 000	4 620 000	3 669 072	950 928
32 Tehdassaaren pato	800 000	0	800 000	42 221	757 779
33 Emäkosken silta	2 500 000	0	2 500 000	3 141 766	-641 766
34 Liikenneturvallisuusjärjestelyt	80 000	0	80 000	69 493	10 507
35 Siltainvestoinnit	100 000	0	100 000	0	100 000
36 Joukkoliikenne edellytysten parantaminen	50 000	0	50 000	0	50 000
37 Kevyenliikenteen laatukäytävät	200 000	0	200 000	0	200 000
38 Pajulahdentien saneeraus ja kevyenliikenteenväylä	340 000	0	340 000	339 415	585
39 Rautatieaseman 2. laitur	100 000	0	100 000	0	100 000
40 Tienvarsikyltit	100 000	0	100 000	45 673	54 327
41 Liityntäpysäköinti	0	50 000	50 000	30 504	19 496
42 Nokianvaltatie silta (vanhan rautatien alikulku)	300 000	0	300 000	0	300 000
PUISTORAKENTAMINEN					
INVESTOINTIMENOT	165 000	0	165 000	87 593	77 407
43 Puistojen ja viheralueiden rakentaminen	50 000	0	50 000	0	50 000

44	Alhoniityn luontopolun kunnostaminen	20 000	0	20 000	14 891	5 109
45	Venepaikkojen kunnostaminen	40 000	0	40 000	24 780	15 220
46	Rantojen ulkoilureittien kehittäminen	55 000	0	55 000	47 922	7 078
ULKOLIIKUNTAPAIKAT						
	INVESTOINTIMENOT	210 000	0	210 000	215 486	-5 486
47	Ulkoliikunta-alueiden parantaminen /rakentaminen	80 000	0	80 000	94 384	-14 384
48	Sarpatin ja Maatialanharjun ulkoilureitin kunnostus ja kehittäminen	30 000	0	30 000	29 396	604
49	Keskusurheilukentän saneeraustyöt (piha-alue)	100 000	0	100 000	91 705	8 295
INFRAPALVELUT YHTEENSÄ						
	INVESTOINTIMENOT	10 285 000	0	10 285 000	7 235 956	3 049 044
	INVESTOINNIT NETTO	10 285 000	0	10 285 000	7 235 956	3 049 044

Palvelualue		Kaupunkikehityspalvelut				
Tulosalue		Maankäyttö				
INVESTOINNIT €		ALKUPERÄINEN TA 2019	TA MUUTOKSET	TA 2019 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TP 2019	POIKKEAMA
Maa- ja vesialueet						
50	Pienet kiinteistöjärjestelyt, menot	35 000	0	35 000	9 204	25 796
51	Pienet kiinteistöjärjestelyt, tulot	0	0	0	-119 818	-119 818
52	Maa-alueiden hankinta, menot	500 000	0	500 000	3 823 083	-3 323 083
53	Maa-alueiden hankinta, tulot	0	0	0	-101 613	-101 613
MAANKÄYTTÖ YHTEENSÄ						
	INVESTOINTIMENOT	535 000	0	535 000	3 832 287	-3 297 287
	INVESTOINTITULOT	0	0	0	-221 431	-221 431
	INVESTOINNIT NETTO	535 000	0	535 000	3 610 856	-3 518 718

Palvelualue		Perusturvapalvelut				
Tulosalue		Ikäihmisten palvelut				
INVESTOINNIT €		ALKUPERÄINEN TA 2019	TA MUUTOKSET	TA 2019 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TP 2019	POIKKEAMA
Ikäihmisten palvelut						
54	Vihnuskodin ensikertainen kalustaminen	210 000	0	210 000	49 492	160 508
IKÄIHMISTEN PALVELUT YHTEENSÄ						
	INVESTOINTIMENOT	210 000	0	210 000	49 492	160 508
	INVESTOINNIT NETTO	210 000	0	210 000	49 492	160 508

Palvelualue		Sivistyspalvelut				
Tulosalue		Vapaa-aikapalvelut				
INVESTOINNIT €		ALKUPERÄI- NEN TA 2019	TA MUU- TOKSET	TA 2019 MUUTOS- TEN JÄL- KEEN	TP 2019	POIK- KEAMA
Vapaa-aikapalvelut						
55	Kirjaston / monitoimitalon ensikertainen ka- lustaminen	800 000	0	800 000	35 262	764 738
VAPAA-AIKAPALVELUT YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT		800 000	0	800 000	35 262	764 738
INVESTOINNIT NETTO		800 000	0	800 000	35 262	764 738

Palvelualue		Demokratia				
Tulosalue		Demokratia				
INVESTOINNIT €		ALKUPERÄI- NEN TA 2019	TA MUU- TOKSET	TA 2019 MUUTOS- TEN JÄL- KEEN	TP 2019	POIK- KEAMA
Sijoitukset						
56	Osakkeet ja osuudet	100 000	0	100 000	42 209	57 791
SIJOITUKSET YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT		100 000	0	100 000	42 209	57 791
INVESTOINNIT NETTO		100 000	0	100 000	42 209	57 791

KALUSTOINVESTOINNIT (LEASING)		ALKUPERÄI- NEN TA 2019	TA MUU- TOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄL- KEEN	TP 2019	POIK- KEAMA
Kalustohankinnat (TA 2019 määräraha 300 000 euroa kohdennettu KH:n 25.3.2019 § 88 mukaisesti)						
57	Pakettiauto (liikunta)	40 000	0	40 000	30 924	9 076
58	Mönkijä (liikunta) / vaihto	11 000	0	11 000	13 878	-2 878
59	Teliperäkärry (liikunta) / vaihto	10 000	0	10 000	4 473	5 527
60	Alueaura traktori (katujen kunnossapito)	10 000	0	10 000	10 400	-400
61	Alueaura kuorma-auto (katujen kunnossapito)	15 000	0	15 000	10 900	4 100
62	huoltonosturi pakettiautoon (katujen kunnossapito)	10 000	0	10 000	8 000	2 000
63	pakettiauto / kaasu (talotuotanto/sähkömiehet)	30 000	0	30 000	25 266	4 734
64	pakettiauto / kaasu (katujen kunnossapito) / vaihto	45 000	0	45 000	46 100	-1 100
65	henkilöautoja 2kpl / kaasu / vaihto	32 000	0	32 000	24 684	7 316
66	huollon autonosturin (vaihto)	17 000	0	17 000	13 507	3 493
67	Massansiirtopumppu (keskuskeittiö)	80 000	0	80 000	0	80 000
KALUSTOINVESTOINNIT (LEASING) YHTEENSÄ		300 000	0	300 000	188 133	111 867

INVESTOINNIT €	ALKUPERÄI- NEN TA 2019	TA MUU- TOKSET	TA 2019 MUU- TOSTEN JÄL- KEEN	TP 2019	POIKKEAMA
KAUPUNGIN TASE, INVESTOINTIMENOT	26 558 000	-3 795 600	22 762 400	19 528 069	3 234 331
KAUPUNGIN TASE, INVESTOINTITULOT	-2 100 000	0	-2 100 000	-2 395 731	-2 395 731
KAUPUNGIN TASE, NETTOINVESTOINNIT	24 458 000	-3 795 600	20 662 400	17 132 338	838 600
Maa- ja vesialueet, investointimenot	535 000	0	535 000	3 832 287	-3 297 287
Maa- ja vesialueet, investointitulot	0	0	0	-221 431	-221 431
Infrapalvelut, investointimenot	10 285 000	0	10 285 000	7 235 956	3 049 044
Tilatekniikka, investointimenot	14 628 000	-3 795 600	10 832 400	8 332 864	2 499 536
Tilatekniikka, investointitulot	-2 100 000	0	-2 100 000	-2 174 300	-2 174 300
Koneet ja kalusto, investointimenot	1 010 000	0	1 010 000	84 754	925 246
Sijoitukset, investointimenot	100 000	0	100 000	42 209	57 791
LEASINRAHOITTEINEN, INVESTOINTIME- NOT	6 300 000	0	6 300 000	188 133	6 111 867
Leasing-kalusto	300 000	0	300 000	188 133	111 867
Rakennusleasing	6 000 000	0	6 000 000	0	6 000 000
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	32 858 000	-3 795 600	29 062 400	19 716 202	9 346 198
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ	-2 100 000	0	-2 100 000	-2 395 731	-2 395 731
NETTOINVESTOINNIT (SIS LEASING) YH- TEENSÄ	30 758 000	-3 795 600	26 962 400	17 320 471	6 950 467

Rahoitusosan toteutuminen

Toiminnan rahavirta poikkesi alkuperäisestä ja muutos talousarviosta. Vuosikate heikkeni talousarviomuutosten vuoksi 2,7 miljoonaa euroa. Se jäi lisäksi 4,7 miljoonaa euroa muutettua talousarviota huonommaksi. Pysyvien vastaavien myyntituloja toteutui 1,6 miljoonaa euroa, kun tavoite oli 1,9 miljoonaa euroa. Toteutuneet myyntivoitot 1,4 miljoonaa euroa on siirretty investointien rahavirtaan luovutustuloihin.

Investointien rahavirta toteutui 3 miljoonaa euroa alle talousarvion. Investoinnit toteutuivat suunniteltua pienempinä ja lisäksi luovutustuloja saatiin budjetoitua vähemmän.

Lainakannan muutokset eivät toteutuneet budjetoidusti. Lainoja lyhennettiin 1,1 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän, koska myös lainoja nostettiin vähemmän (11 miljoonaa euroa). Lainakanta väheni 0,7 miljoonaa euroa.

Toteutuneet rahavirrat jäivät 9,4 miljoonaa euroa muutoksien jälkeistä talousarviota huonommaksi.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	14 954 433	-796 163	14 158 270	7 586 276	-6 571 994
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-1 900 000	0	-1 900 000	-1 367 773	532 227
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-26 558 000	3 795 600	-22 762 400	-19 528 069	3 234 331
Rahoitusosuudet investointeihin	2 100 000	0	2 100 000	2 174 300	74 300
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 900 000	0	1 900 000	1 589 204	-310 796
Toiminta ja investoinnit netto	-9 503 567	2 999 437	-6 504 130	-9 546 062	-3 041 932
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	855 000	0	855 000	865 207	10 207
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	21 000 000	0	21 000 000	10 000 000	-11 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 805 500	0	-11 805 500	-10 735 474	1 070 026
Vaikutus maksuvalmiuteen	545 933	2 999 437	3 545 370	-9 416 329,15	-12 961 699

Verotulot ja valtionosuudet

	Tuloveroprosentti	Verotettavat tulot milj. €	Muutos% ed.vuoteen
2019	20,50 %		
2018	20,50 %	764	2,7
2017	20,00 %	744	1,9
2016	19,75 %	730	1,9
2015	19,75 %	717	1,6
2014	19,75 %	706	2,6
2013	19,75 %	689	2,1
2012	19,75 %	675	5,4
2011	19,75 %	641	6,3
2010	19,75 %	605	3,3

Verotulot (1000 €)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	124 572	0	124 572	120 432	-4 140
Osuus yhteisöveron tuotosta	9 961	0	9 961	9 234	-727
Kiinteistövero	8 847	0	8 847	8 942	95
Yhteensä	143 380	0	143 380	138 608	-4 772

Valtionosuudet (1000 €)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan ja peruspalv.valt.osuus	38 213	652	38 865	38 865	0
Verotul perust valtionos.tasaus	2 088	279	2 367	2 367	0
Opet.-ja kult.toimen muut valtionosuudet	-3 279	746	-2 533	-2 445	88
Yhteensä	37 022	1677	38 699	38 787	88

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteutuminen

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet			Palvelualueiden toiminnallisista tavoitteista johdettujen käytännön tekojen toteutuminen		
Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Vastuullinen palvelu-alue	Käytännön teot TA 2019	Toteutuneet käytännön teot TP 2019	Toteuma %
Aktiivinen ja hyvinvoiva nollainen	Nuorten hyvinvoinnin lisääminen 1)	Konsernipalvelut, Perusturvapalvelut ja Sivistyspalvelut	8	4	50 %
	Ennaltaehkäisy ja varhaisen tuen palveluiden vahvistaminen	Perusturvapalvelut	1	1	100 %
	Parannetaan kuntalaisten palveluja sekä kevennetään hallinnollista työtä	Konsernipalvelut	3	2	67 %
	Turvalliset, tehokkaat ja terveelliset toimitilat		1	1	100 %
	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Kaupunkikehityspalvelut	7	4	57 %
	Kaupunkiympäristö vastaa asukkaiden tarpeisiin		2	2	100 %
	Kuntalaisten kannustaminen aktiiviseen toimintaan asuinympäristön hyväksi		2	2	100 %
	Ulkoliikunta-alueiden pitkäjänteinen kehittäminen		1	1	100 %
	Palvelurakenteen varhaisen tuen palveluiden vahvistaminen omassa kaupungissa	Perusturvapalvelut	3	2	67 %
	Edistää ja tukea lasten ja nuorten kasvua ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa	Sivistyspalvelut	4	1	25 %
	Monipuoliset ja helposti saavutettavat vapaa-ajan palvelut		2	2	100 %
	Joukkoliikennepalveluiden kehittäminen	Kaupunkikehityspalvelut	3	1	33 %
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne ja liikenneverkko	Kaupungin kasvuun varautuminen		2	2	100 %
	Kaupungin keskustassa sijaitsevan rakenteellisen pysäköintitalon hyödyntäminen keskustan kehittämisessä 2)		1	1	100 %
	Kaupunki toimii katujen ja yleisten alueiden rakentamisessa erityisesti jo olemassa olevassa yhdyskuntarakenteessa nopeasti ja tehokkaasti. 3)		1	1	100 %
	Keskustan kehittäminen		2	1	50 %
	Kaavoituksen vaikutusten arviointi		1	0	0 %
	Liikenneverkon kehittäminen		1	0	0 %
	Toimintavarmuuden turvaaminen ja paperittomuuden edistäminen	Konsernipalvelut	1	1	100 %
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Uusiutuvan energian hyödyntäminen, energiansäästö ja ekologiset ratkaisut		5	2	40 %
	Sähköisten palveluiden käytön tehostaminen	Perusturvapalvelut	4	3	75 %
	Kasvattaminen terveeseen ja kestäväan elämäntapaan	Sivistyspalvelut	3	2	67 %
	Terveelliset, turvalliset ja innostavat oppimisympäristöt ja harrastusolosuhteet		4	4	100 %
	Bio- ja kiertotalouden sekä cleantech-toiminnan vahvistaminen	Kaupunkikehityspalvelut	1	1	100 %
	Uusien teknologioiden ja sähköisen palvelutuotannon lisääminen		6	5	83 %
Pirkanmaan paras yritys-kunta	Hankinnoissa edistetään paikallisten yritysten osallistumismahdollisuuksia	Konsernipalvelut	2	0	0 %
	Elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittäminen	Kaupunkikehityspalvelut	6	5	83 %
	Verkostoyhteistyön ja aktiivisen elinkeinomarkkinoinnin kehittäminen		3	3	100 %
	Kuntalaisten palvelutarpeeseen vastaaminen oikea-aikaisesti vaihtoehtoisilla palveluilla	Perusturvapalvelut	1	1	100 %
	Yrittäjyyden ja yritysyritysten kehittäminen	Sivistyspalvelut	2	2	100 %
Rohkeat uudet toimintamallit	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla "5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle" 4)	Kaikki palvelualueet	14	6	43 %
	Työhyvinvoinnin lisääminen 5)		13	6	46 %
	Vaihtoehtojen toimintamallien käyttöönotto	Konsernipalvelut, Kaupunkikehityspalvelut, Perusturvapalvelut	10	4	40 %
	Teknologian tehokas hyödyntäminen	Konsernipalvelut	6	6	100 %
	Palvelutuotannon uusien toimintamuotojen selvittäminen	Kaupunkikehityspalvelut	2	1	50 %
	Asiakaslähtöiset toimintamallit kuntalaisten omaa vastuuta tukien		4	4	100 %
	Palveluprosessit tukevat asiakaslähtöistä ja kustannustehokasta toimintaa	Perusturvapalvelut	7	4	57 %
	Uusien palveluliikenteiden toiminnan ja tilojen kustannustehokas suunnittelu	Sivistyspalvelut	2	2	100 %
	Uusien pedagogisten ratkaisujen selvittäminen lapsen oppimisen ja kehityksen tukemiseksi		2	2	100 %
	Kaikki yhteensä		143	92	64 %

Strategian toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Strategian toteutumista seurataan seuraavilla mittareilla vuoteen 2027:

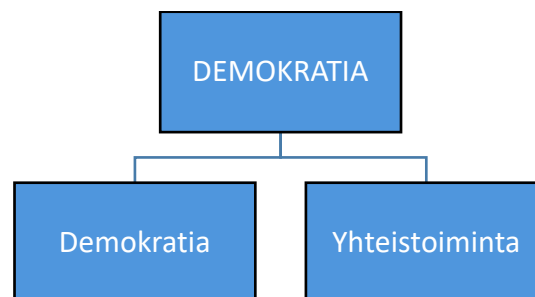
MITTARI	Lähtöluku 2017	TP 2019 (viimeisin tieto)	Tavoiteluku 2027
Asukasmäärän kehitys	33 291	33 943	36 800
Verokertymä/asukas	3757 (v. 2015)	4084	> maan keskiarvo/asukas
Avoimen sektorin työpaikkojen määrä	6 200	6 673 (v. 2017)	7 400
Yrityskannan määrän kasvu (yr/1000 henkilöä)	53,2 (v. 2016)	52,7 (v. 2018)	65
Työpaikkaomavaraisuus	78,1 % (v. 2014)	80,8 % (v. 2017)	80,0 %
Työttömien määrä	12,00 %	9,7 %	enintään maan keskiarvon verran
Sairastuvuusindeksi	100,1	103,5	alle 100
Kuntalaisten asiakastyytyväisyys (asteikko 4-10)	7,49	3,23 (2018)	Yli 4,2 (asteikolla 1-5)
Henkilöstön hyvinvointi (Kunta10)	49	*	Yksi parhaista työnantajista
* Vuosi 2019 ei ollut Kunta10-tutkimusvuosi. Mittarina aiemmin käytetty kokonaisindeksi ei ole vertailukelpoinen luku suhteessa muihin kuntiin, koska luku ei ota huomioon erikokoisia organisaatioita. Luku on käyttökelpoinen vertailtaessa oman organisaation muutosta edellisiin tutkimuskertoihin. Tarkasteltaessa tavoitettaessa tavoitetta yksi parhaista työnantajista käytetään vuodesta 2020 alkaen käytetään Työterveyslaitoksen suosittelemaa kysymystä ”suositteletko työnantajaa ystävällesi” vuosien 2016 ja 2018 vertailuluvut ko. kysymyksessä ovat 75,7 (2016) ja 74,0 (2018).			
Joukkoliikenteen nousujen määrä 3 % vuosittainen kasvu	762 000	902 738	1 000 000
Kaupunkilaisten onnellisuus: EPSI Rating IS onnellisimmat kunnat	Indeksi 67,9 Sijaluku 169	Indeksi 70,5	Indeksi 75 < 75

TOTEUTUMAT PALVELUALUEITTAIN**DEMOKRATIA**

Demokratia	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	165 000	0	165 000	112 646	-52 354	68,3 %
Toimintatuotot sisäiset	0	0	0	657	657	
Toimintakulut ulkoiset	-4 826 899	0	-4 826 899	-4 770 409	56 490	98,8 %
Henkilöstökulut	-560 467	0	-560 467	-636 316	-75 849	113,5 %
Palvelujen ostot	-3 918 308	0	-3 918 308	-3 821 801	96 507	97,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 400	0	-9 400	-7 778	1 622	82,7 %
Avustukset	-1 000	0	-1 000	-11 403	-10 403	1140,3 %
Muut toimintakulut	-337 724	0	-337 724	-293 112	44 612	86,8 %
Toimintakulut sisäiset	-146 321	0	-146 321	-155 147	-8 826	106,0 %
Toimintakate yhteensä	-4 808 220	0	-4 808 220	-4 812 253	-4 033	100,1 %
Tulos	-4 808 220	0	-4 808 220	-4 812 253	-4 033	100,1 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja Eero Väättäinen

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet		
Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Vastuullinen tulosalue
Rohkeat uudet toimintamallit	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla "5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle"	Demokratia

DEMOKRATIA

Demokratia	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	165 000	0	165 000	112 646	-52 354	68,3 %
Toimintatuotot sisäiset	0	0	0	657	657	
Toimintakulut ulkoiset	-929 959	0	-929 959	-788 389	141 570	84,8 %
Toimintakulut sisäiset	-136 661	0	-136 661	-145 487	-8 826	106,5 %
Toimintakate yhteensä	-901 620	0	-901 620	-820 573	81 047	91,0 %
Tulos	-901 620	0	-901 620	-820 573	81 047	91,0 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja Eero Väättäinen

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet					
Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Rohkeat uudet toimintamallit	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla ”5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle”	Löydetään uusia tapoja allokoida työaikaa 5 %	Tulosalueen arvio	12/2019	Esityslistojen valmistelu ja pöytäkirjan laatiminen tehostui Holvi-asianhallintajärjestelmän käyttöönoton myötä.

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto kokoontui kertomusvuoden aikana kahdeksan kertaa, ja kaupunginhallitus 27 kertaa. Lautakuntien kokousmäärät olivat vaihteluvälillä 8 - 12.

Kertomusvuonna järjestettiin kahdet vaalit. Eduskuntavaalit huhtikuussa ja europarlamenttivaalit toukokuussa. Nokialla äänestysaktiivisuus oli eduskuntavaaleissa maan keskiarvon yläpuolella ollen 74,1 % ja europarlamenttivaaleissa maan keskiarvon alapuolella ollen 40,3 %. Eduskuntavaaleissa Nokialta tuli valituksi uudeksi kansanedustajaksi kaupunginvaltuutettu Marko Asell (SDP).

Kaupunginvaltuusto päätti kertomusvuonna mm. seuraavista asioista:

- sitouduttiin HINKU-kriteereihin ja liittyttiin HINKU-kunnaksi (HINKU = hiilineutraali kunta)
- uusittiin kaupungin konserniohje sekä omistajapoliittiset linjaukset
- liittyttiin mukaan Tampereen ja Pirkanmaan kuntien Euroopan kulttuuripääkaupunki -hakuun (ECOC-haku)
- hyväksyttiin Nokian keskustavision 2030
- päätettiin jatkaa Taivalkunnan ja Vahalahden koulujen toimintaa aiemmin vuonna 2016 tehdyn päätöksen mukaisesti
- hyväksyttiin yhdeksän eri asemakaavaa. Hyväksytyistä asemakaavoista pinta-alaltaan yliuvoimaisesti suurin oli Kolmenkulman yritysalueen koskeva asemakaava, pinta-alaltaan 347,2 hehtaaria.

- hyväksyttiin Nokian kaupungin ravitsemussuunnitelma
- valittiin uusi kaupunginhallitus toimikaudeksi 1.6.2019 - 31.5.2021
- korotettiin vuoden 2020 kunnallisveroa 0,5 %-yksiköllä.

Lisäksi kaupunginvaltuusto merkitsi tiedoksi Upofloor Oy:n maanvuokrasopimuksen irtisanomisilmoituksen koskien Nokian kaupungin 1. kaupunginosan korttelissa 3 sijaitsevaa tonttia nro 18 (Tehdassaari) sekä tästä johtuen tontilla olevan rakennuksen siirtymistä Nokian kaupungille. Upofloor Oy:n ilmoitus perustuu vuonna 1989 tehtyyn ja kaupunginvaltuuston hyväksymään sopimukseen. Kaupunginhallituksen päätöksellä on edetty rakennuksen teknisen due dillingen laadintaan. Due dillingen laadinta ei ole edennyt suunnitellussa aikataulussa johtuen rakennuksen nykyisen omistajan asettamista edellytyksistä.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2019

Kaupunginvaltuusto päätti kokeiluluontoisesti olleista valtuuston tiimeistä jatkaa tulevaisuustiimin toimintaa 31.5.2021 saakka ja että tulevaisuustiimin tehtävänä on mm. tehdä ehdotuksia ja arvioida elinvoimainen ja ekologinen Nokia 2027 -kaupunkistrategian tavoiteasetantaa ja etenemistä strategian toteuttamiseksi sekä hyvinvoinnin kehittämiseksi. Sen sijaan kuntalaisten osallistaminen/vaikuttaminen -tiimin toimintaa ei jatkettu kokeiluajan jälkeen.

AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Toimielinten työn kehittäminen ja itsearviointi	100 % vastauspeittoa ei saavutettu	100 % vastauspeittoa ei saavutettu	90 % vastauspeitto	94 % vastauspeitto saavutettu
Kokousten kesto alle 2 ½ tuntia (ilman TA kokouksia)		90 %	90 %	92 %
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	27	32	28	23
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)		1	1	2,0

Yhteistoimintaosuudet

Yhteistoimintaosuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintakulut ulkoiset	-3 896 940	0	-3 896 940	-3 982 020	-85 080	102,2 %
Toimintakulut sisäiset	-9 660	0	-9 660	-9 660	0	100,0 %
Toimintakate yhteensä	-3 906 600	0	-3 906 600	-3 991 680	-85 080	102,2 %
Tulos	-3 906 600	0	-3 906 600	-3 991 680	-85 080	102,2 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019**Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja Eero Väättäin****Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen**

Kyseessä on yhteistoimintaosuudet palveluista, joita Nokian kaupunki järjestää joko lainsäädännön perusteella tai vapaaehtoisesti muiden kuntien tai yhteisöjen kanssa. Tästä poiketen seuraavat yhteistoimintaosuudet on kuitenkin budjetoitu suoraan ao. palvelualueelle:

- sosiaali- ja terveystalouteen liittyvät yhteistoimintaosuudet on budjetoitu peruspalveluihin
- kaupunkiseudun joukkoliikenteeseen liittyvät yhteistoimintaosuudet (918 000 € v. 2019) on budjetoitu kaupunkikehityspalveluihin
- elinkeinotoimintaan ja maatalouteen liittyvät liittyvät yhteistoimintaosuudet on budjetoitu kaupunkikehityspalveluihin

Talousarvioon 2019 arvioidut suurimmat Nokian kaupungin maksuosuudet toteutuivat seuraavasti:

Maksuosuudet	TA 2019	TP 2019
Tampereen aluepelastuslaitos	2 410 000 €	2 399 839 €
Verotuskustannukset valtiolle	690 000 €	797 311 €
Ympäristöterveydenhuolto (Pirteva)	279 000 €	249 477 €
Pirkanmaan Liitto (jäsenkunnan maksuosuus)	234 000 €	233 512 €
Kuntaliitto (jäsenmaksu)	132 000 €	105 394 €
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä (Nokian osuus käyttömenoista)	93 000 €	89 232 €

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2019

Talous- ja velkaneuvonnan järjestäminen siirtyi vuoden 2019 alusta alkaen aluehallintovirastoilta sekä kunnilta oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tehtäväksi. Nokian kaupunki oli vuonna 2018 ostanut talous- ja velkaneuvontapalvelut Tampereen kaupungilta.

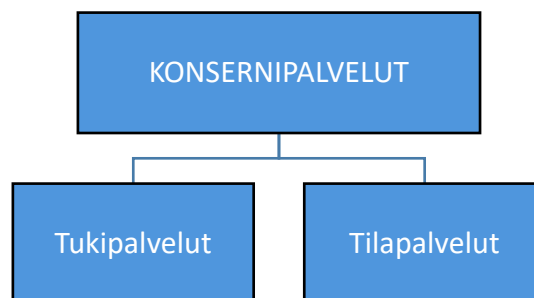
AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	115	113	115	117

KONSERNIPALVELUT

Konsernipalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	2 669 523	0	2 669 523	2 602 015	-67 508	97,5 %
Toimintatuotot sisäiset	33 113 104	0	33 113 104	32 286 033	-827 071	97,5 %
Valmistus omaan käyttöön ulkoiset	220 000	0	220 000	1 855 911	1 635 911	843,6 %
Toimintakulut ulkoiset	-28 392 890	-355 000	-28 747 890	-29 604 382	-856 492	103,0 %
Henkilöstökulut	-9 698 852	0	-9 698 852	-9 390 853	307 999	96,8 %
Palvelujen ostot	-6 349 435	-92 425	-6 441 860	-7 835 856	-1 393 996	121,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 028 352	0	-6 028 352	-6 285 632	-257 280	104,3 %
Avustukset	-205 500	0	-205 500	-184 241	21 260	89,7 %
Muut toimintakulut	-6 110 751	-262 575	-6 373 326	-5 907 800	465 526	92,7 %
Toimintakulut sisäiset	-2 110 957	0	-2 110 957	-1 969 554	141 403	93,3 %
Toimintakate yhteensä	5 498 780	-355 000	5 143 780	5 170 024	26 244	100,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-7 657 236	0	-7 657 236	-7 419 190	238 046	96,9 %
Tulos	-2 158 456	-355 000	-2 513 456	-2 249 167	264 289	89,5 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019

Vastuhenkilö: talousjohtaja Mikko Koskela

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet		
Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Vastuullinen tulosalue
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Parannetaan kuntalaisten palveluja sekä kevennetään hallinnollista työtä	Tukipalvelut, Tilapalvelut
	Turvalliset, tehokkaat ja terveelliset toimitilat	Tilapalvelut
	Nuorten hyvinvoinnin lisääminen	Tilapalvelut, Tukipalvelut
Pirkanmaan paras yrityskunta	Hankinnoissa edistetään paikallisten yritysten osallistumismahdollisuuksia	Tukipalvelut
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Toimintavarmuuden turvaaminen ja pauperittomuuden edistäminen	Tukipalvelut

	Uusiutuvan energian hyödyntäminen, energiansäästö ja ekologiset ratkaisut	Tilapalvelut
Rohkeat uudet toimintamallit	Teknologian tehokas hyödyntäminen	Tukipalvelut, Tilapalvelut
	Vaihtoehtoisten toimintamallien käyttöönotto	Tukipalvelut, Tilapalvelut
	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla ”5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle”	Tukipalvelut, Tilapalvelut
	Työhyvinvoinnin lisääminen	Tukipalvelut, Tilapalvelut

Tehtävä

Konsernipalvelut tarjoavat kaupunkiorganisaatiolle palveluja, jotka tukevat ja luovat toimintaedellytyksiä palvelujen tuottamiseksi nokialaisille. Palvelujen lisäksi palvelualue vastaa kaupungin kiinteistöomaisuudesta ja sen tehokkaasta käytöstä ja kehittämisestä. Keskittetyt konsernipalvelut kokoavat asiantuntemuksen ja kehittämisvoiman ja mahdollistavat muiden palvelualueiden keskittymisen niiden ydintehtävään.

Tavoitteena on edistää toiminnan vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja laatua. Tavoite toteutuu, kun asioiden käsitelystä toteutuvat hyvän hallinnon periaatteet, palveluja ja organisaatiota kehitetään tavoitteellisesti, toiminta tapahtuu tarkoituksenmukaisissa tiloissa, toiminta on ennakoivaa ja kokonaistaloudellista. Kaupungin luottamushenkilöillä ja henkilöstöllä on käytössään ajantasainen ja yhtenäinen tieto.

Palvelualueen toiminnan ja tavoitteiden toteutuminen

Konsernipalveluille asetettiin talousarviossa 2019 lukuisia tavoitteita toiminnan kehittämiseen liittyen. Asetetut tavoitteet toteutuivat kokonaisuutena hyvin. Konsernipalveluiden palvelutehtävä kaupungin ydintoimintojen tukemisessa on kirkastunut ja kehittämistoimet ulottuvat koko organisaatioon.

Toimintatuotot alittuivat hieman ja toimintakulut ylittivät alkuperäisen talousarvion sekä muutostalousarvion, mutta ulkoinen toimintakate oli 0,7 milj. euroa muutostalousarviota parempi johtuen valmistuksesta omaan käyttöön.

Konsernipalveluiden asiakastyytyväisyys parani edelliseen vuoteen ja henkilöstötyövuodet toteutuivat lähes talousarvion mukaisina. Sairauspoissaolot vähenivät edellisvuoteen verrattuna. Kirjasto valmistui vuoden loppuun ja Emäkosken ja Myllyhaan koulut kilpailutettiin. Niiden rakentaminen alkaa vuoden 2020 aikana.

Hyvinvointikeskushankkeen kilpailullinen neuvottelumatkittely on käynnissä. Uudet rakentamishankkeet ovat vienneet merkittävästi työaikaa ja vaativat edelleen lisäpanostuksia tulevaisuudessa.

Keskeiset muutokset palvelualueella 2019

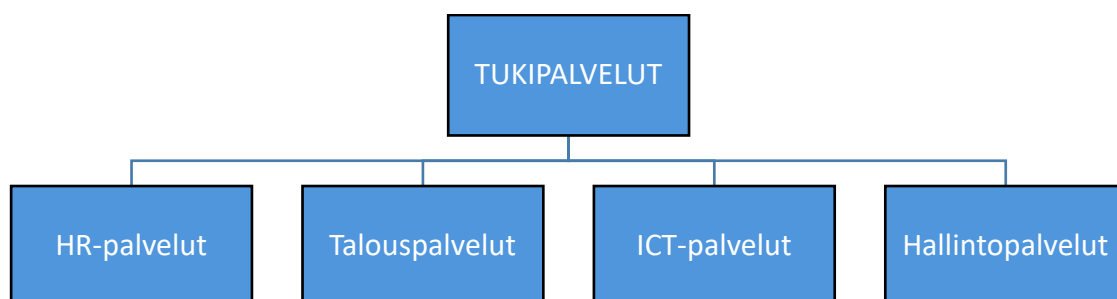
Keskeisiin tehtäviin saatiin uusia tekijöitä, henkilöstöpääällikkö vaihtui ja rakennuttajapäällikkö aloitti uudessa tehtävässä. Väistötilojen tarpeet ja niiden vaatima suunnittelu- ja toteutuspanos erityisesti terveystalouden toimintojen turvaamiseksi ovat olleet merkittäviä vuoden aikana.

KESKEISET PALVELUALUEEN TOIMINTAA KUVAAVAT MITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Asiakastyytyväisyys	3,6	3,5	3,9	3,7
Henkilötyövuodet HTV2	230	235	232	233,3
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	21,36	21*	15	19,3
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	837	810	834	817,5

*TP 2018 esitetty sairauspoissaololuku 28. Vertailutieto on korjattu tilinpäätökseen 2019 Populus-järjestelmästä ajettun raportin mukaiseksi.

TUKIPALVELUT

Tukipalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	188 780	0	188 780	342 182	153 402	181,3 %
Toimintatuotot sisäiset	3 547 627	0	3 547 627	3 352 325	-195 302	94,5 %
Toimintakulut ulkoiset	-4 298 738	0	-4 298 738	-4 225 686	73 052	98,3 %
Toimintakulut sisäiset	-222 154	0	-222 154	-214 604	7 550	96,6 %
Toimintakate yhteensä	-784 485	0	-784 485	-745 783	38 702	95,1 %
Tulos	-784 485	0	-784 485	-745 783	38 702	95,1 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019**Vastuuhenkilö: tietohallintopäällikkö Anne Holopainen**

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet					
Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Nuorten hyvinvoinnin lisääminen	Laaditaan moniammatillisena yhteistyönä suunnitelma toimenpiteineen nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Kutsutaan suunnitelman laatimiseen mukaan eri viranomaisia, kolmannen sektorin toimijoita ja nuoria (esim. nuorisovaltuusto). Suunnitelman toteuttamiseen mahdollisesti tarvittavat resurssit käsitellään erikseen, ellei toteuttamista voida tehdä olemassa olevien resurssien uudelleen kohdentamisella.	Suunnitelma toimenpiteineen laadittu, kyllä / ei		Ei aloitettu. Suunnitelma tehty muissa kaupungin yksiköissä, tukipalveluiden osallistumista ei tarvittu.
	Parannetaan kunta-laisten palveluja sekä	Kaupungin verkkosivut päivitetään saavutettavuusdirektiivin mukaisiksi	Verkkosivut päivitetty		Kesken.

	kevennetään hallinnollista työtä				Projekti käynnissä, valmis elokuussa 2020.
		Verkkokaupan perustaminen	Verkkokauppa käytössä	5/19	Valmis Otettiin vapaa-ai- kapalveluiden käyttöön touko- kuussa, käyttöä laa- jennettu muihin- kin kaupungin yk- siköihik.
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Toimintavarmuuden turvaaminen ja paperittomuuden edistäminen	Laaja riskikartoitus	Riskikartoitus on tehty ja sen perusteella johdettu toimenpidesuunnitelma	8/19	Valmis Kartoitus valmistui aikataulussa, toimenpiteet menossa.
	Toimintavarmuuden turvaaminen ja paperittomuuden edistäminen	Verkkolaskutuksen osuutta kasvatetaan, pois paperisesta laskutuksesta, sähköiset palkkalaskelmat	Sähköisten verkkolaskujen määrä kasvaa, sähköiset palkkalaskelmat kaikille käyttöön	12/19	Valmis Sähköinen palkkalaskelma oletuksena jokaisella työntekijällä käytössä.
Pirkanmaan paras yritys-kunta	Hankinnoissa edistetään paikallisten yritysten osallistumismahdollisuuksia	Hankintaohjeen jalkauttaminen	Koulutukset järjestetty koko organisaatiolle ja yrityksille		Kesken Valmistuu maaliskuussa 2020.
	Hankinnoissa edistetään paikallisten yritysten osallistumismahdollisuuksia	Sähköisen pienhankintajärjestelmän käytön edistäminen	Koulutukset järjestetty koko organisaatiolle ja yrityksille		Kesken Valmistuu maaliskuussa 2020
Rohkeat uudet toimintamallit	Teknologian tehokas hyödyntäminen	Pysäköinninvalvonnan toimintaa tehostetaan ja otetaan käyttöön nykyaikainen pysäköinninvalvontajärjestelmä	Järjestelmä käytössä	4/19	Valmis Uusi järjestelmä käyttöönotettu.
		Työkykyjohtamisen työkalu käyttöön	Järjestelmät ja uudet prosessit käytössä	4/19	Valmis Uusi järjestelmä käyttöönotettu
		Työvuorosuunnittelun sähköistäminen		12/19	Valmis Uusi järjestelmä käyttöönotettu.

		Uutta asianhallintajärjestelmää käytetään aktiivisesti ja hyödynnetään toimintatapojen kehittämisessä	Kaikki valmistelijat käyttävät järjestelmää	8/19	Valmis Järjestelmä käyttöön otettu ja sitä kehitetään aktiivisesti.
	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla ”5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle”	Löydetään uusia tapoja alokoida työaikaa 5 %	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/19	Valmis
	Työhyvinvoinnin lisääminen	Tavoitteena on löytää työkykyjohtamiseen ja työhyvinvointiin keinoja, joilla voidaan vaikuttaa sairauspoissaolojen merkittävään ja pysyvään laskuun.	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/19	Valmis Keinoja, välineitä ja yhteistyökuviota on kehitetty ja sitä kautta tiedolla johtamisen mahdollisuus on parantunut merkittävästi.
	Vaihtoehtoisten toimintamallien käyttöönotto	Aloite-, kerta- ja tulospalkkiojärjestelmän uudistaminen	Uudet palkkiojärjestelmät käytössä	12/19	Valmis Uusi malli käyttöön otettu vuoden alussa.
		Talous- ja henkilöstöhallinnon tuotantotapojen kehittäminen joko järjestelmiä kehittämällä ja/tai uudelleenorganisoidumalla	Uusi toimintamalli valmisteltu ja otettavissa käyttöön		Kesken Järjestelmähankinnat aloitetaan vuonna 2020.

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Vuosi 2019 oli tukipalveluissa useiden muutosten vuosi. Toimintaan vaikutti monet henkilövaihdokset, näistä pitkäkestoisimpana henkilöstöpäällikön rekrytointi kahteen otteeseen ja poikkeustilanteen vaatimat järjestelyt. Näistä järjestelyistä huolimatta tukipalvelut toteutti lähes kaikki kehitysprojektit aikataulun mukaisesti ja toimintaan myönnetyn määrärahan puitteissa.

Henkilöstöhallinnon keskeiset kehityshankkeet liittyivät työhyvinvoinnin parantamiseen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi kehitettiin prosesseja sekä tuettiin esimiesten toimintaa esimerkiksi sähköisen Sirius HR -ohjelman käyttöönotolla. Käytyjen työkykyneuvotteluiden määrä kasvoi työhyvinvointikoordinaattorin vakanssin johdosta. Sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksien että mielenterveyssyistä johtuvien poissaolojen hallintsemiseksi toteutettiin tai valmisteltiin hanketta.

Työvuorosuunnittelun prosessia kehitettiin ja sähköistettiin. Tällä helpotettiin sekä työvuorojen laadintaa että niiden julkaisua ja arkistointia. Mobiilileimaus on ollut käytössä noin 200:lla työntekijällä, mikä on omalta osaltaan mahdollistanut etätönnä maltillisen kasvattamisen.

Talous- ja henkilöstöhallinnon tuotantomallien selvitys päättyi, Nokia jatkaa palveluiden tuottamista omana työnä sekä kuntayhteistyössä. Talouspalvelut kehitti johdon raportointia sekä välineitä tiedolla johtamiseen.

Hallintopalveluiden keskeinen tavoite saavutettiin eli uuden asianhallintajärjestelmän käyttöönotto koko kaupungissa. Samalla kehitettiin toimintatapoja asian ja asiakirjojen hallinnassa. Kaupungin kattava arkistokeselvitys valmistui ja sen mukaiset toimenpiteet käynnistettiin. Hallintopalvelut toteutti laajan riskiarvioituksen sekä toimintasuunnitelman riskien hallintaan. Pysäköinninvalvonnassa otettiin käyttöön nykyaikainen pysäköinninvalvontajärjestelmä sekä tehtiin sopimus pysäköinninvalvonnan järjestämisestä Ylöjärven kaupungille vuodesta 2020 alkaen.

Viestintä valmisteli viestinnän periaatteet, jotka ohjaavat kaupungin tiedotuksen ja viestinnän toteuttamista ja kehittämistä. Kaupungin näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa lisättiin suunnitelmallisesti. Hyvä Asukas –lehden toimitustapa, visuaalinen ilme ja jakelu uudistettiin kokonaisuudessaan. Brändistrategia julkistettiin ja sitä jalkautettiin koko vuoden ajan. Osana tätä uudistettiin kaupungin esittelymateriaaleja ja asiakirjamalleja. Nokiankaupunki.fi -verkkosivujen saavutettavuustyö käynnistettiin laatimalla projektisuunnitelma, perustamalla projektityöryhmä sekä kartoittamalla saavutettavuuden nykytilaa. Saavutettavuuskriteerien täyttäminen edellyttää toimenpiteitä koko kaupungin tasolla myös vuonna 2020.

ICT-palveluissa keskityttiin käyttöönottamaan moderneja toimistotyökaluja pilvipalveluina. Kehitystöiden myötä henkilöstön mahdollisuudet työskennellä ajasta ja paikasta riippumatta paranivat huomattavasti. Kaupungin tietotekniseen ympäristöön toteutettiin tietoturvaa parantavia toimenpiteitä kuten verkon tunnistautumispalveluiden käyttöönotto.

Vapaa-aikapalveluiden verkkokauppa avautui ja sen käyttöä laajennettiin syksyllä muihinkin palveluihin. Kehittämistyö jatkuu asiakaspalautteen perusteella.

Opetuspalveluissa aloitettiin laajamittainen uusien tietoteknisten työkalujen käyttöönotto. Koulut aloittivat merkittävässä määrin siirtyä Google-palveluihin nykyisistä Microsoft-palveluista. Tämä mahdollistaa opetuksen tukena olevan laitekannan laajentamisen huokeampien laitteiden vuoksi. Tietohallinto on vahvasti tukemassa tätä muutosta.

Tampereen kaupunkiseudun yhteistyönä laadittiin suunnitelma yhteisen infran kehittämiseksi vuosille 2020-2023.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2019

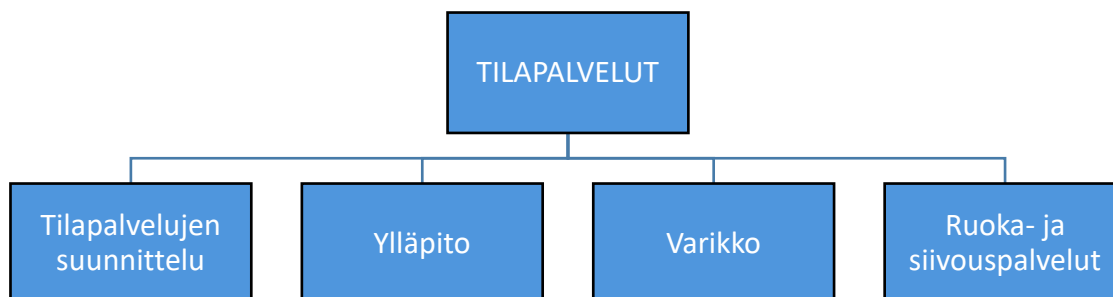
Henkilöstöpäällikön vaihtuminen kahdesti saman vuoden aikana toi mukanaan haasteita resursoinnissa sekä vaikutti siihen, että kaikkia suunniteltuja kehityshankkeita ei saatu valmiiksi vuoden 2019 aikana.

AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys, asteikko 1-5	3,5	3,8	3,8	3,9
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	108	123	127	124
Verkkolaskujen osuus kaikista myyntilaskuista	14 %	22,0 %	30 %	22,7 %
Tietoteknisten ulkoistettujen palveluiden käyttäjätyytyväisyys, asteikko 1-10			8,8	8,8
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	31	38*	37*	38*
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	9,6	12,3	10	6,0

*Sisältää kolme uudelleensijoitettavaa työntekijää.

TILAPALVELUT

Tilapalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	2 480 743	0	2 480 743	2 248 364	-232 379	90,6 %
Toimintatuotot sisäiset	29 565 477	0	29 565 477	28 933 708	-631 769	97,9 %
Toimintakulut ulkoiset	-23 656 792	-355 000	-24 011 792	-25 213 478	-1 201 686	105,0 %
Toimintakulut sisäiset	-1 876 159	0	-1 876 159	-1 741 730	134 429	92,8 %
Toimintakate yhteensä	6 513 269	-355 000	6 158 269	4 226 865	-1 931 404	68,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-7 657 236	0	-7 657 236	-7 419 190	238 046	96,9 %
Tulos	-1 143 967	-355 000	-1 498 967	-3 192 325	-1 693 358	213,0 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019**Vastuuhenkilö: tilapalvelupäällikkö Jari Lehtonen****Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet**

Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Nuorten hyvinvoinnin lisääminen	Laaditaan moniammatillisena yhteistyönä suunnitelma toimenpiteineen nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Kutsutaan suunnitelman laatimiseen mukaan eri viranomaisia, kolmannen sektorin toimijoita ja nuoria (esim. nuorisovaltuusto). Suunnitelman toteuttamiseen mahdollisesti tarvittavat resurssit käsitellään erikseen, ellei toteuttamista voida tehdä olemassa olevien resurssien uudelleen kohdentamisella.	Suunnitelma toimenpiteineen laadittu, kyllä / ei		Ei aloitettu. Suunnitelma tehty muissa kaupungin yksiköissä, tukipalveluiden osallistumisesta ei tarvittu.
	Parannetaan kuntalaisten palveluja sekä kevennetään hallinnollista työtä	Ruokalistoilta lisätään sydänmerkkiaterioita	Sertifikaatin määritelmien toteutuminen	2021	Valmis Sydänmerkkiaterioita on ruokalistoilta 54 %. Työ jatkuu ravitsemus-

					suunnitelman käytännön jalkauttamisena
	Turvalliset, tehokkaat ja terveelliset toimitilat	Uudisrakennusten tehokas suunnittelu	Kokonaistaloudellisuus, €/m ² , m ² /käyttäjä	2019	Valmis Käynnissä olevissa hankkeissa on kiinnitetty erityistä huomiota tilatehokkuuteen ja rakentamisen aikaiseen kosteudenhallintaan ja valvontaan.
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Uusiutuvan energian hyödyntäminen, energiansäästö ja ekologiset ratkaisut	Harjuniitystä kuljetettavan ruoan pakkaamisen automatisointi	Työn keveneminen pumppun avulla	Keskeytetty	Ei toteutettu Markkinoilla ei tällä hetkellä ole saatavilla sopivaa pumppua.
	Uusiutuvan energian hyödyntäminen, energiansäästö ja ekologiset ratkaisut	Uusien ja peruskorjattavien rakennusten lämmitysratkaisuissa huomioidaan uusiutuvan energian käytön mahdollisuus	Emäkosken koulun ekokeittiö	2021	Kesken Suunnitelma valmis, toteutus 2020-2021
			Emäkosken koulun lämmitysratkaisu	2021	Kesken Suunnitelma valmis, toteutus 2020-2021
	Uusiutuvan energian hyödyntäminen, energiansäästö ja ekologiset ratkaisut	Uusiutuva ajoneuvokalusto kaasukäyttöiseksi	Vaihtuvat ajoneuvot	jatkuva	Valmis Investointiohjelman mukaiset ajoneuvot on hankittu kaasukäyttöisinä
Rohkeat uudet toimintamallit	Teknologian tehokas hyödyntäminen	Kiinteistöjen sisäilmaolosuhteiden jatkuva seuranta, selvitys IOT-tekniikan käyttöönoton mahdollisuuksista	Sisäilman laatua mittaavan järjestelmän laajentaminen olemassa oleviin kohteisiin erillisen ohjelman mukaisesti	jatkuva	Valmis Yhteensä seitsemääntoista rakennukseen on lisätty olosuhdevalvonta tekniikkaa.

	Teknologian tehokas hyödyntäminen	Sähköisen ruokalista -sovelluksen asiakaskokemusten analysointi ja sähköisen tilausjärjestelmän laajentaminen kouluihin	Asiakaskokemusten hyödyntäminen sovelluksen kehittämisessä	jatkuva	Valmis Sovellus on käytössä ja palaute on ollut hyvää. Resurssivajeen johdosta ei laajennettu kouluihin.
	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla ”5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle”	Löydetään uusia tapoja allokoida työaika 5 %	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen	2019	Valmis Tehdyn kyselyn perusteella asiakastyytyväisyys parantunut.
	Työhyvinvoinnin lisääminen	Tavoitteena on löytää työkykyjohtamiseen ja työhyvinvointiin keinoja, joilla voidaan vaikuttaa sairauspoissaolojen merkittävään ja pysyvään laskuun.	työhyvinvoinnin lisääntyminen	2019	Valmis Työhyvinvointia koskeva kysely tehty.
	Vaihtoehtoisten toimintamallien käyttöönotto	Toiminnan kehittäminen varikon vaihtoehtoisten tuotantotapojen selvityksen pohjalta	Uudet toimintamallit valmisteltu ja käyttöön otettavissa	2019	Valmis osittain, työ jatkuu 2020 Toimintamalleja on muutettu ja otettu käyttöön uusia toimintatapoja.

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Ulkoiset toimintatuotot alittuivat arvioiduista 232 t€. Tämä johtui pääosin asuntojen vuokratuloarvion alituksesta. Ulkoiset toimintamenot ylittivät 1202 t€. Tämä johtui pääosin rakentamispalveluihin varatun määrärahan ylityksestä. Valmistus omaan käyttöön määräraha ylittyi 1635 t€ Myllyhaan päiväkodin peruskorjauksen muututtua omajoh-toiseksi rakentamiseksi. Tulosalueen toimintakate jäi tästä johtuen 201 t€ positiiviseksi.

Toimintaperiaatteena on ollut, että väistötiloiksi pyritään ensisijaisesti hankkimaan/saneeraamaan omia vapaita tiloja. Talousarvio vuoden aikana peruskorjattiin Vihnusasemalle terveyskeskuksen aluevastaanottojen käyttöön väistötiloja. Lisäksi ulkoa vuokrattiin siirrettävä väistötilarakennus Kankaantaan koululle ja hammashoitotilat Kankaantaan ham-mashoitoyksikölle. Tilojen suunnittelussa on kiinnitetty huomiota monikäyttöisyyteen ja todelliseen tilatarpeeseen.

Kirjasto- ja kulttuuritalo Virta valmistui vuoden viimeisenä päivänä. Lisäksi Tilapalvelut kilpailutti Emäkosken ja Myllyhaan koulujen rakennushankkeet yhteistyössä KUHA Oy:n kanssa.

Kaasukäyttöisiksi autoiksi vaihdettiin 17 autoa.

Keittiöverkoston rakenteeseen on tehty esitykset investointihankkeissa. Emäkosken koulun ja terveyskeskuksen valmistuskeittiöt on muutettu palvelukeittiöiksi vuoden 2019. Esivalmisteltua siivousta laajennettiin ruoka- ja siivouspalveluissa ja lisättiin aktiiviveden käyttöä.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2019

Uusi rakennuttajapäällikkö aloitti työnsä joulukuun alussa

Marskintien kerrostalon myynti

Harjuniitystä kuljetettavan ruoan pakkaamisen automatisoinnin suunnittelu ja hankintaprosessi keskeytettiin koekäytössä olleen siirtopumpun ongelmien ja soveltumattomuuden vuoksi.

Kuljetuksien huomattava lisääntyminen varikolla ja niihin liittyvät työajan muutokset.

Nuorten seinätön työpaja aloitti toimintansa.

Siivottava pinta-ala väheni jonkin verran tilapäisesti pienten kohteiden pois jäämisen johdosta, Marskintie asuintalo ja Myllyhaan päiväkodin siirrettyä väistötiloihin.

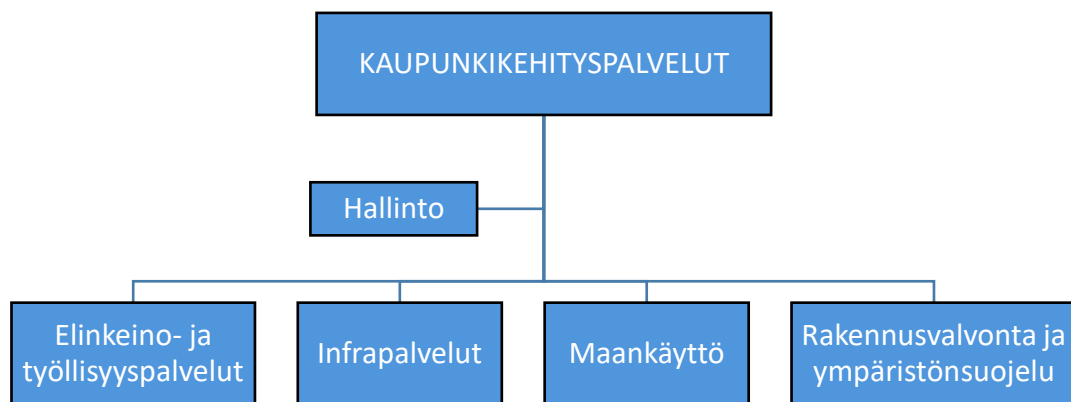
AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	3,5	3,6	4	3,61
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	717	684	699	743
Kiinteistöjä/rakennuksia	69/143	77/156	66/137	66/137
Kiinteistöjen laajuus, omat, m ²	165750	146917	162828	162828
Kiinteistönhoito, €/m ² /kk	0,77	0,77	0,70	0,85
Kunnossapito, €/m ² /kk	1,22	1,82	1,99	2,07
Siivottava pinta-ala, m ² /m ² /h	104525/189	98440/193	97340/190	97340/190
Ateriamäärä, milj.kpl / € / kpl	1,84/2,8	1,82/2,78	1,78/2,83	1,9/2,7
Työllisyys/valmennusyksikön asiakkaat, hlöä/vuosi	140	146	170	157
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	184,7	197,04	194,23	195,6
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	17,65	18	16	22

KAUPUNKIKEHITYSPALVELUT

Kaupunkikehityspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	10 181 327	0	10 181 327	7 733 788	-2 447 539	76,0 %
Toimintatuotot sisäiset	515 850	0	515 850	537 792	21 942	104,3 %
Valmistus omaan käyttöön ulkoiset	1 471 500	0	1 471 500	2 062 799	591 299	140,2 %
Toimintakulut ulkoiset	-12 908 912	0	-12 908 912	-13 905 956	-997 044	107,7 %
Henkilöstökulut	-5 669 391	0	-5 669 391	-5 219 440	449 951	92,1 %
Palvelujen ostot	-4 166 077	0	-4 166 077	-5 013 018	-846 941	120,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-946 410	0	-946 410	-1 687 178	-740 768	178,3 %
Avustukset	-1 893 300	0	-1 893 300	-1 719 496	173 804	90,8 %
Muut toimintakulut	-233 734	0	-233 734	-266 824	-33 090	114,2 %
Toimintakulut sisäiset	-2 085 741	0	-2 085 741	-1 820 199	265 542	87,3 %
Toimintakate yhteensä	-2 825 976	0	-2 825 976	-5 391 776	-2 565 800	190,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-6 058 240	0	-6 058 240	-5 823 636	234 604	96,1 %
Tulos	-8 884 216	0	-8 884 216	-11 215 413	-2 331 197	126,2 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019

Vastuuhenkilö: kaupunkikehitysjohtaja Mikko Nieminen

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet		
Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Vastuullinen tulosalue
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Elinkeino- ja työllisyyspalvelut, Infra-palvelut, Maankäyttö, Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu
	Ulkoliikunta-alueiden pitkäjänteinen kehittäminen	Infrapalvelut
	Kuntalaisten kannustaminen aktiiviseen toimintaan asuinympäristön hyväksi	Infrapalvelut, Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu
	Kaupunkiympäristö vastaa asukkaiden tarpeisiin	Maankäyttö, Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne ja liikenneverkko	Liikenneverkon kehittäminen	Infrapalvelut
	Joukkoliikennepalveluiden kehittäminen	Infrapalvelut, Maankäyttö
	Keskustan kehittäminen	Elinkeino- ja työllisyyspalvelut, Infra-palvelut
	Kaupungin kasvuun varautuminen	Maankäyttö
	Kaupunki toimii katujen ja yleisten alueiden rakentamisessa erityisesti jo olemassa yhdyskuntarakenteessa nopeasti ja tehokkaasti.	Infrapalvelut
	Kaupungin keskustassa sijaitsevan rakenteellisen pysäköintitalon hyödyntäminen keskustan kehittämisessä	Maankäyttö
	Kaavoituksen vaikutusten arviointi	Maankäyttö
Pirkanmaan paras yritys-kunta	Elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittäminen	Elinkeino- ja työllisyyspalvelut, Infra-palvelut, Maankäyttö, Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu
	Verkostoyhteistyön ja aktiivisen elinkeinomarkkinoinnin kehittäminen	Elinkeino- ja työllisyyspalvelut
Kestävät ratkaisut/ekologiset teknologiat	Uusien teknologioiden ja sähköisen palvelutuotannon lisääminen	Infrapalvelut, Maankäyttö, Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu
	Bio- ja kiertotalouden sekä cleantech-toiminnan vahvistaminen	Elinkeino- ja työllisyyspalvelut
Rohkeat uudet toimintamallit	Palvelutuotannon uusien toimintamuotojen selvittäminen	Infrapalvelut
	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla "5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle"	Kaikki tulosalueet
	Vaihtoehtoisten toimintamallien selvitys	Infrapalvelut
	Työhyvinvoinnin lisääminen	Kaikki tulosalueet

Tehtävä

Kaupunkikehityspalveluiden tehtävänä on vahvistaa Nokian kaupungin elinvoimaa ja kilpailukykyä. Tavoitteena on saada Nokialle uusia yrityksiä sekä mahdollistaa nykyisille yrityksille hyvät toimintaedellytykset liiketoiminnan kehittymiselle sekä lisätä työpaikkojen tarjontaa ja työvoiman saatavuutta. Palvelualueen tehtävänä on myös laadukkaan asuin ympäristön ja yritysalueiden rakentaminen ja ylläpito. Lisäksi palvelualue hoitaa kokonaisvaltaisesti maapolitiikkaa turvaten kaupungin tarkoituksenmukaisen yhdyskuntarakenteen kasvuedellytykset sekä turvallisen, toimivan ja viihtyisän ympäristön syntymismahdollisuudet. Tehtäviin kuuluvat myös rakennusvalvonnan ja - lupapalvelun sekä ympäristösuojelun tehtävät.

Palvelualueen tehtäviin kuuluu lisäksi kaupungin elinvoimaa ja kilpailukykyä tukeva markkinointiviestintä. Kaupunkikehityspalveluiden ja sen tulosalueiden markkinointiviestintää koordinoidaan matriisimallilla palvelualueen hallinnosta. Markkinointiviestinnässä tehdään tiivistä yhteistyötä myös kaupungin muiden yksiköiden kanssa. Markkinointin tavoitteena on parantaa Nokian asemaa kilpailussa asukkaista, yrityksistä, investoinneista ja matkailijoista sekä vaikuttaa Nokian kaupungin brändimielikuvaan.

Edellisten lisäksi kaupunkikehityspalvelut koordinoi ja kehittää kaupungin joukkoliikennepalveluita. Joukkoliikenteen osalta tehdään tiivistä yhteistyötä sekä kaupungin eri yksiköiden että Tampereen seudun joukkoliikenteen kanssa.

Palvelualueen toiminnan ja tavoitteiden toteutuminen

Kaupunkikehityspalveluiden vuodelle 2019 asetettuja toiminnallisia tavoitteita saatiin toteutettua tulosalueilla pääosin suunnitellun mukaisesti. Merkittävä toiminnallinen ja taloudellinen muutos suunnitelmiin oli Kolmenkulman osayleiskaavan ja asemakaavan valmistumisaikatauluun kaupungista riippumattomista syistä tullut muutos. Tällä oli vaikutusta myös kunnallistekniikan rakentamiseen Kolmenkulman alueella. Yritysalueen vuodelle 2019 suunnitellun katuinvestoinnin toteuttaminen siirtyi tämän johdosta vuodelle 2020 toteutettavaksi.

Ulkoisten toimintatuottojen osalta talous on toteutunut alle budjetoidun. Tämä johtuu pääosin Tanhuankadun ja Rounionkadun kaava-alueen talousarvioon budjetoidusta maankäyttökorvauksesta, joka ei tuloutunut vielä vuodelle 2019. Tällä tuloutumattomalla maankäyttökorvauksella oli noin 2,6 milj. euron vaikutus toteumaan.

Ulkoisten toimintakulujen osalta koko palvelualueella on yhteensä noin 400 000 euron ylitys. Tämä johtuu pääosin infrapalveluiden toimintakulujen ylityksestä, maankäytön palveluiden ostojen ylityksestä sekä joukkoliikenteen kustannusten noususta vuoden 2019 aikana. Infrapalveluissa merkittävä yksittäinen erä kulujen lisäyksessä on murskevaraston tasearvon oikaisu inventoinnin jälkeen, joka kirjataan käyttötalouden menoihin. Palvelualueen henkilöstömenot toteutuivat alle talousarviossa budjetoidun.

Tulosalueiden toiminnan lisäksi kaupunkikehityspalveluiden hallinnon kautta on toteutettu ja koordinoitu elinvoimaa ja kilpailukykyä tukevaa markkinointia ja joukkoliikenteen palveluiden koordinoitua. Vuoden 2019 aikana jatkettiin uuden brändistrategian jalkauttamista erilaisissa viestintä- ja markkinointimateriaaleissa, verkkosivustoilla, sosiaalisessa mediassa sekä messuilla ja tapahtumissa.

Visit Nokian markkinointitoimenpiteet keskittyivät kesän ja joulunajan kampanjoihin, uusiin matkailu- ja retkeilyreit-tiesitteisiin, printti- ja digimainontaan sekä matkailumessuihin ja tapahtumiin. Marras-joulukuussa toteutettiin lähijoukkoliikenteen käynnistymiseen liittyvä merkittävä Rakastu raiteisiin -markkinointikampanja.

Bio- ja kiertotalouden ECO3-yritysalueen verkkosivusto uudistettiin saavutettavuusvaatimusten mukaisesti. Samalla päivitettiin ECO3-brändin visuaalinen ilme ja markkinointimateriaaleja. Uudistustyö tehtiin Työ- ja elinkeinoministeriön erillisrahoituksella. Myös alueen konseptikehityksestä viestittiin aktiivisesti.

Nokian sisäisen ja Nokian ja Tampereen välisen joukkoliikenteen matkustajamäärä kasvoi vuonna 2019 noin kolmella prosentilla. Nokian kaupunki oli Tampereen seudun joukkoliikenteen toiminta-alueella ensimmäinen kunta, jossa joukkoliikenteen kilpailutus toteutettiin ottamalla uusiutuvat polttoaineet huomioon. Nokian kaupungin palveluliikenteen Kymppilinja liitettiin kesäkuussa 2019 mukaan Tampereen seudun joukkoliikenteen tariffijärjestelmään. Tämän ansiosta Kymppilinjassa mahdollistui matkojen maksaminen käteisen lisäksi myös Tampereen seudun joukkoliikenteen matkakortilla.

Nokian ja Tampereen väliset junayhteydet paranivat merkittävästi, kun 14 uutta junaliikenteen vuoroa aloitti liikennöinnin joulukuun puolivälissä 2019. Uudet junavuorot ovat osa Liikenne- ja viestintäministeriön junaliikenteen pilot-tia.

Kaupunkikehityspalveluissa valmisteltu Nokian kaupungin uusi keskustavisio 2030 julkaistiin syyskuussa. Kolmen sydämen keskustavisiosta julkaistiin painettu esite ja aiheesta viestittiin monikanavaisesti kaupunkilaisille ja medialle.

Palvelualueen sairauspoissaolot olivat joillakin tulosalueilla edelleen korkealla tasolla. Kokonaiskeskiarvoa nostivat muutamat pidemmät sairauspoissaolojaksot. Kaupungin henkilöstöpalveluiden sekä työterveyspalveluiden kanssa on tehty aktiivista työtä asian suhteen.

Keskeiset muutokset palvelualueella 2019

Loppuvuodesta 2019 käynnistettiin valmistelu hallitusohjelman mukaiseen työllisyyden kuntakokeiluun hakeut-miseksi. Työllisyyden kuntakokeilun tarkoituksena on jatkaa ja laajentaa vuoden 2018 lopussa päättyneiden alueellisen työllisyyskokeilujen toimintamallia.

Maankäytön hallintoa ja johtamista tehostettiin organisoimalla tulosalueen johtamista sekä hallintoa uudella tavalla. Järjestelyllä on saatu selkeytettyä ja tehostettua tulosalueen ja kaavoitusyksikön toimintaa. Maankäytössä otettiin käyttöön vuoden 2019 aikana asiakaslähtöiset palveluprosessit sekä vastattiin kaupunkiympäristön kehittämisessä kunta-laisten tarpeisiin. Näistä tavoitteiden toteutumisesta esimerkkinä kaavoituksen lupien käsittelyssä on otettu käyttöön Lupapiste.fi palvelu, sähköinen kiinteistövaihdannan palvelu sisältäen vuokrasopimusten ja kauppakirjojen sähköisen allekirjoituksen sekä sähköinen palautejärjestelmä.

Vuoden 2019 aikana on aloitettu yhteistyössä seutukuntien ja Kuntien Tieran kanssa maankäytön kokonaisjärjestel-män uudistustyö, joka jatkuu vuoden 2020 puolella kilpailutuksen valmisteluna. Kokonaisjärjestelmänuudistuksella hyödynnetään digitalisaatiota, parannetaan tiedolla johtamista sekä luodaan puitteet tietomallipohjaiselle suunnitte-lulle.

Infrapalveluissa toteutettiin puistotuotannon ja liikuntapaikkojen tulosityksiköiden hallinnollinen yhdistäminen yh-deksi tulosityksiköksi. Tavoitteena tässä muutoksessa oli aiemmin erillisten yksiköiden yhdistämisellä saavutettava toiminnallinen synergia ja hallinnon keventäminen.

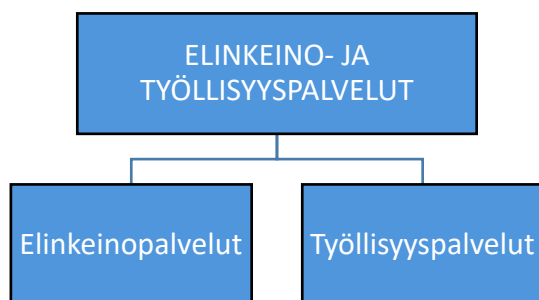
Tulosalueen ulkoihin toimintamenoihin talousarvion ulkopuolelta vaikuttanut merkittä tekijä oli kaupungin murske-varaston inventoinnin myötä tasearvon tarkistaminen, jolla oli noin 545 000 € vaikutus käyttötalouden menoihin.

KESKEISET PALVELUALUEEN TOIMINTAA KUVAAVAT MITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Asiakastyytyväisyys	-	4,1	3,7	3,78
Henkilötyövuodet HTV2	109,51	110,11	104,3	108,3
Sairauspoissaolot työpäivinä/HTV2	10,24	14,79	7,2	18,2
Ulkoiset toimintamenot €/asukas	342	397	338	348,9

Asiakastyytyväisyys on tulosalueiden keskiarvo. Tämä sisältää infrapalveluiden, maankäytön sekä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun tulosalueiden asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset. Elinkeino- ja työllisyyspalveluiden osalta asiakastyytyväisyyttä on kartoitettu seudullisessa työllisyyskokeilussa käyttöön otetulla mittarilla. Tämän mittausasteikko ei ole vertailukelpoinen talousarviossa asetettuun asteikkoon.

ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	370 177	0	370 177	510 033	139 856	137,8 %
Toimintakulut ulkoiset	-3 770 376	0	-3 770 376	-3 323 793	446 583	88,2 %
Toimintakulut sisäiset	-232 631	0	-232 631	-223 232	9 399	96,0 %
Toimintakate yhteensä	-3 632 830	0	-3 632 830	-3 036 993	595 837	83,6 %
Tulos	-3 632 830	0	-3 632 830	-3 036 993	595 837	83,6 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019**Vastuuhenkilö: elinkeinojohtaja Tiina Laakkonen**

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet					
Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Työllistymistä edistävät asiakkaan palvelutarpeen mukaiset palvelut	Aktivointiaste	12/19	Tavoite on kesken. 35,9 % Asiakasohjausprosessissa oli haasteita työllisyyden kuntakokeilun päättymisen jälkeen
		Työttömien työnhakijoiden osaamisen kehittäminen	Työttömyysasteen pieneminen Monialaisten palvelutarvearvioiden määrän kasvu Käynnistyneiden ammatillisten polkujen määrän kasvu	12/19	Tavoite on kesken. Työttömyysaste + 2 % Työmarkkinoiden kohtaantoon liittyvät haasteet ovat lisääntyneet Asiakkaiden monialaiset työllistymissuunnitelmat toteutuneet palvelutarpeen mukaisesti

Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne ja liikenneverkko	Keskustan kehittäminen	Keskusta-alueen liike- ja toimitilojen käyttöasteen nostaminen	Alueella toimivien yritysten määrä kasvu	12/19	Tavoite on valmis. Alueen tyhjiä toimitilojen määrä on vähentynyt ja kaupunki tekee aktiivista yhteistyötä tilojen omistajien kanssa.
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Bio- ja kiertotalouden sekä cleantech-toiminnan vahvistaminen	ECO3-alueen kehittäminen ja markkinointi	Aktiiviset markkinointitoimet Konsortiotoinnin kehittyminen Alueelle sijoittuu vähintään kaksi uutta kiertotalousyritystä	12/19	Tavoite on valmis. Kansainvälinen markkinointi Kolme konsortiokokousta Kaksi kiertotalous-yritystä sijoittunut
Pirkanmaan paras yritys-kunta	Elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittäminen	Kolmenkulman yritysalueen ja ECO3-alueen kehittämisen edelleen	Alueelle sijoittuneiden yritysten määrä kasvaa	12/19	Tavoite on valmis. Luovutettuja yritystontteja 12 kpl
		Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen yritysten tarpeisiin	Vuorovaikutuksen määrä koulutuksen järjestäjien ja yritysten kanssa Asiakkaiden ammatillisten polkujen määrä	12/19	Tavoite on valmis. Aluepalvelumalli yhteistyössä Tredun kanssa Osatutkintojen suorittaminen lisääntynyt
	Verkostoyhteistyön ja aktiivisen elinkeinomarkkinoinnin kehittäminen	Kasvu- ja kansainvälistymispalveluiden tunnettuuden lisääminen ja verkoston kehittäminen	Järjestetyt tilaisuudet	12/19	Tavoite on valmis. Yhteistyö Business Tampereen kanssa 3 tilaisuutta
		Matkailuyritysten verkostoyhteistyön kehittäminen	Verkostotilaisuuksiin osallistuvien yritysten määrä kasvaa	12/19	Tavoite on valmis. Verkostotilaisuuksia kolme Visit Nokia- sivuston kehittäminen
		Vuonna 2018 ja keväällä 2019 perustettujen yritysten kontaktointi	Kontaktoitu vähintään 80 % kohderyhmän yrityksistä	5/19	Tavoite on valmis. Kohderyhmän yrityksiä kontaktoitu 117 kpl

Rohkeat uudet toimintamallit	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla ”5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle”	Löydetään uusia tapoja allokoida työaikaa 5 %	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/19	Tavoite on valmis. Skypen käyttö seudullisissa palavereissa ja koulutuksissa lisääntynyt merkittävästi.
	Työhyvinvoinnin lisääminen	Tavoitteena on löytää työkykyjohtamiseen ja työhyvinvointiin keinoja, joilla voidaan vaikuttaa sairauspoissaolojen merkittävään ja pysyvään laskuun.	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/19	Tavoite on kesken. Sairauspoissaolojen määrä vakituisten henkilöstön osalta on laskenut vuodesta 2018 NPS keskimäärin 49

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalveluiden tehtävänä on parantaa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä Nokialla sekä luoda Nokiasta houkutteleva sijoittumisvaihtoehto uusille yrityksille. Vuoden 2019 aikana panostettiin tiedottamiseen ja markkinointiin sekä Business Nokia –verkkosivuston ja uutiskirjeen kautta sekä matkailumarkkinoinnissa Visit Nokia – sivuston sekä some-kanavien välityksellä.

Seudullisesti tuotettu alkavien yritysten neuvontapalvelu Ensimetri organisoitui Tampereen seudun yrityspalvelut Oy:n toiminnaksi tuottaen edelleen paikallisesti laadukasta neuvontapalvelua myös Nokialla Nanso talolla. Uusien yritysten perustamismäärä pysyi korkealla tasolla ja yritysmäärässä oli nettokasvu. Toimivien yritysten kehittämispalvelut olivat tärkeässä roolissa. Verte Oy koordinoi ECO3-alueen yritysten konsortio- ja kehittämistoimintaa, Business Tampereen kautta tehdään seudullista kehittämistyötä kärkitoimialoilla, kansainvälistymisessä ja investointien houkuttelussa. Matkailuyritysten verkostotoiminta Nokialla on lähtenyt hyvin liikkeelle ja verkostotoiminta on aktiivista sekä tapaamisten että markkinoinnin osalta.

Keskustan kehittämisvisio julkaistiin 2019. Visio on tavoitteellinen ja konkreettinen luoden suuntaviivoja tulevalle kasvulle ja kehitykselle. Osana keskustan kehittämistä jatkettiin Pirkkalaistorin elävöittämistä. Keskiviikkotorit sekä syksyn iltatorit saivat hyvän vastaanoton sekä myyjien että asiakkaiden keskuudessa. Elinkeinopalvelut pyrkii toimimaan aktiivisena kumppanina keskusta-alueen liike- ja toimitilojen omistajien kanssa tavoitteenaan pitää tilojen käyttöaste mahdollisimman korkeana.

Yritystontteja luovutettiin vuoden 2019 aikana 12 kpl. Käytännössä Kyynijärven ECO3 tontit on luovutettu, joten jatkossa kiertotaloustoiminnoille tontteja luovutetaan uudelta Juhansuon keskialueelta infran valmistuessa arviolta vuoden 2020 loppupuolella. Tonttitarjonnan vähäisyys hetkellisesti hidastaa kiertotalousyritysten sijoittumista Nokialle. Harjuniityn neljä tonttia luovutettiin heti niiden infran valmistuttua. Kolmenkulman alueella Kaarnakadun tontit ovat vetovoimaisia. Sen sijaan Kolmenkulmantie ja Juhansuonkadun läheiset korttelit ovat haasteellisia sekä liikenneyhteyksiltään että pinnanmuodoltaan.

Yhteistyöhön paikallisen elinkeinoelämän ja Nokian Yrittäjät ry:n kanssa panostettiin merkittävästi. Vuoden aikana yhteisiä tilaisuuksia yrittäjien kanssa oli yli 20. Suurin yksittäinen tilaisuus oli 4.9.2019 järjestetty Yrittäjän päivän Etkot,

johon osallistui noin 150 yrittäjää. Kaupungin ja yrittäjien välinen yhteistyö yleisestikin kehittyi hyvää ja aktiiviseen suuntaan.

Työllisyyspalvelut

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) tilastojen perusteella vuoden 2019 keskimääräinen työttömyysaste Nokialla oli 8,4 %. Joulukuussa 2019 työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Nokialla oli 9,7 %; muutos oli vuositasolla +2 %. Nuorten alle 30-vuotiaiden työttömyys kääntyi nousuun toukokuusta 2019 alkaen. Joulukuussa 2019 Nokialla oli 369 alle 30-vuotiaasta työtöntä työnhakijaa, muutos edellisvuoteen oli 17,1 % ja keskimäärin vuositasolla 5 %.

Vuoden 2019 alussa Nokian kaupungin työllisyyspalveluiden toimintamalli muuttui johtuen vuoden 2018 lopussa päättyneen työvoima- ja yrityspalveluiden alueellisen kokeilun päättymisestä. Kokeilun päättymisen vaikutti erityisesti asiakas- ja palveluohjaukseen. Kokeilun päättymisen jälkeen Nokian kaupungin työllisyyspalveluissa keskityttiin kunnan järjestämistä olevien lakisääteisten työllistymistä edistävien palveluiden toteuttamiseen. Niin nuorille kuin aikuisille työllisyyspalveluiden asiakkaille pyrittiin mahdollistamaan palvelutarpeen mukaiset työllistymistä edistävät palvelut. Vuonna 2019 kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 624 asiakasta.

Vuonna 2019 työllistymistä edistäviin palveluihin osallistuvien asiakkaiden työllistymisedellytyksiä pyrittiin lisäämään mm. osaamista kehittämällä. Työllisyyspalveluiden asiakkailta on ollut palvelun aikana mahdollisuus (kuntouttava työtoiminta) valmistautua ammatillisten osatutkintojen suorittamiseen (näytöt). Palveluihin osallistuvien asiakkaiden on ollut mahdollisuus osallistua työ- ja toimintakyvyn arviointiin ja selvittelyyn.

Työllisyyspalveluiden toiminnassa huomioitiin erityisesti alle 30-vuotiaiden työllistymisen edistämiseen ja työttömyyden ehkäisemiseen tähtäävät toimenpiteet. Nuorten työllistymisen edistämiseksi vuoden 2019 aikana käynnistettiin suunnitellusti nuorten seinätön työpajatoiminta. Lisäksi Nokian kaupunki kasvatti mm. nuorten kesätyöseteliin varattua määrärahaa 10 000 eurolla 50 000 euroon. Nuorten kesätyösetelillä mahdollistettiin 125 nokiaisen nuoren työllistyminen kesällä 2019. Nokialaisten nuorten työttömyyden ehkäisemiseksi ja työhön tai jatkokoulutukseen ohjautumisen tukemiseksi ja varmistamiseksi haettiin ESR- hankerahoitusta. Kolmivuotinen Ohjauksella eteenpäin -hanke käynnistyy 1.3.2020.

Vuonna 2019 Nokian kaupungissa oli kuukausittain km. 238 avointa työpaikkaa. Vaikka työttömien määrä kasvoi, osalla yrityksistä ja työnantajista oli rekrytointihaasteita ja vaikeuksia saada osaavaa työvoimaa. Työnantajien ja -hakijoiden kohtaamista pyrittiin edistämään mm. järjestämällä Nokian kaupungin sekä TREDUn yhteistyönä Työpaikkatori -tapahtuma.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2019

Elinkeinopalvelut

Vuoden 2019 alussa elinkeinopalveluissa aloitti yrityskoordinaattori, jonka työpanoksella vahvistetaan erityisesti matkailun kehittämistä, tapahtumajärjestelyjä sekä sidosryhmäyhteistyötä.

Tredun kanssa solmittiin aluepalvelumallin mukainen sopimus, jolla pyritään entisestään syventämään koulutuksen ja elinkeinoelämän välistä yhteistyötä sekä huolehtimaan yritysten osaavan työvoiman saatavuudesta.

Työllisyyspalvelut

Loppuvuodesta 2019 käynnistettiin valmistelu hallitusohjelman mukaiseen työllisyyden kuntakokeiluun hakeutumiseksi. Työllisyyden kuntakokeilun tarkoituksena on jatkaa ja laajentaa vuoden 2018 lopussa päättyneiden alueellisten työllisyyskokeilujen toimintamallia. Hakuaika kokeiluihin päättyi marraskuussa 2019. Nokian kaupungin kaupunkikehityslautakunta päätti kokeiluun hakeutumisesta osana Pirkanmaan kuntien yhteistä hakemusta. Työ- ja elinkeinoministeriö vahvisti joulukuussa 2019 Pirkanmaan kuntien valinnan kokeilun jatkovalmisteluun. Lopullisesti kokeilualueista päättää eduskunta kokeilulain hyväksymisen yhteydessä keväällä 2020. Kokeilujen on määrä käynnistyä keväällä 2020 ja ne kestävät vuoden 2022 loppuun.

AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys ¹⁾	-	NPS 44	NPS 50	NPS 49
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot €/as	111	97	112	98
Yritystonttien luovutukset/kpl	15	14	12	12
Aloittaneiden yritysten määrä	140	168	150	176
Työttömyysaste	11,3 %	7,7 %	7,0 %	9,7 %
Aktivointiaste	38,5 %	59 %	40 %	39 %
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	21,7 ²⁾	25,1	14,5	22,9
Sairauspoissaolot työpäivinä/HTV2	6,36	15,68	6,0	17

¹⁾ NPS (Seudullinen asiakaskokemukseen perustuva mittari asteikko -100/100)

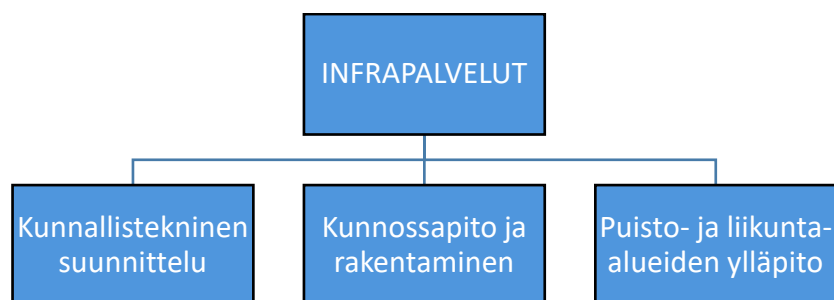
²⁾ HTV sisältää tulosalueella myös velvoite- ja palkkatukityöllistettyjen henkilötyövuodet sekä sairauslomat

INFRAPALVELUT

Infrapalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	1 200 000	0	1 200 000	1 349 841	149 841	112,5 %
Toimintatuotot sisäiset	515 850	0	515 850	505 726	-10 124	98,0 %
Toimintakulut ulkoiset	-4 005 734	0	-4 005 734	-5 025 410	-1 019 676	125,5 %
Toimintakulut sisäiset	-1 598 733	0	-1 598 733	-1 348 773	249 960	84,4 %
Toimintakate yhteensä	-3 888 617	0	-3 888 617	-4 518 616	-629 999	116,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-6 048 907	0	-6 048 907	-5 815 456	233 451	96,1 %
Tulos	-9 937 524	0	-9 937 524	-10 334 071	-396 547	104,0 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019

Vastuuhenkilö: infrapalveluiden johtaja Mika Räsänen

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet

Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Digitaalisen palvelukartan laajentaminen ja kehittäminen	Kartan kehittäminen ja julkaisu	10/2019	Tavoite toteutui. Karttaa kehitetty ja kehitysvaiheen lisäykset julkaistu. Palvelukartan kehitystyö on jatkuva prosessi.
		Lupa- ja avustushakemusten käsittely digitaalisesti	Toimintatavat otettu käyttöön	6/2019	Työ on kesken. Lupapisteen käyttöönottoa valmistellaan.
	Kuntalaisten kannustaminen aktiiviseen toimintaan asuin ympäristön hyväksi	Järjestetään erilaisia tempauksia mm. kevät-siivousviikko	Tapahtumia järjestetty	12/2019	Tavoite toteutui. Järjestettiin useita kevätsiivous tapahtumia (mukana kouluja, seuroja ja yrittäjiä)

	Ulkoliikun- taalueiden pit- käjänteinen ke- hittäminen	Laaditaan ulkoliikunta-alu- eiden palvelukartta sekä yleissuunnitelma yhteis- työssä liikuntapalveluiden kanssa	Yleissuunni- telman val- mistuminen	12/2019	Tavoite toteutui. Suunnitelma laadittu yhdessä liikuntapal- veluiden kanssa.
Kasvua mah- dollistava kau- punkirakenne ja liikenne- verkko	Joukkoliiken- nepalveluiden kehittäminen	Joukkoliikennettä palvele- vien liityntäpysäköintialue- iden kehittämissuunni- telma	Kehittämis- suunnitelma laadittu	8/2019	Työ on kesken. Ase- man seudun liityntä- pysäköintialue toteu- tettiin välittömään tarpeeseen. Suunni- telman valmistelu siirrettiin myöhem- min tehtäväksi.
		Lähijunaliikenteen asema- alueen selvitys/suunnit- telu	Työ käynnis- tetty	6/2019	Tavoite toteutui. Ta- voiteaikataulu siirtyi kilpailutuksen valmis- telun johdosta vuo- den loppuun.
	Kaupunki toi- mii katujen ja yleisten aluei- den rakentami- sessa erityi- sesti jo ole- massa olevassa yhdyskuntara- kenteessa no- peasti ja tehok- kaasti.	Katujen ja yleisten aluei- den rakennushankkeiden suunnittelu ja kilpailutus suoritetaan siten, että to- teutus on mahdollisimman nopeaa ja sujuvaa, ja siten mahdollisimman vähän tai lyhyen aikaa asukkaita, yri- tyksiä ja muita käyttäjiä haittaavaa. Myös ulkopuo- lisille urakoitsijoille (jos kohde ei ole kaupungin oma kohde) kaupunki asettaa luvassaan velvoit- tavan toteutusajan.	Rakentamis- kohteiden lä- pimenoajat (aloituksesta valmistumi- seen) mita- taan ja tilas- toidaan.	9/2019	Tavoite toteutui. Ta- voiteaikataulu siirtyi vuoden loppuun, koska mm. kahden urakan toteutusajan- kohta oli syksyllä 2019.
	Keskustan ke- hittäminen	Torialueen rakenteen uu- distaminen kiveysten sekä istutusaltaiden osalta sekä infotaulun asennus	Alueen to- teuttaminen tehty	8/2019	Tämän tavoitteen to- teutukseen osoitettu määräraha poistettiin talousarviokäsit- telystä.
	Liikenneverkon kehittäminen	Liikenneverkon (jalan- kulku, pyöräily, ajoneuvo- ja joukkoliikenne) yleis- suunnitelman laadinta maankäytön kehittämis- tarpeet ja -alueet huomioi- den yhteistyössä maan- käytön kanssa	Liikennever- kon yleis- suunnitelma valmis	12/2019	Tavoite ei toteutunut henkilöstöressurssin vajauksen johdosta.

Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Uusien teknologioiden ja sähköisen palvelutuotannon lisääminen	Käynnistetään kaupunkiympäristön laatutekijöiden mittaamisen suunnittelu ja osatoteutus	Suunnitelma ja osatoteutus valmis	12/2019	Tavoite ei toteutunut henkilöstöresurssin vajauksen johdosta.
Pirkanmaan paras yritys-kunta	Elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittäminen	Yritysalueiden toteuttamien ohjelman mukaan	Yritysalueet toteutettu laadukkaasti investointiohjelman mukaisesti	12/2019	Tavoite ei toteutunut. Kolmenkulman kunnallistekniikkaa ei päästy toteuttamaan, koska alueen kaavoitusta ei saatu valmiiksi kaupungista riippumattomista syistä suunnitellussa aikataulussa.
Rohkeat uudet toimintamallit	Palvelutuotannon uusien toimintamuotojen selvittäminen	Digitaalinen omaisuuden hallintajärjestelmän suunnittelu ja käyttöönotto	Suunnitelma laadittu ja osajärjestelmien käyttöönotto	12/2019	Tavoite toteutui osittain. Hallintajärjestelmän suunnittelua jatkettiin.
		Ylläpitotiedon julkaisu kuntalaisille	Ylläpitotiedon julkaisemista laajennettu	6/2019	Tavoite toteutui. Ylläpitotiedon julkaisemista laajennettiin.
	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla ”5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle”	Löydetään uusia tapoja alokoida työaikaa 5 %	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/2019	Tavoite toteutui osittain.
	Työhyvinvoinnin lisääminen	Tavoitteena on löytää työkykyjohtamiseen ja työhyvinvointiin keinoja, joilla voidaan vaikuttaa sairauspoissaolojen merkittävään ja pysyvään laskuun.	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/2019	Tavoite toteutui osittain. Tulosalueella tehtiin tällä alueella toimenpiteitä ja kehittämistyötä.
	Vaihtoehtoisien toimintamallien selvitys	Katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon alueurakoinnin edellytysten kartoitus.	Selvitys ja ratkaisuehdotus valmis päätettäväksi 8/2019 mennessä	8/2019	Tavoite toteutui. Selvitys tehtiin ja kaupunkikehityslautakunta käsitteli ratkaisuehdotuksen.

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Infrapalveluiden tulosalueen tehtäviin kuuluvat yleisten alueiden kunnossapito, rakentaminen, suunnittelu ja rakennuttaminen sekä yleisten alueiden ylläpidosta vastaaminen. Yleisten alueiden kunnossapidon osa-alueita ovat katujen, puistojen, ulkoliikunta-alueiden, puistometsien, leikkipaikkojen sekä metsien hoitaminen.

Kunnossapidettävät alueet laajenevat vuosittain kaupungin kehittyessä ja kasvaessa. Infrapalveluiden toiminnan painopisteitä ovat alueiden kunnossapittäminen sekä alueiden rakentaminen investointiohjelman mukaisesti.

Yleisten alueiden kunnossapidon osalta on toimintavuoden aikana suoriuduttu hyvin. Toimintaa on myös kehitetty. Toiminnallisena uudistuksena puistotuotannon ja liikuntapaikkojen tulosyksiköt yhdistettiin yhdeksi tulosyksiköksi hallinnollinen raja poistamalla. Tavoitteena tässä muutoksessa oli aiemmin erillisten yksiköiden yhdistämisellä saavutettava toiminnallinen synergia ja hallinnon keventäminen. Kehittämistä on tehty myös kunnossapidettävän omaisuuden hallintajärjestelmien kehittämisessä sekä omaisuuden kartoittamisessa paikkatietojärjestelmiin. Infrapalvelut on osallistunut myös resurssien puitteissa seudulliseen kehittämistyöhön.

Puistojen ylläpidossa keskityttiin vuonna 2019 aiempaa enemmän vieraslajien torjuntaan, ja sitä työtä tarvitsee jatkaa myös tulevana vuosina. Puistometsien hoitoon haettiin uutta, pitkäjänteisempää otetta ja infrapalvelut toteutti asemakaava-alueiden puistometsien hoitosuunnitelman.

Liikuntapaikkojen kunnossapidossa monipuolisen liikuntaolosuhteiden ylläpidon lisäksi pääpaino oli arkiliikkumisen olosuhteiden sekä aikuisväestön kuntoliikuntaolosuhteiden (ulkoilureitit) kehittämisessä. Lisäksi kunnostuksen yhteydessä vaihdettiin energiaa säästävät led -valot.

Tulosalueella toteutettuja merkittävimpiä investointeja ovat olleet Emäkosken sillan urakan jatkuminen ja Harjuniityn kaava-alueen toteutus. Kolmenkulman katuinvestointia ei päästy investointiohjelman mukaisesti toteuttamaan, koska alueen yleis- ja asemakaavan valmistelu kaupungista riippumattomista syistä viivästyi. Toinen merkittävä investointikohde, joka siirtyi vuodelle 2020 oli Tehdassaaren padon injektointi. Katusaneerauksia sekä muita erillisiä investointikohteita (mm. puistot, liikuntapaikat, liikenneturvallisuuden parantaminen, joukkoliikenne-edellytysten parantaminen) toteutettiin lautakunnan hyväksymien työohjelmien mukaisesti. Viimeistelytyöt saatiin päätökseen Kisapuiston lähiliikuntapaikan ja Tuurenpuiston leikkipaikan osalta.

Nokian valtatie saneeraustyötä hidasti merkittävästi maakaasun käyttörajoitusalueella työskenteleminen, joka on vaatinut alkuperäisistä suunnitelmista poikkeavia ratkaisuja. Lisäksi marraskuulle osunut pakkaskausi keskeytti reunakiveys- ja päällystystyöt maan routimisen vuoksi. Saneeraustyö tehdään loppuun keväällä 2020.

Infrapalveluissa toteutettiin ensimmäisen kerran laajamittainen kuntalaisille suunnattu asiakastyytyväisyyskysely, jonka tuloksia on mahdollista hyödyntää tulosalueen palveluiden kehittämisessä. Jatkossa vastaava kysely toteutetaan vuosittain.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2019

Infrapalveluissa toteutettiin puistotuotannon ja liikuntapaikkojen tulosyksiköiden hallinnollinen yhdistäminen yhdeksi tulosyksiköksi. Tavoitteena tässä muutoksessa oli aiemmin erillisten yksiköiden yhdistämisellä saavutettava toiminnallinen synergia ja hallinnon keventäminen.

Tulosalueen ulkoihin toimintamenoihin talousarvion ulkopuolelta vaikuttanut merkittä tekijä oli kaupungin murskevaraston inventoinnin myötä tasearvon tarkistaminen, jolla oli noin 545 000 € vaikutus käyttötalouden menoihin.

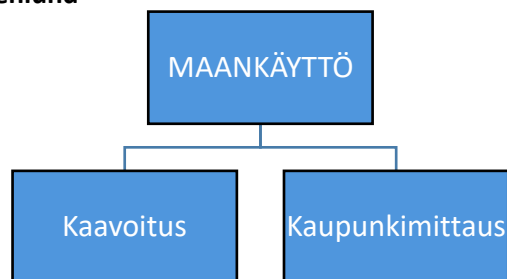
AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	-	-	3,5	3,2
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot €/as	136	164	119	148
Katujen kunnossapitokustannus €/km	6329	6332	6318	6340
Katuvalaistuksen energia kustannus €/valaisin	43,10	44,05	42,80	40,10
Ulkoilureittien kunnossapitokustannus €/km	939	944	935	400
Puistoalueiden kustannus €/ha	2099	2101	2095	2328
Luistinratojen hoitokustannus, €/kpl	5010	5029	4940	3192
Nurmikenttien hoito, €/kenttä	16 829	16 480	16 819	16 480
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	54,79	54	54,17	50,9
Sairauspoissaolot työpäivinä/HTV2	14,2	17,6	10	21,3

MAANKÄYTTÖ

Maankäyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	7 960 000	0	7 960 000	5 146 229	-2 813 771	64,7 %
Toimintatuotot sisäiset	0	0	0	18 128	18 128	-
Toimintakulut ulkoiset	-1 529 253	0	-1 529 253	-1 515 734	13 519	99,1 %
Toimintakulut sisäiset	-168 525	0	-168 525	-164 401	4 124	97,6 %
Toimintakate yhteensä	6 262 222	0	6 262 222	3 484 222	-2 778 000	55,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-7 027	0	-7 027	-7 027	0	100,0 %
Tulos	6 255 195	0	6 255 195	3 477 195	-2 778 000	55,6 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019

Vastuuhenkilö: Maankäyttöjohtaja Kari Stenlund

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet

Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Kaavoituksen lupien käsittely digitaalseksi	Valmistellaan Lupapiste.fi-palvelun käyttöönotto	12/2019	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
		Vireillä olevat kaavat paikkatietojärjestelmään	Palvelu otettu käyttöön	12/2019	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
	Kaupunkiympäristö vastaa asukkaiden tarpeisiin	Sähköinen palautejärjestelmä	Järjestelmä otettu käyttöön	6/2019	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne ja liikenneverkko	Joukkoliikennepalveluiden kehittämisen	Matkakeskusalueen, liityntäpysäköinnin ja kevyenliikenteen kehittäminen	Liityntäpysäköinnin ja kevyenliikenteen tarvitsemat sopimukset tehty Matkakeskusalueen kehittämissuunnitelma valmis	9/2019 Kesken	Liityntäpysäköinnin ja kevyenliikenteen tarvitsemat sopimukset toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Matkakeskusalueen kehittämissuunnitelman kilpailutuksen valmistelu käynnistyi alkusyksystä 2019. Konsultin valinta ja

					suunnitelman tekeminen siirtyi vuodelle 2020.
	Kaupungin kasvuun varautuminen	Maanhankinnan tehostaminen	Aktiiviset yhteydenotot maanomistajiin	12/2019	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
		Strategisen yleiskaava-prosessin käynnistäminen	Kaavan valmistelu-työ käynnistetty	12/2019	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
	Kaupungin keskustassa sijaitsevan rakenteellisen pysäköintitalon hyödyntäminen keskustan kehittämisessä	Kaupunki omistaa 50 % pysäköintitalo Koy Tuuliharjun osakkeista. Kaupunki ei saa yhtiöstä pysäköintituloja. Selvittää osana keskustan kehittämistä Koy Tuuliharjun osakkeiden arvo ja kiinnostavuus tahoille, joilla on keskustassa investointiaikeita, ja jotka voisivat saada veloitte-pysäköinnin hoidetuksi kokonaan tai osittain valmiina ratkaisuna.	Yhtiön arvonmääritys tehty, ja markkinakysyntä selvitetty. kyllä/ei	6/2019	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
	Kaavoituksen vaikutusten arviointi	Maankäytön yhdyskuntarakenteen kustannukset, hyödyt ja muut vaikutukset arvioidaan lyhyellä ja pitkällä aikavälillä	Työkalu käytössä, kyllä / ei	12/2019	Työkalukehitys tehty omana työnä osana palveluverkkotyöryhmää. Vuoden 2019 aikana aloitettu yhteistyössä Kuntien Tieran kanssa maankäytön kokonaisjärjestelmän uudistustyö, joka jatkuu vuoden 2020 puolella kilpailutuksen valmisteluna. Kokonaisjärjestelmänuudistuksella hyödynnetään digitalisaatiota, parannetaan tiedolla johtamista sekä luodaan puitteet tietomallipohjaiselle suunnittelulle

Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Uusien teknologioiden ja sähköisen palvelutuotannon lisääminen	Karttapohjaisen haun kehittäminen lisäämällä tietoaaineistoa saataville	Aineiston siirtoa karttapalveluun	12/2019	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
		Mapsto tai vastaavan karttapohjaisen ohjelman käyttöönoton selvitys	Selvitys valmis	12/2019	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
		Sähköinen kiinteistön vaihdannan järjestelmä (vuokrasopimusten ja kauppakirjojen sähköinen allekirjoitus)	Järjestelmä otettu käyttöön	11/2019	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
Pirkanmaan paras yritys-kunta	Elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittäminen	Yritystonttivarannon kehittäminen	Kolmenkulman keskialueen asemakaava valmis Turuntien varren yleiskaavavalmistelu aloitettu Aktivoidaan raakamaan hankintaa kasvusuunnilla Lehtimäen yritysalueen maankäytön tehostaminen	12/2019	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
		Yritystonttivarannon kehittäminen	Vanhan varikon alueen kaavamuutos käynnistetty	6/2019	Toteutunut suunnitelman mukaisesti
Rohkeat uudet toimintamallit	Työajan tehokkaampi käyttö ydin-tehtäviin motolla ”5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle”	Löydetään uusia tapoja allokoida työaikaa 5 %	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/2019	Asiakastyytyväisyyskysely toteutettu. Tuloksena asiakastyytyväisyyskysely pysynyt hyvällä tasolla. Tehty työpaikkaselvitys ja kysely työntekijöille osana työhyvinvoinnin parantamista.
	Työhyvinvoinnin lisääminen	Tavoitteena on löytää työkykyjohtamiseen ja työhyvinvointiin keinoja, joilla voidaan vaikuttaa sairauspoissaolojen merkittävään ja pysyvään laskuun.	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/2019	Asiakastyytyväisyyskysely toteutettu. Tuloksena asiakastyytyväisyyskysely pysynyt hyvällä tasolla. Tehty työpaikkaselvitys ja kysely työntekijöille osana työhyvinvoinnin parantamista.

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan sekä maapolitiikan harjoittamisesta. Kunnalla tulee olla käytettävissä tehtäviin riittävät voimavarat ja asiantuntemus. Kunnassa, jonka asukasluku on yli 6 000, tulee olla kaavoittaja, jolla on kunnan kaavoitustehtävien hoidon edellyttämä pätevyys.

Kunnan tulee huolehtia tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla. Asemakaava on laadittava ja pidettävä ajan tasalla sitä mukaa kuin kunnan kehitys tai maankäytön ohjaustarve sitä edellyttää. Maankäytön ohjaustarvetta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti asuntotuotannon tarve ja elinkeinoelämän toimivan kilpailun edistäminen. Kunnan tulee seurata asemakaavojen ajanmukaisuutta ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi.

Kunta voi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää poikkeamisen maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetystä tai sen nojalla annetusta rakentamista tai muuta toimenpidettä koskevasta säännöksestä, määräyksestä, kiellosta tai muusta rajoituksesta.

Maankäytön tulosalueen tavoitteena on hoitaa kokonaisvaltaisesti maapolitiikkaa turvaten kaupungin tarkoituksenmukaisen yhdyskuntarakenteen kasvuedellytykset sekä turvallisen, toimivan ja viihtyisän ympäristön syntymismahdollisuudet. Tulosalueen tehtäviin kuuluvat yleiskaavoitus, asemakaavoitus, maanhankinta ja -luovutus, maanvuokraus, rakentamista koskevien suunnittelutarveratkaisujen ja poikkeamislupien valmistelu, kiinteistönmuodostus ja kiinteistörekisterinpitäjänä toimiminen asemakaava-alueilla, paikkatietopalvelut ja maastomittaustoiminta.

Väestönkasvun painopistealueet ovat olleet vuonna 2019 Harjuniitty ja keskusta hyvien joukkoliikenne yhteyksien varrella. Harjuniityssä ei ole ollut asemakaavan laajentamisen tarvetta vuonna 2019, mutta osa kerrostalotonteista ollaan muuttamassa asemakaavamuutoksella rivitalotonteiksi vastaten näin tonttikysyntää. Vuoden 2019 valmistunut keskustan visio- ja kehittämissuunnitelmatyössä antaa tavoitteita konkreettisiksi toimenpiteiksi ja kehityseräiksi, joita sovelletaan keskustan tulevaisuuden hankkeissa. Poutuntien kerrostaloalueen alueen kaavasunnittelua on jatkettu vuoden 2019 aikana tavoitteena kaavan hyväksyntä vaihe vuoden 2020 keväällä.

Maanhankinnan painopistealueena on ollut eteläinen Nokia (Turuntien varsi, Sammalisto ja Tervasuoli), sekä pohjoisen yritysalueisiin (Kolmenkulma ja Lehtimäki) rajoittuvat maat, joissa maanomistajia on kontaktoitu. Tontteja on markkinoitu mm. Asta messuilla sekä tonttien markkinoinnissa ja tarjonnan esittelyssä käytössä olevalla Etuovi-sovelluksella.

Kaupungin kaavoitus on vuoden 2019 aikana painottunut kaupungin kärkihankkeisiin, eli elinvoimaiseen keskustaan, rantojen kaupunkiin ja uusiin yritysalueisiin. Kaupungin strateginen yleiskaavatyö on käynnistynyt syksyllä 2019. Asemaseudun läheisyydessä Tanhuankadulla ja Rounionkadun asemakaava kaavahanke valmistui vuoden 2019 aikana, jossa alueelle rakentuu monipuolista asumista ja palveluita. Vanhan varikon alueen kaavoitus on käynnistetty sekä olemassa olevaa kaupunkirakennetta on tiivistetty pienillä kaavamuutoksilla.

Kolmenkulman osayleiskaava vahvistui kesällä 2019 ja siihen liittyvä Kolmenkulman keskialueen yritysalueen asemakaavoitus vahvistui loppuvuodesta 2019. Asemakaavalla varaudutaan tulevien vuosien työpaikkarakentamistarpeisiin siten, että asemakaavoitettua tonttivarantoa on riittävästi haluttua tonttitarjontaa varten. Matkakeskuksen alueen hankesuunnittelu on käynnistymässä ja aseman seudun aluetta on kehitetty yleiskaavan mukaisesti.

Vuoden 2019 aikana on huolehdittu maankäytön ja kunnallistekniikan suunnittelussa tarvittavan paikkatiedon ylläpidosta sekä vektorimuotoisesta ajantasa-asemakaavan ajantasaisuudesta. Kaavoitusohjelma on julkaistu ja se on painottunut kaupungin strategian mukaisesti. Maankäytön toiminnan painopisteinä ovat olleet suunnittelun ja hallinnan tehostaminen sekä kaavoitushankkeiden ja prosessien hallinnan kehittäminen.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2019

Maankäytön hallintoa ja johtamista on tehostettu organisoimalla tulosalueen johtamista sekä hallintoa uudella tavalla. Järjestelyillä on saatu selkeytettyä ja tehostettua tulosalueen ja kaavoitusyksikön toimintaa. Maankäytössä

otettu käyttöön vuoden 2019 aikana asiakaslähtöiset palveluprosessit sekä vastattu kaupunkiympäristön kehittämisessä kuntalaisten tarpeisiin. Näistä tavoitteiden toteutumisesta esimerkkinä kaavoituksen lupien käsittelyssä on otettu käyttöön Lupapiste.fi palvelu, sähköinen kiinteistövähdannan palvelu sisältäen vuokrasopimusten ja kauppakirjojen sähköisen allekirjoituksen sekä sähköinen palautejärjestelmä.

Vuoden 2019 aikana aloitettu yhteistyössä seutukuntien ja Kuntien Tieran kanssa maankäytön kokonaisjärjestelmän uudistustyö, joka jatkuu vuoden 2020 puolella kilpailutuksen valmisteluna. Kokonaisjärjestelmänuudistuksella hyödynnetään digitalisaatiota, parannetaan tiedolla johtamista sekä luodaan puitteet tietomallipohjaiselle suunnittelulle.

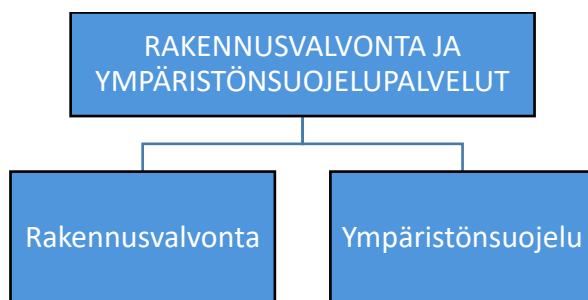
AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	-	4,25	3,7	4,0
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot €/as	41	42,8	45	44,7
Tonttien rekisteröinti/kpl	121	114	120	53
Tonttien luovutukset/kpl	71	127	70	40
Valmistellut luvat; suunnittelutarveratkaisut + poikkeamisluvat (kpl)	10+44	13+50	13+50	8+27
Rakennuspaikkojen merkintöjä	154	221	150	252
Sijaintikatselmuksia (määrä/kpl)	225	307	250	334
Asemakaava-alue	3115	3211	3200	3305
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	17,2	17,7	20,21	19,41
Sairauspoissaolot työpäivinä/HTV2	8,7	7,89	7	14,6

RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU

Rakennusvalvonta ja ympäristö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	650 000	0	650 000	725 950	75 950	111,7 %
Toimintatuotot sisäiset	0	0	0	13 938	13 938	-
Toimintakulut ulkoiset	-746 367	0	-746 367	-711 797	34 570	95,4 %
Toimintakulut sisäiset	-61 770	0	-61 770	-60 857	913	98,5 %
Toimintakate yhteensä	-158 137	0	-158 137	-32 765	125 372	20,7 %
Tulos	-158 137	0	-158 137	-32 765	125 372	20,7 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019

Vastuuhenkilö: johtava rakennustarkastaja Petri Mäki

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet

Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Usean eri tiedotuskanavan käyttäminen (viralliset/sosiaalinen media)	Tiedotteiden määrä	12/19	Toteutui. Tiedotteita jaettu muun muassa fb:n kautta 55 kpl
	Kaupunkiympäristö vastaa asukkaiden tarpeisiin	Luonnon monimuotoisuusohjelma	Ohjelma valmis	10/19	Toteutui. Rakla hyväksynyt 23.10.2019
	Kuntalaisten kannustaminen aktiiviseen toimintaan asuin ympäristön hyväksi	Ympäristökasvatusviikko	Osallistujamäärä	9/19	Toteutui. Osallistujia 1603 lasta ja nuorta vuonna 2019
Kestävät ratkaisut / ekologiset		Rakennusvalvonnan lupahallinto ja arkistointi sähköiseksi	Sähköisen käsittelyn osuus	12/19	Toteutui.

teknologiat	Uusien teknologioiden ja sähköisen palvelutuotannon lisääminen				Uusien lupien lupahallinto ja arkistointi 100 % sähköisesti
		Ympäristönsuojelun lupahakemukset ja luvat nähtäville verkkosivuille	Verkkosivu valmis	1/19	Toteutui. Verkkosivu valmis
Pirkanmaan paras yritys-kunta	Elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittäminen	Suositaan etukäteisneuvotteluita hakijan ja sidosryhmien kanssa	Käsittelyaika	12/19	Toteutui. Etukäteisneuvotteluilla nopeutettu varsinaista lupakäsittelyaikaa
Rohkeat uudet toimintamallit	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla ”5 % säästö ei välttämättömästi antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle”	Löydetään uusia tapoja allokoida työaikaa 5 %	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen		Ei toteutunut. Vain vähäisiä alokointi-mahdollisuuksia löydetty
	Työhyvinvoinnin lisääminen	Tavoitteena on löytää työkykyjohtamiseen ja työhyvinvointiin keinoja, joilla voidaan vaikuttaa sairauspoissaolojen merkittävään ja pysyvään laskuun.	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen		Ei toteutunut. Työperäisiä sairauspoissaoloja ei ole ollut

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan osalta strategiasta johdetut tavoitteet pääosin toteutuivat. Työajan allokointiin ei löydetty riittäviä tapoja 5 % tavoitteen saavuttamiseksi. Työhyvinvoinnin tai asiakastyytyväisyyden lisääntymiseen ei löydetty mitattavaa parannusta.

Rakennusvalvonta suoritti vuonna 2019 pääasiassa lakisääteistä lupa-asioiden käsittelyä (rakennus-, toimenpide-, maisematyö- ja purkamisluvat), rakentamisen ja rakennetun ympäristön valvontaa, rakentamisen neuvontaa ja arkistopalveluita. Neuvontaa pyrittiin painottamaan ennakoneuvontaan. Rakennuslupien määrässä ei merkittävää eroa edelliseen vuoteen ollut, mutta toimintatuotot ylittivät arvioidun huomattavasti. Rakennus- ja kiinteistörekisterien ajan tasalle saattamiseen tarkoitettua RAKI-projektia jatkettiin. Tämän yhteydessä myös arkistomateriaalia digitoitiin mahdollisuuksien mukaan. Seudullista rakennusvalvontojen yhteistyötä jatkettiin, tavoitteena mm. yhtenäisten käytäntöjen ja tulkintojen löytäminen.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun osalta strategiasta johdetut tavoitteet toteutuivat. Luonnon monimuotoisuusohjelma on lähetetty kaupunginhallituksen ja valtuuston käsittelyyn.

Ympäristönsuojeluyksikkö jatkoi vuonna 2019 normaalia lupa- ja valvontatyötä. Lupa-asiat liittyivät edellisten vuosien tapaan pääasiassa maa-ainesten ottoon sekä kiertotalouteen. Rekisteröinnit koskivat pääasiassa jakeluasemia. Ympäristökasvatustyössä järjestettiin kolmas ympäristökasvatusviikko ja jatkettiin yhteistyötä koulujen kanssa sekä

kiertotalouteen liittyvää kuntalaisten osallistamistyötä. Vesiensuojelutyössä keskityttiin edellisen vuoden tapaan virtavesiin – Kyyniojassa järjestettiin ensimmäiset kunnostustalkoot ja Kolmen Helmen Joet –hankkeen jatkoa suunniteltiin yhdessä Hämeenkyrön ja Ylöjärven kuntien sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2019

Ei keskeisiä muutoksia tulosalueen toiminnassa vuonna 2019

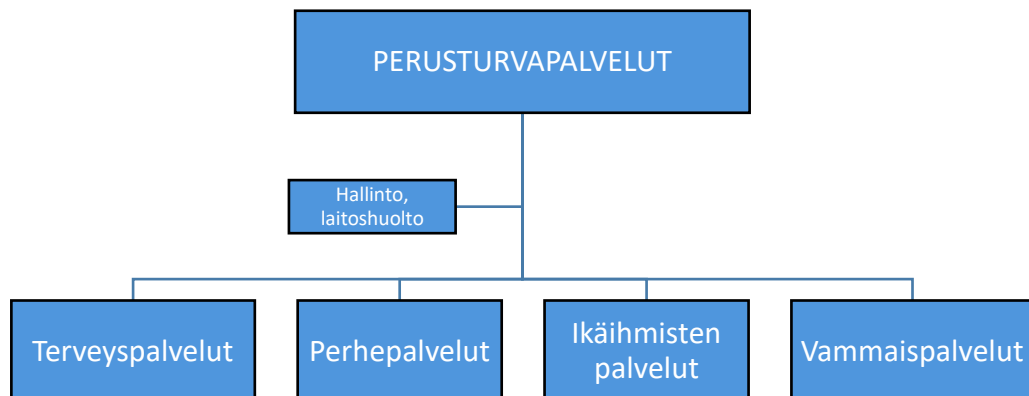
AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys		3,95	3,6	4,15
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot €/as	19	20	22	21
Myönnetyt MRL:n mukaiset luvat (kpl)	447	461	440	430
MRL:n mukaiset katselmukset (kpl)	917	919	1000	1262
MRL:n mukaisten lupien käsittelyaika (vrk)	28	43	21	32
Ympäristönsuojelutoimialan luvat ja rekisteröinnit (kpl)	8	7	8	11
Ympäristönsuojelutoimialan maksulliset tarkastukset (kpl)	11	16	17	20
Ympäristönsuojelutoimialan muut tarkastukset (kpl)	96	80	100	105
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	10,39	10,52	11,4	11,2
Sairauspoissaolot työpäivinä/HTV2	5,19	9,6	1,5	16,53

PERUSTURVAPALVELUT

Perusturvapalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	9 145 980	0	9 145 980	9 714 059	568 079	106,2 %
Toimintatuotot sisäiset	1 112 247	0	1 112 247	1 227 514	115 267	110,4 %
Toimintakulut ulkoiset	-96 104 586	-2 300 000	-98 404 586	-99 975 765	-1 571 179	101,6 %
Henkilöstökulut	-33 058 188	0	-33 058 188	-33 566 221	-508 033	101,5 %
Palvelujen ostot	-56 752 150	-2 300 000	-59 052 150	-59 757 026	-704 876	101,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 476 636	0	-2 476 636	-2 832 650	-356 014	114,4 %
Avustukset	-3 326 086	0	-3 326 086	-3 220 873	105 213	96,8 %
Muut toimintakulut	-491 526	0	-491 526	-598 994	-107 468	121,9 %
Toimintakulut sisäiset	-8 719 388	0	-8 719 388	-8 659 204	60 184	99,3 %
Toimintakate yhteensä	-94 565 747	-2 300 000	-96 865 747	-97 693 396	-827 649	100,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-81 212	0	-81 212	-45 020	36 192	55,4 %
Tulos	-94 646 959	-2 300 000	-96 946 959	-97 738 417	-791 458	100,8 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019

Vastuuhenkilö: perusturvajohtaja Eeva Halme

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet		
Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Vastuullinen tulosalue
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Palvelurakenteen varhaisen tuen palveluiden vahvistaminen omassa kaupungissa Nuorten hyvinvoinnin lisääminen	kaikki tulosalueet Terveyspalvelut, Perhepalvelut, Vammaispalvelut
Rohkeat uudet toimintamallit	Asiakaslähtöiset toimintamallit kuntalaisten omaa vastuuta tukien Palveluprosessit tulevat asiakaslähtöistä ja kustannustehokasta toimintaa Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla "5 % säästö ei välttämättömästi antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle" Työhyvinvoinnin lisääminen Vaihtoehtoisten toimintamallien käyttöönotto Palveluprosessit tukevat asiakaslähtöistä ja kustannustehokasta toimintaa	kaikki tulosalueet
Pirkanmaan paras yritys-kunta	Kuntalaisten palvelutarpeeseen vastaaminen oikea-aikaisesti vaihtoehtoisilla palveluilla	ikäihmisten palvelut
Kestävät ratkaisut ja ekologiset ratkaisut	Sähköisten palveluiden käytön tehostaminen.	kaikki tulosalueet

Tehtävä

Perusturvapalveluiden tehtävänä on tuottaa omana tai ostopalveluina kaupungin asukkaiden tarpeiden mukaiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toimintaa ohjaavien lakien määrittämällä tasolla. Palveluita toteutetaan valtakunnallisten ja kunnan strategisten tavoitteiden mukaan asiakaslähtöisesti ja oikea aikaisesti sekä kokonaistaloudellisesti niin, että asiakkaan kuuleminen ja laadultaan hyvä palvelu toteutuu kaikissa tilanteissa.

Palvelualueen toiminnan ja tavoitteiden toteutuminen

Palvelutuotannon painopisteinä olivat asiakkaita osallistavat, ennaltaehkäisevät, terveyttä ja hyvinvointia edistävät sekä arjessa pärjäämistä tukevat toimintamallit. Toiminnan lähtökohtana on riittävät henkilöresurssit, jotta palveluiden saatavuus, lakisääteiset toimintaedellytykset sekä asiakas- sekä potilasturvallisuus voidaan palveluissa taata. Sijaisresurssin saatavuus heikentyi vuoden aikana, ei vain Nokialla vaan ilmiö on koko Suomessa. Tämän vuoksi jouduttiin edelleen käyttämään vuokratyövoimaa, joskin kokonaiskäyttö vähentyi 0,5 milj. (38 %), Vuonna 2019 oli arkipyhiä 10 (enimmäismäärä / vuosi) ja se toi lisätarpeita sijaisista sekä lisäsi erillislisiä. Henkilöstömenot, huomioiden vuokratyövoiman käyttö, ylittyi 0,5 milj., €.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisessä henkilöstö on tärkein voimavara. Työhyvinvointia on tuettu niin esimiestyötä kehittämällä, kuin osaamista vahvistamalla. Joskin koulutusmenot toteutuivat 25 % alle talousarvion. Sairaushoito- ja sairauspoissaolot kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 2,1 työpäivää / htv. Työterveyshuollon kanssa on tehty tiivistä

yhteistyötä sairauspoissaolojen syiden selvittämisessä ja seurannassa. Paluuta töihin on tuettu mahdollistamalla osa-aikatyö tai muutoin hyödynnetty mm. räätälöidyn työn mallia.

Perusturvapalveluiden toiminnan uudistamista on jatkettu niin omana toimintana, kuin myös maakuntavalmistelun kaaduttua, yhteistyössä Pirkanmaan muiden kuntien kanssa. Valmistelun tuloksia ja toimintamalleja on tarkoitus viedä eteenpäin kuntavetoisesti seuraavien vuosien aikana. Ensimmäisenä päätettiin yhdistää henkilökohtaisen avun palvelut Tampereen hallinnoimaan yksikköön, joka aloitti toimintansa vuoden vaihteessa.

Perusturvan talousarviossa ulkoiset toimintatuotot ylittyivät (106,2%). Pääasiassa tuottoja tuli arvioitua enemmän kotikuntakorvauksissa, lääkäreiden koulutuskorvauksissa, kun taas asiakasmaksut jäivät 74 000 € (0,7 %) alle talousarvion. Ulkoisissa toimintakuluissa säästöä syntyi koko perusturvapalveluissa ICT-menoissa ja asiantuntijapalveluiden ostoissa. Kokonaisuutena ulkoiset toimintakulut kuitenkin ylittyivät (101,6 %).

Keskeiset muutokset palvelualueella 2019

Palvelutoiminnassa on viety eteenpäin eri hankkeissa, kuten Lape ja IO, kehitettyjä toimintamalleja, vahvistaen ennaltaehkäisyä, kuntoutuksellista työtettä ja tukien asiakkaiden omia voimavaroja. Tulosalueilla on otettu uusia toimintamalleja käyttöön asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Palvelutoimintaan vaikutti edelleen terveyspalveluiden väistötilarpeet. Keväällä vastaanottotoiminta siirrettiin osittain remontoituun vanhaan hoivakiinteistöön, Vihnusasemalle. Vuoden aikana kävi ilmi, että nykyisessä terveyskeskuksessa ei voida jatkaa toimintaa uuden Hyvinvointikeskuksen valmistumiseen saakka, joten suunnitelmia on laadittu syksyn aikana muun kuin vuodeosaston siirtämiseksi Vihnusasemalle. Toimintojen siirtymisen myötä on lähdetty uudistamaan vastaanottopalveluiden kokonaisprosessi.

Hyvinvointikeskuksen toimitilasuunnittelu käynnistyi syksyllä, joskin aikataulua jouduttiin muuttamaan, kaavoituksessa ilmenneen muutostarpeen vuoksi. Uusi Hyvinvointikeskus joudutaan sijoittamaan vanhan, purettavan terveyskeskuksen paikalle, eikä alkuperäisen suunnitelman mukaisesti vanhan terveyskeskuksen ja Kerholan väliin jäävään tilaan.

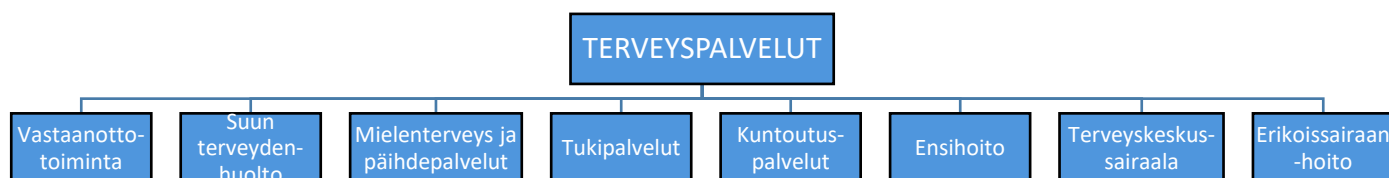
KESKEISET PALVELUALUEEN TOIMINTAA KUVAAVAT MITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Asiakastyytyväisyys	4,33	3,8	> 4,0	4,52
Henkilötyövuodet HTV2	644	655,8	667,8	676,9
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	16,69	15,4	13,3	17,5
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	2752	2875	2844	2945,4

TERVEYSPALVELUT

Terveyspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	2 939 980	0	2 939 980	3 244 749	304 769	110,4 %
Toimintatuotot sisäiset	0	0	0	1 061	1 061	-
Toimintakulut ulkoiset	-55 452 467	-2 300 000	-57 752 467	-59 142 724	-1 390 257	102,4 %
Toimintakulut sisäiset	-3 877 702	0	-3 877 702	-4 074 429	-196 727	105,1 %
Toimintakate yhteensä	-56 390 189	-2 300 000	-58 690 189	-59 971 343	-1 281 154	102,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-29 512	0	-29 512	-29 512	0	100,0 %
Tulos	-56 419 701	-2 300 000	-58 719 701	-60 000 855	-1 281 154	102,2 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019

Vastuuhenkilö: terveyspalveluiden johtaja

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet

Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokiaalainen	Ennaltaehkäisyn ja varhaisen tuen palveluiden vahvistaminen	Riskiryhmien tunnistaminen ja elämäntapamuutokseen motiivointi moniammatillisissa ryhmissä	Ryhmiiin osallistuvien terveydentilan mittausparametrit		Toteutui avoimina ryhminä, joissa ei tehty mittauksia. Tukea elämäntapamuutoksiin ryhmiä (5 kokoontumiskerkaa/ryhmä) järjestettiin kolme kertaa.
	Nuorten hyvinvoinnin lisääminen	Laaditaan moniammatillisena yhteistyönä suunnitelma toimenpiteineen nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Kutsutaan suunnitelman laatimiseen mukaan eri viranomaisia, kolmannen sektorin toimijoita ja nuoria (esim. nuorisovaltuusto). Suunnitelman toteuttamiseen mahdollisesti tarvittavat resurssit käsitellään erikseen, ellei toteuttamista voida	Suunnitelma toimenpiteineen laadittu, kyllä / ei		Ei terveyspalveluiden vastuulla.

		tehdä olemassa olevien resurs-sien uudelleen kohdentamisella.			
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Sähköisten palveluiden käytön tehostaminen	Asiakaskunnan käyttöön soveltu-vien sähköisten asiointikanavien kehittäminen	VideoVisit (chat) käyttäjämäärät		Toteutui. Asiointeja 166 kpl.
Rohkeat uudet toimintamallit	Palveluproses-sit tukevat asia-kaslähtöistä ja kustannusteho-kasta toimintaa	Keskeisten asiakas-/potilaspro-sessien tarkastaminen	Prosessit on käyty läpi ja tehty tarvittavat muutokset		Toteutui osittain. Suunnitelma teh-tiin, mutta toteutus (prosessien kehittä-minen lean-mene-telmällä) alkoi vasta 2/2020.
		Sairaansijapaikkamäärän vähen-täminen edellyttää koko palvelu- ketjun merkittävää uudistamista. Perusturvapalveluiden on laadi-tava suunnitelma palveluketjun uudistamisesta. Suunnitelman on sisällettävä myös vaiheistettu aikataulu käyttöönotolle sekä henkilöstösuunnitelma.	Suunnitelma laa-dittu, kyllä / ei		Toteutui osittain. Suunnitelma on laa-dittu, mutta toteu-tukseen tulee vai-kuttamaan väistö-tilaratkaisut.
		Vastaanottotoiminnan kehittä-minen asiakkaan omat voimava-rat ja avun tarve huomioiden	Vastaanottojo-not (T3)		Toteutui. Vastaan-ottotoiminnassa otettiin käyttöön asiakasprofilointiin Suuntima-työkalu 12/2019. Vaiku-tusta vastaanottojo-noihin ei voida vielä nähdä. T3 aika lää-kärin kiireettömälle vastaanotolle n. 2 viikkoa.

	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla ”5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle”	Löydetään uusia tapoja allokoida työaikaa 5 %	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen		Toteutui. Yksiköissä etsittiin uusia tapoja tehdä työtä. Asiakastyytyväisyys- tai työhyvinvointimittauksia ei tehty.
	Työhyvinvoinnin lisääminen	Tavoitteena on löytää työkykyjohtamiseen ja työhyvinvointiin keinoja, joilla voidaan vaikuttaa sairauspoissaolojen merkittävään ja pysyvään laskuun.	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen		Toteutui. Suun terveydenhuollossa ja vastaanottotoiminnassa toteutettiin työhyvinvoinnin HR3D-syväkartitus (Klaria Group Oy)
	Vaihtoehtoisten toimintamallien käyttöönotto	Erikoisairaanhoidon menojen kasvun taittaminen kuitenkin siten, että kaupunkilaiset saavat tarvitsemansa palvelut. Peruspalvelua tai nk. peruserikoisairaanhoidoa lisätään omana työnä, ammatinharjoittaja pohjalta, palvelusetelin lisäämisen kautta ja / tai ostopalveluja lisäämällä yksityisiltä palveluntuottajilta. Toimintamalli toteutetaan siten, että terveyspalvelut saavat allokoida budjetissaan olevasta 36 milj. euron asiakaspalvelujen ostoon varatusta määrärahasta enintään 20 % uudella tavalla edellyttäen, että uusi toimintamalli on arvioitu perustoimintamallia edullisemmaksi. Toimenpiteiden käynnistäminen edellyttää laadittua ja hyväksyttyä kehittämisohjelmaa (perusturvalautakunta ja kaupunginhallitus).	Terveyspalvelujen menokasvu pysähtynyt		Toteutui osittain. Uusi toimintamalli kilpailutettiin ja aloitettiin 11/2019. Vaikutukset menoihin nähdään vasta pidemmällä aikavälillä.

	Vaihtoehtoisten toimintamallien käyttöönotto	Perusturvapalveluissa käytetään eniten vuokratyövoimaa (koko kaupungin käytöstä lähes 90 %). Tilinpäätöksessä 2017 perusturvan vuokratyövoiman kustannus on ollut 1,1 milj. euroa ja toteutuma 9/2019 965 000 euroa. Ennusteen mukaan koko vuoden käyttö ylittää edellisen vuoden käytön. Vuokratyövoiman käyttö vastanee perusturvassa jopa 20 - 25 HTV:tä. Vuokratyövoiman käyttöä voidaan oleellisesti vähentää palkkaamalla omia joko vakinaisia tai määräaikaisia henkilöitä tehtävänänsä tehdä sijaisuuksia, mikäli sille on säännöllinen ja jatkuva tarve.	Vuokratyövoiman käyttö perusturvassa pienentynyt 35-50%		Toteutui osittain. Vuokratyövoiman käyttö väheni 28 %. Hoitohenkilökunnalle rekrytoitiin vakituisia varahenkilöitä kesällä 2019 ja vuokratyövoiman käytön tarve poistui lähes kokonaan. Lääkäreiden kohdalla ajouduttiin käyttämään aiempaa enemmän vuokratyövoimaa, koska ei saatu rekrytoitua lääkäreitä terveyskeskussairaalaan ja kouluille.
--	--	---	---	--	--

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Potilaiden palvelupolkuja selkeytettiin yhdistämällä mielenterveys- ja päihdepalvelut yhdeksi kustannuspaikaksi ja muuttamalla fysioterapian tulosityksikkö kuntoutuspalveluiksi. Lasten toimintaterapeutin vakanssi vakinaistettiin. Vastaanottotoimintaan lisättiin 0,5 lääkärin vakanssi vastaamaan Vihnuskodin asukkaiden lääkäripalveluiden tarpeisiin. Suun terveydenhuollossa ostopalvelun käyttöä ei lisätty, koska valinnanvapauskokeilusta tuli budjettoimattomia kustannuksia. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa vakinaistettiin sosiaaliohjaajan toimi. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kustannuskehitykseen ei pystytty vaikuttamaan useista neuvotteluista huolimatta. Kustannukset ylittivät talousarvion.

Perusterveydenhuollon toimintakulut ylittivät arvioidun 684 290 eurolla. Tätä kompensoi toimintatuottojen 302 559 euroa arvioitua suurempi kertymä, jolloin toimintakatteeksi tulee - 381 731 euroa. Talousarvion valmisteluprosessi on ollut rikkonainen johtavien viranhaltijoiden tiheän vaihtumisen vuoksi. Tämä saattaa näkyä siinä, että kailta osin talousarvio ei perustu vuoden 2018 toteutuneisiin kustannuksiin.

Toimintakuluissa suurimmat ylitykset ovat hoitotarvikkeissa (- 371 428 euroa) ja lääkkeissä (- 48 276 euroa). Osittain tämä johtuu väistötiloihin muutosta, koska kaikkia mikrobivaurioituneita tarvikkeita ei voitu puhdistaa, vaan jouduttiin hankkimaan uusia. Kuntalaisten käyttöön maksutta annettavien hoitotarvikkeiden kulut olivat vuoteen 2018 verrattuna 227 855 euroa suuremmat. Maksuttomiin hoitotarvikkeisiin oikeutettujen asiakkaiden määrä on kasvava mm. diabeteksen yleistymisen vuoksi, mutta prosessissa ja tarvikkeiden myöntökriteereissä on myös olla tarkastelun tarvetta. Tämä työ on jo aloitettu.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin (PSHP) kustannuksiin oli talousarvioon varattu vuoden 2018 tilauksen tasoa vastaava määräraha, joka oli PSHP:n ilmoittamaa Nokian tarvetta vastaavaa kustannusta 0,5 M€ pienempi. Koko erikoissairaanhoidon kokonaisuuden (oma erikoislääkäripoliklinikka, PHSP:lta ostettu erikoissairaanhoito ja muu ostettu erikoissairaanhoito) kustannukset olivat muutettua talousarviota 399 394 euroa arvioitua suuremmat. Talousarviossa asetettu tavoite vaihtoehtoisen erikoissairaanhoidon tuotantotavasta alkoi vasta marraskuussa, joten se ei ehtinyt vaikuttaa erikoissairaanhoidon kustannuksiin vielä vuonna 2019.

Terveyspalveluiden henkilökunnan sairauspoissaolot ovat kasvaneet huolestuttavasti vuoteen 2018 verrattuna. Vuoden 2019 aikana suuri osa toiminnoista on saatu siirrettyä epäterveistä työtiloista väistötiloihin ja loput siirtyvät kevään 2020 aikana. Tämän odotetaan vähentävän sairauspoissaolojen määrää.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2019

Lääkärien palkkausmalli muutettiin väestövastuumallista työaikamalliin. Samalla uudistettiin vastaanottopalveluiden toimintamalli kokonaisuudessaan joulukuun alusta lähtien. Vanhaan Vihnuskotiin remontoitua väistötilaa otettiin vastaanottopalveluiden käyttöön huhtikuussa. Hyvinvointikeskuksen suunnittelu etenee suunnitellusti.

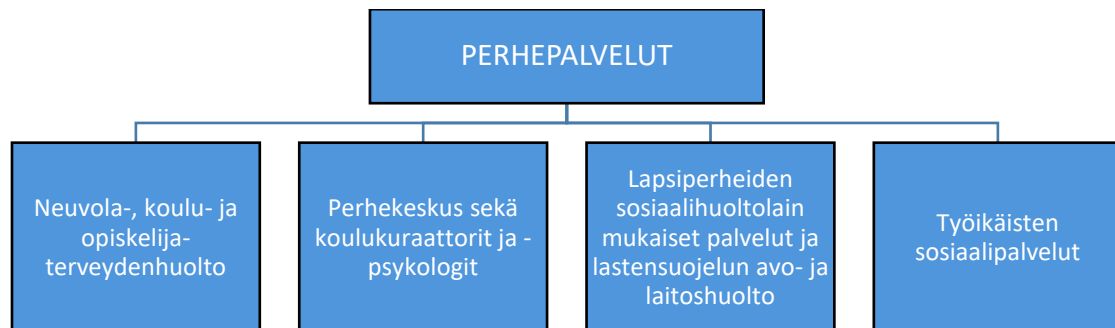
AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	4,3	4,25	4,35	4,15
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	1633	1701	1666	1742
Perusterveydenhuollon vastaanottotoiminta €/asukas ¹⁾	159	163	186	156
Suun terveydenhuolto €/asukas	55,5	62,1	67,2	52,0
Erikoissairaanhoito €/asukas ²⁾	1113	1162	1105	1171
Terveyskeskussairaalan keskimääräiset hoitopäivät	9,9	11,9	9,0	9,6
Vastaanottotoiminnan peittävyys	61,8	65	58	59
Suun terveydenhuollon peittävyys	36,9	47	35	40
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	214,6	218,3	224,2	223,9
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	13,3	12,4	13	15,1

1) Sisältää kustannuspaikat 3010, 3011, laskettu toimintakatteesta

2) Erikoissairaanhoito sisältää tässä kustannuspaikat 3012, 3013, 3030, 3314, laskettu toimintakatteesta

PERHEPALVELUT

Perhepalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	828 600	0	828 600	907 629	79 029	109,5 %
Toimintatuotot sisäiset	0	0	0	0	0	-
Toimintakulut ulkoiset	-9 307 429	0	-9 307 429	-9 206 434	100 995	98,9 %
Toimintakulut sisäiset	-849 401	0	-849 401	-887 562	-38 161	104,5 %
Toimintakate yhteensä	-9 328 230	0	-9 328 230	-9 186 367	141 863	98,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-10 000	0	-10 000	0	10 000	0,0 %
Tulos	-9 338 230	0	-9 338 230	-9 186 367	151 863	98,4 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019**Vastuuhenkilö: sosiaalityön johtaja Erja Kovalainen****Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet**

Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Nuorten hyvinvoinnin lisääminen	Laaditaan moniammatillisena yhteistyönä suunnitelma toimenpiteineen nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Kutsutaan suunnitelman laatimiseen mukaan eri viranomaisia, kolmannen sektorin toimijoita ja nuoria (esim. nuorisovaltuusto). Suunnitelman toteuttamiseen mahdollisesti tarvittavat resurssit käsitellään erikseen, ellei toteuttamista voida tehdä olemassa olevien resurssien uudelleen kohdentamisella.	Suunnitelma toimenpiteineen laadittu, kyllä / ei	12/2019	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma valmistui alkuvuodesta 2020. Suunnitelman toteuttaminen edellyttää jatkuvaa arviointia.

	Palvelurakenteen varhaisen tuen palveluiden vahvistaminen omassa kaupungissa	Jatketaan Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmassa (LAPE) aloitettua yhdessä kehittämistä ja tiivistä yhteistyötä eri palvelukeskusten, järjestöjen ja seurakunnan kanssa. Palvellaan perheitä asiantuntevasti, nopeasti ja joustavasti Vertaisohjaajien/kokemusasiantuntijoiden käyttäminen työikäisten palveluissa sekä asiakastyössä että palveluiden kehittämisessä	Nokian kaupungin oman perhekeskustoimintamallin mallintaminen ja sen juurruttamisen aloittaminen käytäntöön. Käytön määrä	12/2019	Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE)-hankkeen päätyttyä kehittäminen ei ole edennyt hankkeessa suunnitellulla tavalla hankkeen tuoman tuen puuttuessa. Olisi tarvittu koordinoivan työntekijän panosta. Työ jatkuu. Perheitä on palveltu asiantuntevasti lakisääteissä aikarajoissa. Vertaisohjaajia on käytetty vähäisessä määrin työikäisten palveluissa, toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja apua tarvitsevan suostumukseen.
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Sähköisten palveluiden käytön tehostaminen	VideoVisit-palvelun ja skype for businessin käyttäminen	Neuvonta- ja ohjauspalvelujen määrä	12/2019	Videovisiti-asiakkaita on ollut noin 30. Rajoitettu chat-palvelu (1 h/työpäivä) on ollut käytössä kaikissa yksiköissä, mutta asiakasmäärä on ollut erittäin vähäinen aikarajoituksen takia. Perhekeskuksessa aloitettiin sähköinen matalan kynnyksen ajanvaraus Skype yhteistyö Kelan kuntoutusasiantuntijoiden kanssa sujuu hyvin ja on pääasiallinen viestintäkanava. Skypen käyttöä lisätty myös sisäisessä viestinnässä, tässä vielä parantamisen varaa.
Rohkeat uudet toimintamallit	Asiakaslähtöiset toimintamallit kuntalaisten omaa vastuuta tukien	Hyvinvointikioski NOSTEEN toiminta	Hyvinvointikioski NOSTEEN käyntimäärä	12/2019	Hyvinvointikioski Nosteessa on asioinut v. 2019 aikana 2958 kävijää kauppareissun yhteydessä.
	Palveluprosessit tukevat asiakaslähtöistä ja kustannustehokasta toimintaa	Perhepalvelujen keskeisten palveluprosessien tarkastaminen asiakasnäkökulmasta	Prosessit on käyty läpi ja tehty tarvittavat muutokset	12/2019	Tavoite on osittain toteutunut, työ on vielä kesken. Tarkistuksen tuloksena hoitojaksoja on kehitetty ja tiivistetty
	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla ”5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle”	Löydetään uusia tapoja allokoida työaikaa 5 %	Asiakastytytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/2019	Tavoite on toteutunut. Palaverikäytäntöjä on tarkistettu ja lyhennetty mahdollisuuksien mukaan. Neuvolassa on keskitetty puhelinpalvelut yhteen numeroon, työaikaa säästynyt yhteensä 17,5h/vko. Asiakkaat tyytyväisiä, kun on 1 numero käytössä ja ei takaisinsoittopalvelua. Uusien sähköisten lomakkeiden käyttö on vähentänyt kirjausta. Perhekeskuksen käynnistettiin uusi matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvonta-aika, mihin voi varata ajan netissä.

	Työhyvinvoinnin lisääminen	Tavoitteena on löytää työkykyjohtamiseen ja työhyvinvointiin keinoja, joilla voidaan vaikuttaa sairauspoissaolojen merkittävään ja pysyvään laskuun.	Asiakastytytyvyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/2019	Sairauspoissaolot ovat edelleen hyvin kohtuulliset. Matalan kynnyksen puuttuminen on kannattavaa. Työn-ohjaus on mahdollistettu sitä tarvitseville ammattiryhmille. Osa-aikaisuudet ja palkattomat vapaat on mahdollistettu työtilanteen salliessa.
	Vaihtoehtoisten toimintamallien käyttöönotto	Perusturvapalveluissa käytetään eniten vuokratyövoimaa (koko kaupungin käytöstä lähes 90 %). Tilinpäätöksessä 2017 perusturvan vuokratyövoiman kustannus on ollut 1,1 milj. euroa ja toteutuma 9/2019 965 000 euroa. Ennusteen mukaan koko vuoden käyttö ylittää edellisen vuoden käytön. Vuokratyövoiman käyttö vastannee perusturvassa jopa 20 - 25 HTV:tä. Vuokratyövoiman käyttöä voidaan oleellisesti vähentää palkkaamalla omia joko vakinaisia tai määräaikaista henkilöitä tehtäväänsä tehdä sijaisuuksia, mikäli sille on säännöllinen ja jatkuva tarve.	Vuokratyövoiman käyttö perusturvassa pienentynyt 35-50%	12/2019	Perhepalveluissa vuokratyövoiman käyttö on ollut vähäistä. Ainoastaan Vihnukselan lastenkodissa on käytetty vuokratyövoimaa, mikä on ollut välttämättöntä ja kokonais-taloudellista.

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Perhepalveluiden tulosalueen tehtävänä on edistää kuntalaisten terveyttä, sosiaalista hyvinvointia ja osallisuutta. Perhepalveluiden tulosalue sisältää neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, perhekeskuspalvelut (neuvola-, perheneuvola-, nuorisotiimi- ja puheterapiapalvelut), koulukuraattoreiden ja koulupsykologien palvelut, lapsiperheiden sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut, lastensuojelun avo- ja sijaishuollon, aikuisssosiaalityön ja maahanmuuttajien palvelut. Yksi keskeisimmistä tehtävistä on eriarvoisuuden vähentäminen tavoitteena hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen.

Yksi uusi koulukuraattorin vakanssi on kohtuullistanut oppilaiden ja koulujen määrää/työntekijä ja siten helpottanut oppilaiden varhaisen vaiheen tuensaantia. Myös sähköisten palveluiden kehittämisellä on madallettu avun hakemisen kynnystä ja tätä työtä on edelleen tarpeen jatkaa.

Valtakunnallisena, kaksivuotisena hankkeena alkaneen lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman (LAPE) tuotosten juurruttaminen osaksi arjen toimintaa on vielä kesken. Monialaisen "seinättömän" perhekeskusmallin kehittämiseen ei ole ollut riittävästi panostusta hankkeen päätyttyä ja sen tuoman tuen loppuessa. Edelleen mallia ja "Asiakas on oikealla ovella" on syytä edelleen kehittää yhdessä muiden toimijoiden kuten sivistyspalveluiden, seurakunnan ja järjestöjen kanssa.

Lastensuojelun ilmoitusten määrä ei kasvanut enää vuodesta 2018. Vuoden 2019 aikana ilmoituksia tehtiin 860, kun vastaava luku vuonna 2018 oli 866 (v. 2017 643). Kiireellisten sijoitusten määrä nousi jonkin verran. Vuoden 2019 aikana tehtiin 46 kiireellistä sijoitusta kun niitä tehtiin vuoden 2018 aikana 40.

Sosiaali- ja terveysministeriön sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen suosittamaa moniammatillista systeemistä lastensuojelutyön toimintamallia käynnistettiin osassa asiakastapauksia. Kaikki lapsiperheiden sosiaalityöntekijät osallistuivat systeemisen lastensuojelumallin koulutukseen, ja yksi sosiaalityöntekijä toimii myös kouluttajana Pirkanmaan alueella. Tiimi on moniammatillinen ja siinä työskentelee sosiaalityöntekijöiden lisäksi myös perheterapeutti ja psykiatrinen sairaanhoitaja. Kokemukset ovat olleet rohkaisevia; asiakkaat ovat kokeneet tulleen paremmin kuulluiksi, ja työntekijät ovat olleet tyytyväisiä intensiiviseen työotteeseen.

Perhepalveluissa ulkoiset toimintatuotot ylittyivät noin 80 000 €:lla toteuman ollessa 109,6 %. Ennakoitua enemmän tuloja on kertynyt lastensuojelun perhehoidosta asiakasmaksutuloina, kotoutumislain perusteella haettavista kustannusten korvauksista ja toimeentulotuen takaisinperinnästä. Ulkoiset toimintakulut alittuivat noin 100 000 €:lla toteuman ollessa 98,9 %. Palkkakustannusten alitus aiheutui lääkärin rekrytoinnin vaikeuksista sekä täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotukimenojen ennakoitua pienemmästä toteutumisesta. Toimintakate perhepalvelujen tulosalueella on 98,5 %.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2019

Matalan kynnyksen neuvontaa, ohjausta ja varhaista tukea on kehitetty edelleen. Syksyllä käynnistettiin perhekeskuksen matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvonta-aika, johon kuntalainen voi itse varata ajan netissä. Myös muita sähköisiä palveluita ja lomakkeita on otettu käyttöön.

AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	4,4	4,8	> 4	4,7
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	246	270	275	271,2
Asetuksen mukaiset terveystarkastukset toteutuvat	100 %	100 %	100 %	97 % *
Pikkulasten rokotuskattavuus	>95 %	95,3	>95	95,8
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17v lapset / % vastaavasta ikäryhmästä	0,9	0,9	0,8	1,0
Lastensuojelun sijaishuollon hoitopäivät	19 158	20 260	20 300	21 068
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	94,1	91,9	99,4	94,3
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	8	8,1	8,0	9,1

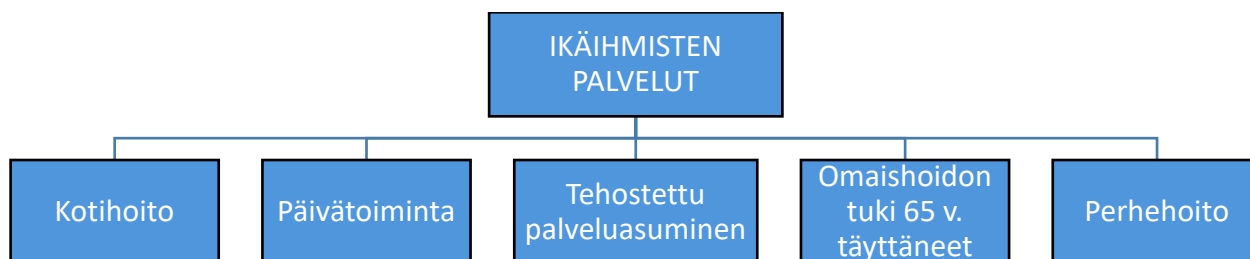
*tarkempi tarkastelu kuin aiemmin. Kaikkia neuvolaikäisiä ei ole tavoitettu, osa valinnut terveyspalvelut muualta kuin Nokialta.

IKÄIHMISTEN PALVELUT

Ikäihmisten palvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	4 610 692	0	4 610 692	4 712 093	101 401	102,2 %
Toimintatuotot sisäiset	134 048	0	134 048	205 428	71 380	153,2 %
Toimintakulut ulkoiset	-19 407 494	0	-19 407 494	-20 020 819	-613 325	103,2 %
Toimintakulut sisäiset	-3 026 495	0	-3 026 495	-2 781 919	244 576	91,9 %
Toimintakate yhteensä	-17 689 249	0	-17 689 249	-17 885 217	-195 968	101,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-41 700	0	-41 700	-15 508	26 192	37,2 %
Tulos	-17 730 949	0	-17 730 949	-17 900 725	-169 776	101,0 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019

Vastuuhenkilö: vanhustyön johtaja Katja Uitus-Mäntylä

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet

Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Palvelurakenteen varhaisen tuen palveluiden vahvistaminen omassa kaupungissa	Kotiutustiimin toimintaa kehitetään kotihoidon arviointijakson suuntaan	Säännöllisen kotihoidon asiakkaiksi ohjautuvien osuus (%)	12/2019	Tavoite on toteutunut. Kotiutustiimin asiakkaista 36% on ohjautunut kotihoidon säännöllisten palveluiden piiriin.
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Sähköisten palveluiden käytön tehostaminen	Asiakaskunnan käyttöön soveltuvien sähköisten asiointikanavien kehittäminen	VideoVisit (chat) käyttäjämäärät	12/2019	Tavoite on toteutunut osittain. Chat-palvelu on otettu käyttöön, mutta yhteydenottojen määrä (10) on ollut vähäinen. Tähän vaikuttanut rajoitettu aukiolo 1h/arkipäivä

Pirkanmaan paras yritys-kunta	Kuntalaisten palvelutarpeeseen vastaaminen oikea-aikaisesti vaihtoehtoisilla palveluilla	Yhteistyön kehittäminen kotiin palveluita tuottavien yritysten kanssa	Yritystilaisuuksien järjestäminen vuoden aikana	12/2019	Tavoite on toteutunut. Syksyllä järjestetty tilaisuus kotipalveluyrityksille
Rohkeat uudet toimintamallit	Asiakaslähtöiset toimintamallit kuntalaisten omaa vastuuta tukien	Ikäihmisten keskeisten palveluprosessien tarkastaminen asiakasnäkökulmasta	Prosessit on käyty läpi ja tehty tarvittavat muutokset	12/2019	Tavoite on toteutunut. Erityisesti tarkennettu asiakasohjauksen, kotiutustietojen ja kotihoidon rajapintoja
		Palveluasumisen käyttöön otto	Uusi palvelumuoto on käytössä	12/2019	Tavoite on toteutunut. Kaislakoto aloittanut toimintansa alkukevällä.
	Palveluprosessit tukevat asiakaslähtöistä ja kustannustehokasta toimintaa	Laaditaan selvitys tehostetun palveluasumisen hoitajamitoituksen mahdollisesta muutoksesta sekä omana tuotantona että ostopalveluissa.	Selvitys laadittu, kyllä / ei	08/2019	Tavoite on toteutunut osittain. Alustava selvitys tehty. Uusi hallitus on jo linjannut vähimmäishoitajamitoituksen vaatimukset ympärivuorokautisessa hoivassa.
	Palveluprosessit tukevat asiakaslähtöistä ja kustannustehokasta toimintaa	Sairaansijapaikkamäärän vähentäminen edellyttää koko palveluketjun merkittävää uudistamista. Perusturvapalveluiden on laadittava suunnitelma palveluketjun uudistamisesta. Suunnitelman on sisällettävä myös vaiheistettu aikataulu käyttöönotolle sekä henkilöstösuunnitelma.	Suunnitelma laadittu, kyllä / ei	08/2019	Tavoite on toteutunut osittain. Suunnitelma on laadittu, mutta toteutukseen tulee vaikuttamaan terveyskeskussairaalalan väistötilaratkaisut.
	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla ”5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle”	Löydetään uusia tapoja allokoida työaikaa 5 %	Asiakastytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/2019	Tavoite on toteutunut osittain. Etäkousten ja -koulutusten määrä on kasvanut, mutta vastaavasti ydintehtävään kuulumattomat välilliset työtehtävät lisääntyneet

	Työhyvinvoinnin lisääminen	Tavoitteena on löytää työkykyjohtamiseen ja työhyvinvointiin keinoja, joilla voidaan vaikuttaa sairauspoissaolojen merkittävään ja pysyvään laskuun.	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/2019	Tavoite on toteutunut osittain. Sairauspoissaolojen määrä on vähentynyt ympärivuorokautisessa hoivassa 4,4%, mutta kasvanut kotihoitossa 11,3%
	Vaihtoehtojen toimintamallien käyttöönotto	Palvelusetelin käytön laajentaminen kotihoitoon. Asian edellytysten kartoitus ja käyttöönoton valmistelu esim. järjestämällä asiasta informaatio- ja keskustelutilaisuuksia sekä mahdollisten käyttäjien että palveluita tuottavien yritysten kanssa.	Selvitys ja ratkaisuehdotus valmis päätettäväksi, kyllä / ei	5/2019	Tavoite on toteutunut. Tilapäisen palvelun seteli on mahdollista ottaa käyttöön.
	Vaihtoehtojen toimintamallien käyttöönotto	Perusturvapalveluissa käytetään eniten vuokratyövoimaa (koko kaupungin käytöstä lähes 90 %). Tilinpäätöksessä 2017 perusturvan vuokratyövoiman kustannus on ollut 1,1 milj. euroa ja toteutuma 9/2019 965 000 euroa. Ennusteen mukaan koko vuoden käyttö ylittää edellisen vuoden käytön. Vuokratyövoiman käyttö vastannee perusturvassa jopa 20 - 25 HTV:tä. Vuokratyövoiman käyttöä voidaan oleellisesti vähentää palkkaamalla omia joko vakinaisia tai määräaikaista henkilöitä tehtävään tehdä sijaisuuksia, mikäli sille on säännöllinen ja jatkuva tarve.	Vuokratyövoiman käyttö perusturvassa pienentynyt 35-50%	12/2019	Tavoite ei ole toteutunut. Ikäihmisten palveluissa käyttö vähentynyt HTV:ssa laskettuna n.20%

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Ikäihmisten palveluja on toteutettu ja kehitetty ikääntyneen väestön hyvinvointiohjelman Kotoisa ehto mukaisesti sopeutettuna taloudellisiin vaatimuksiin. Kotoisa ehto- ohjelman visiona on, että ”nokialaiset asuvat viihtyisästi ja turvallisesti kaupungissa, jossa jokaiselle ikääntyneelle tarjotaan juuri hänelle sopivia palveluita sekä mahdollisuus kodinomaiseen elämään”. Painopisteenä palveluissa on kotihoidon ensisijaisuus sekä hoidon tarkoituksenmukaisuus ja oikea-aikaisuus. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt ikäihmisten palveluiden uuden Kotoisa ehto- hyvinvointiohjelman syksyllä 2018 ja ohjelma on esitelty vuonna 2019 henkilöstölle ja keskeisille yhteistyökumppaneille.

Kotihoidossa keskeisenä painopisteenä on ollut jo muutaman vuoden kotihoidon asiakkaiden kotona tapahtuvan kuntoutuksen kehittäminen. Erityistä huomiota on kiinnitetty asiakkaiden kuntoutussuunnitelmien laadintaan, jossa tavoitteena on ollut vähintään 50% kattavuus. Ajantasaisilla ja arjen hoidossa toteutettavilla suunnitelmilla voidaan ylläpitää asiakkaiden toimintakykyä kotona asumisen edellytysten turvaamiseksi. Keskimäärin kuntoutussuunnitelma on laadittu n.49 %:lle asiakkaista, joten kattavuustavoite lähes saavutettiin. Myös henkilöstön kuntoutusosaamiseen on panostettu ja koko kotihoidon henkilöstö on saanut 2018-2019 "kunnon hoitaja"-koulutuksen. Lisäksi kotihoidon ja lyhytaikaisen kuntouttavan asumispalvelun yhteistyötä on tiivistetty ja lyhytaikaishoidon yksiköissä on ollut mahdollisuus suunnitelmallisesti järjestää kotihoidon asiakkaille kuntoutusjaksoja.

Kotihoidon muutetun toimintamallin mukaisesti uudet asiakkaat tulevat palvelun piiriin pääasiassa kotiutustiimin kautta. Vuonna 2019 kotiutustiimin toimintaa on kehitetty kuntouttavan arviointijakson suuntaan. Asiakkuuden pituus kotiutustiimissä on ollut enintään neljä (4) viikkoa. Kotiutustiimin toiminnalla on voitu vaikuttaa asiakkaiden ohjautumiseen ensisijaista palvelutarvettaan vastaaviin palveluihin. Säännöllisen kotihoidon piiriin on ohjautunut vain noin kolmasosa kotiutustiimin asiakkaista.

Keskitetty asiakasohjaus vastaa ikäihmisten palveluissa laaja-alaisesti asiakkaiden palvelutarpeen arvioinneista. Asiakasohjauksen toiminnalla on pystytty yhdenmukaistamaan toimintakäytäntöjä ja palveluiden myöntämisperusteita sekä nopeuttamaan asiakkaiden hakemusten käsittelyä.

Omaishoidon tuen määrärahasidonnaisuus poistettiin vuoden 2018 talousarviosta. Vuonna 2019 omaishoidon tuen palkkioita on myönnetty jonkin verran varattua määrärahaa enemmän. Myös omaishoitajien vapaan aikaisten palvelusetelien käyttö on lisääntynyt. Omaishoidon tuen hakemusten käsittelyajat ovat asiakasohjauksessa nopeutuneet ollen keskimäärin alle kolme viikkoa.

Ikäihmisten lähitori Setori on vakiinnuttanut toimintansa ikääntyneiden matalan kynnyksen kohtaamispaikkana. Kävijämäärä on ollut 400-600 henkilöä/kk. Erityisesti erilaiset tapahtumat, infotilaisuudet ja koulutukset ovat keränneet runsaan osallistujamäärän. Uusi lähitori Vihtori aloitti toimintansa lokakuussa Vihnuskodin uusissa tiloissa. Toimintaa on alkuvaiheessa ollut yhtenä päivänä viikossa ja vetäjinä ovat toimineet pääasiassa Setorin vapaaehtoiset.

Tammikuussa 2019 ikäihmisten palveluissa saatiin käyttöön uuden Vihnuskodin tilat ikäihmisten tehostettuun palveluasumiseen. Toiminnan käynnistämiseksi uudessa rakennuksessa on ollut jonkin verran haasteita, jotka ovat liittyneet merkittävimmin erilaisten teknisten ratkaisuiden osittaiseen toimimattomuuteen sekä tiloissa ilmenneisiin korjaus-/muutostarpeisiin. Kokonaisuutena tilat kuitenkin soveltuvat erittäin hyvin hoivapalveluiden tuottamiseen.

Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa hoivassa keskimääräiset hoitoajat ovat noin kolme vuotta. Hoitoaikojen pituus on osaltaan vaikuttanut siihen, että asiakasvaihuvuus on ollut ajoittain vähäistä. Ympärivuorokautisen hoivan keskimääräiset odotusajat ovatkin jonkin verran pidentyneet vuodesta 2018.

Kaupunginhallituksen ja -valtuuston talousarviokäsittelyssä kirjattiin ikäihmisten palveluiden budjettiin sitovaksi tavoitteeksi, että tehostetun palveluasumisen hoitajamitoituksen mahdollisesta muutoksesta sekä omana tuotantona että ostopalveluissa laaditaan selvitys. Selvityksen laadinta aloitettiin keväällä 2019. Uusi hallitus linjasi kuitenkin jo toimintansa alussa tavoitteen hoitajamitoituksen vähimmäistason nostamiseksi 0,7. Laki tulisi voimaan siirtymäajalla 1.8.2020. Tavoitteen toteutuessa kunnissa tulee noudattaa lakiin kirjattua vähimmäismitoitusta, joten tässä vaiheessa muiden muutosten tekeminen mitoitukseen ei ole perusteltua.

Ikäihmisten talousarviossa sekä ulkoiset toimintatuotot (102,2%) että ulkoiset toimintakulut (103,2%) ylittyivät Maksutuottoja on saatu arvioitua enemmän tehostetussa palveluasumisessa. Toiminkulujen ylitykseen on vaikuttanut ensisijaisesti henkilöstön (ml. vuokratyövoima) arvoitua suurempi käyttö ja erityisesti maksettujen erilliskorvausten arvoitua suurempi määrä. Ikäihmisten palveluissa sairauspoissaolot ovat lisääntyneet erityisesti kotihoidossa. Lisäksi kaikissa toiminnoissa sijaisten saanti äkkipoissaoloihin on ollut haasteellista. Vuoden aikana on lisätty sekä kotihoitoon että ympärivuorokautiseen hoivaan omaa varahenkilöresurssia, mutta tällä ei ole pystytty merkittävästi poistamaan sijaistensaannin ongelmaa. Toimintakate ikäihmisten palveluissa on 101,1 %."

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2019

Ikääntyneiden laitoshoitopalveluita järjestetään lain mukaisesti vain lääketieteellisen perustein. Uusi Vihnuskoti otettiin käyttöön tammikuussa. Yksiköissä tuotetaan ympärivuorokautista hoivaa tehostettuna palveluasumisena, eikä laitoshoidon palveluna tarjota kuin poikkeuksellisesti edellä mainituilla perusteilla. Vihnuskodilla on otettu myös käyttöön toimintamalli, jossa yksiköiden ruokahuollosta vastaa ikäihmisten palveluiden oma henkilöstö ja perusturvan kiinteistöhuollon laitoshuolto vastaa palvelutuotannon käytössä olevien tilojen siivoustehtävistä.

Uuden Vihnuskodin yhteyteen valmistui 12 + 6 vuokra-asuntoa, joista 12 asunnon siivessä aloitettiin osana kotihoidon palvelua kevyempi palvelumuoto. Tälle uudelle palvelumuodolle on ollut selkeä tarve. Asunnoissa asuvilla ikääntyneillä on suuri

palvelutarve, mutta ei vielä ympärivuorokautisen hoivan tarvetta. Ensi vaiheessa asiakkaiksi ryhmäkotiin on ohjautunut paljon kotihoidon palveluita käyttäviä asiakkaita.

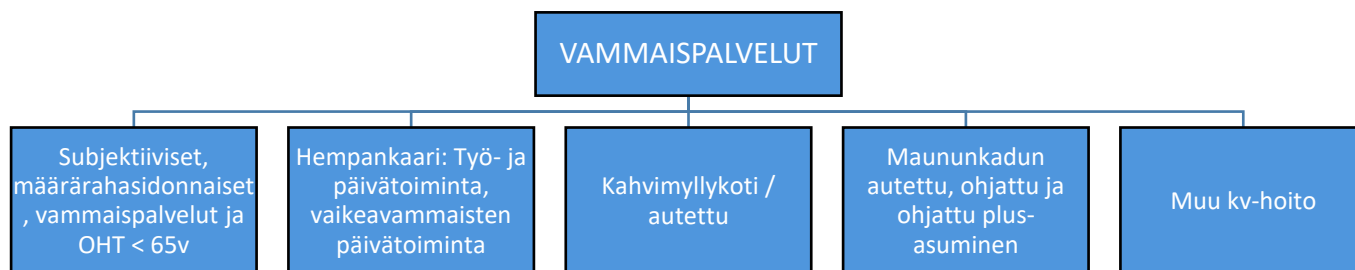
AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys (muutettu vastaamaan 1-5 arviointiasteikkoa)	3,95	4,00	4,05	4,00
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	543	566	575	590
€/kotioidon käynti	26,5	28	27	29,4
€/ teh.palv.asuminen (oma)	120,2	123,6	118	1)129,5
€/ teh.palv.asuminen (osto) 2)	82,3	83,8	84,5	80,9
Kotihoidon henkilöstön välitön työaika (lähihoitajat %)	53,6	51,2	54	52
Odotusaika omaishoidon tukeen/ ka. vrk	43	21	20	19
Odotusaika pitkäaik.hoiva/ ka. vrk	50	41	20	51
Palveluiden saatavuus 75 v. täyttäneistä (%)				
- säännöllisen kotihoidon piirissä	13,8	11,1	13	11
- omaishoidon tuen piirissä	3,0	2,5	3,5	2,7
- tehostettu palveluasuminen	7,4	7,6	8	8,3
- laitoshoido	1,2	1,1	-	-
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	233,4	241,9	255,3	267,0
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	22,5	20,1	15	22,1

1) Uuden Vihnuskodin toiminnassa kaikki asiakaspaikat käytössä 1.2.2020 alkaen

2) Tehostetun palveluasumisen ostopalveluiden hinnassa ei ole mukana hallinnointikuluja

VAMMAISPALVELUT

Vammaispalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	753 838	0	753 838	826 365	72 527	109,6 %
Toimintatuotot sisäiset	0	0	0	10 853	10 853	-
Toimintakulut ulkoiset	-10 140 308	0	-10 140 308	-9 887 038	253 270	97,5 %
Toimintakulut sisäiset	-815 003	0	-815 003	-774 229	40 774	95,0 %
Toimintakate yhteensä	-10 201 473	0	-10 201 473	-9 824 049	377 424	96,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	-
Tulos	-10 201 473	0	-10 201 473	-9 824 049	377 424	96,3 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019**Vastuuhenkilö: vammaistyön johtaja Kirsi Lempiäinen-Pellinen****Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet**

Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Nuorten hyvinvoinnin lisääminen	Laaditaan moniammatillisena yhteistyönä suunnitelma toimenpiteineen nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Kutsutaan suunnitelman laatimiseen mukaan eri viranomaisia, kolmannen sektorin toimijoita ja nuoria (esim. nuorisovaltuusto). Suunnitelman toteuttamiseen mahdollisesti tarvittavat resurssit käsitellään erikseen, ellei toteuttamista voida tehdä olemassa olevien resurssien uudelleen kohdentamisella.	Suunnitelma toimenpiteineen laadittu, kyllä / ei	9/12	Tavoite ei ole toteutunut. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma toteutui alkuvuodesta 2020.

Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Palvelurakenteen varhaisen tuen palveluiden vahvistaminen omassa kaupungissa	Asiakkaiden palvelutarpeiden mukaiset ja riittävät arjen selviytymistä tukevat palvelut	Palvelusuunnitelmat, erilaiset toimintamuodot asiakasohjauksessa (kuten ryhmämuotoinen toiminta)	12/2019	Tavoite on toteutunut. Asiakkaiden palvelutarpeita on arvioitu asiakkaiden tarpeiden mukaisesti ja palvelusuunnitelmia laadittu. Kehitysvammaisten ryhmämuotoista toimintaa on jatkettu.
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Sähköisten palveluiden käytön tehostaminen	Vammaispalveluiden sähköisten palveluiden laajentuminen	Sähköisten palveluiden mahdollisuudesta asiakkaiden informoiminen	12/2019	Ei ole toteutunut. Chat-palvelut laajenevat vammaispalveluille vuoden 2020 aikana.
Rohkeat uudet toimintamallit	Asiakaslähtöiset toimintamallit kuntalaisten omaa vastuuta tukien	Osallistutaan seudulliseen yhteistyöhön ja palvelutuotantoa kehittäviin hankkeisiin	Hankkeiden tuomat uudistukset palvelurakenteisiin	12/2019	Tavoite on toteutunut. Seudulliseen yhteistyöhön on osallistuttu vammaispalveluiden, kehitysvammahuollon ja omaishoidontuen työryhmissä.
	Palveluprosessit tukevat asiakaslähtöistä ja kustannustehokasta toimintaa	Kehitetään asiakaspalveluprosesseja ja toimintatapoja asiakkaiden palvelutarpeet huomioon ottaen	Asiakasprosessien ja työnjaon kehittäminen	12/2019	Tavoite on toteutunut. Työnjakoa kehitetty vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeisiin (yhden työntekijän periaate)
	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla ”5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle”	Löydetään uusia tapoja allokoida työaikaa 5 %	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/2019	Tavoite on toteutunut. Työajan tehostamiseen on kiinnitetty huomioita ja työprosesseja sekä työparityöskentelyä on hiottu.
	Työhyvinvoinnin lisääminen	Tavoitteena on löytää työkykyjohtamiseen ja työhyvinvointiin keinoja, joilla voidaan vaikuttaa sairauspoissaolojen merkittävään ja pysyvään laskuun.	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/2019	Tavoite on toteutunut. Sairauspoissaolot ovat vähentyneet hieman ja palkkakustannuksiin varattu määräraha on ollut tarkoitukseen nähden riittävä.

	Vaihtoehtoisten toimintamallien käyttöönotto	Perusturvapalveluissa käytetään eniten vuokratyövoimaa (koko kaupungin käytöstä lähes 90 %). Tilinpäätöksessä 2017 perusturvan vuokratyövoiman kustannus on ollut 1,1 milj. euroa ja toteutuma 9/2019 965 000 euroa. Ennusteen mukaan koko vuoden käyttö ylittää edellisen vuoden käytön. Vuokratyövoiman käyttö vastannee perusturvassa jopa 20 - 25 HTV:tä. Vuokratyövoiman käyttöä voidaan oleellisesti vähentää palkkaamalla omia joko vakinaisia tai määräaikaisia henkilöitä tehtäväänsä tehdä sijaisuuksia, mikäli sille on säännöllinen ja jatkuva tarve.	Vuokratyövoiman käyttö perusturvassa pienentynyt 35-50%	12/2019	Tavoite ei ole toteutunut. Vuokratyövoiman käyttö on vähäistä, mutta sen käyttö on noussut vuodesta 2018 vuoteen 2019 (0,22>0,42).
--	--	---	---	---------	---

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt helmikuussa 2018 vammaispalveluohjelman vuosille 2017-2021. Vammaispalveluohjelman tavoitteina ovat itsenäisen elämän mahdollistaminen, esteettömyyden ja yhteiskunnallisen osallisuuden edistäminen, asenteisiin vaikuttaminen sekä palveluiden oikea kohdentaminen. Vammaispalveluohjelman tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan perusturvalautakunnalle kevään 2020 aikana.

Palveluiden oikean kohdentamisen lisäämiseksi on tehty vammaispalvelutoimiston sosiaalityöntekijän ja sosiaaliohjaajan työnjakoon muutoksia, joiden tavoitteena on vastata paremmin asiakkaiden palvelutarpeisiin. Myös kehitysvammahuollon työpari työskentelyä on kehitetty. Kehitysvammahuollon asiakkaille on tarjottu ryhmämuotoista toimintaa, jonka tavoitteita ovat olleet mm. voimaantuminen, sosiaalisen kanssakäymisen harjoittelu, positiivinen yhdessäolo sekä vertaistuki.

Sekä vammaispalveluiden että kehitysvammahuollon henkilöstö on tuottanut kehittämisspäivän tuloksena vammaispalveluiden palvelulupaukset asiakkaille. Palvelulupausten keskeiset teemat ovat 1. Asiakas on yksilö ja hänet huomioidaan kokonaisvaltaisesti sellaisena kuin hän on 2. Asiakasta tuetaan päätöksenteossa ja autetaan ymmärtämään päätösten vaikutukset 3. Asiakkaan arjessa on mukana häntä sekä toisiaan kunnioittavia ja arvostavia ammattilaisia 4. Asiakas voi luottaa, että hänen elämänsä tuetaan sovittujen tavoitteiden mukaisesti.

Subjektiivisten vammaispalveluiden asiakaspalvelun ostot kasvoivat erityisesti henkilökohtaisen avun osalta. Henkilökohtaisen avun asiakasmäärät ovat kasvaneet ja painopiste henkilökohtaisen avun toteuttamistavoissa on siirtynyt henkilökohtaisen avustajan palkkaamisesta ostopalveluiden ja palvelusetelin käyttöön. Seutukunnallinen henkilökohtaisen avun keskus aloitti toimintansa vuoden 2020 alusta ja loppuvuodesta 2019 kunnissa aloitettiin valmistautuminen keskukseen siirtoon. Kustannusten kasvun hillitsemiseksi yhtenä tavoitteena on saada toteuttamistavan painopiste avustajan palkkaamiseen, joka on ostopalveluita edullisempaa.

Kehitysvammahuollon pääpaino on omassa tuotannossa eli Hemptankaaren työ- ja päivätoimintakeskuksessa sekä Kahvimyllykodin ja Maununkadun asumisyksiköissä. Ostopalveluita on käytetty sekä työ- ja päivätoiminnassa että asumispalveluissa silloin, kun oman tuotannon paikat eivät ole vastanneet asiakkaiden

yksilöllisiin tarpeisiin, kuten esimerkiksi autismiosaamiseen. Asiakkaiden palvelutarpeen arvioiminen perustuu aina yksilölliseen harkintaan asiakkaan tarpeet ja olosuhteet huomioiden.

Hempankaaren toimintakeskuksen 50 % ohjaajan vakanssi muutettiin kokoaikaiseksi, lisäksi siellä aloitti osa-aikainen laitossiivooja, jotta voidaan taata tilojen puhtaus ja hygieniataso. Näiden henkilöstölisäysten myötä on voitu taata asiakkaiden mielekäs työ- ja päivätoiminta nykyisessä laajuudessaan.

Alle 65-vuotiaiden omaishoidontuen asiakkaiden määrä pysyi samalla tasolla kuin edellisenä vuonna ja tarkoitukseen varattu määräraha oli riittävä. Omaishoidontuen ja tilapäishoidon vapaat kilpailutettiin puitesopimuksella.

Vammaispalveluiden ulkoiset toimintatuotot olivat 109,6 % johtuen lähinnä kotikuntalain mukaisten korvausten ennakoitua suuremmasta määrästä. Toimintakulut ja nettokulut olivat 96,3 %.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2019

Vammaispalveluiden ja kehitysvammahuollon lainsäädännön yhdistäminen on keskeinen uudistus lähitulevaisuudessa. Uuden vammaispalvelulain oli tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021. Esitys raukesi sote-uudistuksen kariuduttua maaliskuussa 2019. Vammaispalvelulain uudistamisen eteneminen on tällä hetkellä avoin.

Sosiaalialan asiakaskirjalain toimeenpanohanke Kansa-koulu jatkui vammaispalveluiden henkilöstön määrämuotoisen kirjaamisen koulutuksella.

AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	3,5	3,6	3,8	— *
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	263	250	300	291,3
Kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminta (oma tuotanto) €/ asiakas	53	58	55	63
Kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminta (ostopalvelu) €/ asiakas	75	77	73	81
Omaishoidontuen asiakasmäärä	85	86	88	85
€/ suorite henkilökohtainen apu kustannukset asukasta kohden	22	29	31	36
Henkilökohtaisen avun asiakasmäärät	103	150	140	167
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	53,23	55,8	53,1	56,3
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	11,9	16,4	13,4	12,7

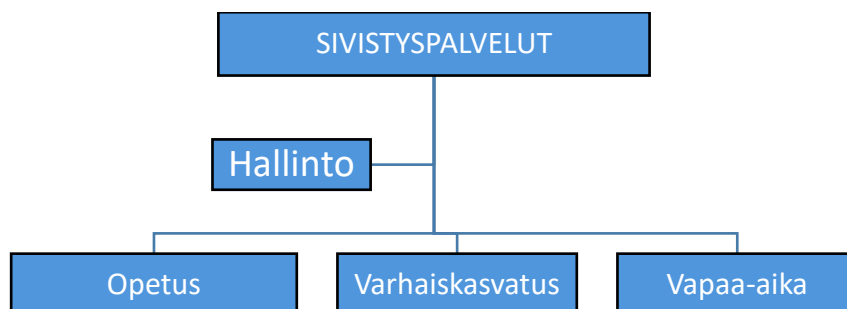
*Ei vastauksia

SIVISTYSPALVELUT

Sivistyspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	6 610 120	0	6 610 120	7 472 034	861 914	113,0 %
Toimintatuotot sisäiset	529 000	0	529 000	598 446	69 446	113,1 %
Toimintakulut ulkoiset	-53 569 392	0	-53 569 392	-53 592 395	-23 003	100,0 %
Henkilöstökulut	-42 159 923	0	-42 159 923	-42 317 559	-157 636	100,4 %
Palvelujen ostot	-4 553 438	0	-4 553 438	-4 491 274	62 164	98,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 324 087	0	-1 324 087	-1 268 431	55 656	95,8 %
Avustukset	-4 738 220	0	-4 738 220	-4 692 755	45 465	99,0 %
Muut toimintakulut	-793 724	0	-793 724	-822 376	-28 652	103,6 %
Toimintakulut sisäiset	-22 207 632	0	-22 207 632	-22 046 336	161 296	99,3 %
Toimintakate yhteensä	-68 637 904	0	-68 637 904	-67 568 251	1 069 653	98,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-270 929	0	-270 929	-137 661	133 268	50,8 %
Tulos	-68 908 833	0	-68 908 833	-67 705 912	1 202 921	98,3 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Pauliina Pikka

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet		
Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Vastuullinen tulosalue
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Edistää ja tukea lasten ja nuorten kasvua ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa	Opetuspalvelut Varhaiskasvatuspalvelut Vapaa-aikapalvelut
	Monipuoliset ja helposti saavutettavat vapaa-ajan palvelut	Vapaa-aikapalvelut
	Nuorten hyvinvoinnin lisääminen	Kaikki tulosalueet
Kestävät ratkaisut/ ekologiset teknologiat	Kasvattaminen terveeseen ja kestävään elämäntapaan	Opetuspalvelut Varhaiskasvatuspalvelut Vapaa-aikapalvelut
	Terveelliset, turvalliset ja innostavat oppimisympäristöt ja harrastusolosuhteet	Opetuspalvelut Varhaiskasvatuspalvelut Vapaa-aikapalvelut

Pirkanmaan paras yrityskunta	Yrittäjyyden ja yritysysteistyön kehittäminen	Opetuspalvelut Varhaiskasvatustopalvelut Vapaa-aikapalvelut
Rohkeat uudet toimintamallit	Uusien pedagogisten ratkaisujen selvittäminen lapsen oppimisen ja kehityksen tukemiseksi	Opetuspalvelut Varhaiskasvatustopalvelut
Rohkeat uudet toimintamallit	Uusien palvelukiinteistöjen toiminnan ja tilojen kustannustehokas suunnittelu	Opetuspalvelut, Vapaa-aikapalvelut
	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla ”5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle”	Kaikki tulosalueet
	Työhyvinvoinnin lisääminen	Kaikki tulosalueet

Tehtävä

Sivistyspalveluiden tehtävänä on tuottaa monipuolisia sivistyspalveluita kaiken ikäisille kuntalaisille. Sivistyspalveluihin kuuluvat varhaiskasvatuksen, opetuksen ja vapaa-ajan tulosalueet. Varhaiskasvatuksen tulosalue vastaa kaupungissa järjestettävistä varhaiskasvatuksen palveluista alle oppivelvollisuusikäisille lapsille. Opetuksen tulosalueeseen kuuluvat perusopetus, lukiokoulutus sekä Pirkan opiston toiminta. Vapaa-ajan palveluihin sisältyvät kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut.

Sivistyspalvelut edistävät kuntalaisten laaja-alaista hyvinvointia ja sivistystä tuottamalla palveluita kuntalaisten tarpeet huomioiden palvelualueelle osoitettujen määrärahojen puitteissa. Palveluiden järjestämisessä tavoitteena on ennaltaehkäisy ja ennakkoiva työote. Onnituessaan sivistyspalveluiden toiminnalla on merkittäviä, myönteisiä vaikutuksia kuntalaisten hyvinvoinnille, laaja-alaiselle sivistykselle sekä koko kunnan elinvoimaisuudelle.

Sivistyspalvelualueen toiminnoissa tehdään tiivistä yhteistyötä kaupungin muiden palvelualueiden sekä lukuisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Palvelualueen toiminnan ja tavoitteiden toteutuminen

Sivistyspalveluiden toiminta ja talous toteutuivat hyvin pitkälti suunnitellun mukaisesti vuonna 2019. Toimintatuotot ylittyivät selvästi. Suurimpana syynä tähän on se, että kotikuntakorvauslaskutus on saatettu ajantasaiseksi laskuttamalla kahden edellisen vuoden kotikuntakorvaukset. Lisäksi hankeavustuksia on saatu ennakoitua enemmän. Varhaiskasvatuksessa toimintatuotot toteutuivat asiakasmaksujen osalta hieman ennakoitua suurempana kasvaneen asiakasmäärän myötä.

Sivistyspalveluiden henkilöstökulut ylittyivät jonkin verran etenkin opetuspalveluissa ja varhaiskasvatuspalveluissa. Opetuksessa ylitys tapahtui ennen kaikkea Pirkan opiston henkilöstökustannuksissa. Sijaiskuluihin varatut määrärahat ylittyivät kaikilla tulosalueilla. Kokonaisuudessaan kuluylitykset olivat kuitenkin pieniä ja hankalasti ennustettavissa toiminnan ja budjetin volyymin huomioiden. Kokonaisuudessaan sivistyspalveluiden talous toteutui 838 000 euroa ylijäämäisenä.

Tulosalueet saavuttivat hyvin substanssiinsa liittyvät toiminnalliset tavoitteet. Toteutumatta jäi 5 % säästö työajassa ydintehtäviin sekä työhyvinvoinnin systemaattinen lisääminen. Molempien näiden tavoitteiden kanssa työskentely jatkuu edelleen vuonna 2020. Työajan parempi allokoiminen olennaisesti työtehtäviin oli haastavaa mm. uuden asiantuntijajärjestelmän käyttöönoton vuoksi. Työhyvinvoinnin eteen työskennellään systemaattisesti koko ajan ja sivistyspalveluissa henkilöstön työtyytyväisyys työyhteisön ja johtajuuden toimivuuden osalta on keskimäärin korkealla tasolla. Varhaiskasvatuspalveluissa keskeneräiseksi tavoitteeksi jäi yhteistyön kehittäminen

tukipalveluiden kanssa sekä yhteistyö yksityisen palvelutuotannon yksiköiden kanssa. Näiden tavoitteiden työstämistä jatketaan edelleen vuonna 2020.

Keskeiset muutokset palvelualueella 2019

Sivistyspalveluiden palveluverkko pysyi muuten ennallaan vuoden 2019 aikana, mutta Alhoniityn koulun alaisuudessa ollut nuorisopsykiatrinen sairaalakoulutoiminta siirtyi lokakuussa Pitkäniemestä Tays:n alueelle Tampereelle. Hallinnollisesti toiminta pysyi Nokian kaupungilla vuoden 2019 loppuun asti.

Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä supistui edelleen kuudella henkilötyövuodella ja on vähentynyt vuoden 2016 tilinpäätöksestä yhteensä 41 henkilötyövuodella lapsimäärän vähentymisen seurauksena. Samaan aikaan perusopetuksen oppilasmäärä ja lukion opiskelijamäärä kasvoivat ja tätä myöten myös henkilöstömäärä jatkoi kasvuaan opetuspalveluissa. Syntyvyys piristyi hieman verrattuna vuoteen 2018, mutta oli edelleen hyvin alhaisella tasolla. Lapsiperheiden muutto Nokian alueelle on tuonut lisää lapsia palveluiden piiriin ja tämä on luonut painetta varhaiskasvatuspalveluihin. Alueellisesti lapsiperheiden muutto kohdistui eniten Harjuniittyyn vuoden 2019 aikana.

Nuorisopalveluiden toiminta koki talvella häiriöitä kekustan nuorisotiloissa tehdyn tuhotyön seurauksena ja tilat olivat poissa toiminnasta jonkin aikaa. Sulkuaikana Harjuniityn koulun nuorisotilojen toiminta-aikoja laajennettiin ja nuorisolle järjestettiin tapahtumia myös mm. kirjastossa.

Uuden kirjasto- ja kulttuuritalo Virran nimi julkistettiin ja rakennustöiden edistyessä myös toiminnan suunnittelu uusiin tiloihin eteni.

Sivistyspalvelualueen henkilöstön sairauspoissaolot pienenevät 0,2 työpäivällä henkilötyövuotta kohden eli olivat kokonaisuudessaan hyvin samalla tasolla kuin vuonna 2018. Sairauspoissaolot pienenevät merkittävästi varhaiskasvatuksessa ja hallinnossa mutta toisaalta kasvoivat opetuksessa ja vapaa-aikapalveluissa. Henkilötyövuodet kasvoivat kymmenellä edelliseen tilinpäätökseen verrattuna.

KESKEISET PALVELUALUEEN TOIMINTAA KUVAAVAT MITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Asiakastyytyväisyys	4,1	*3,55	4,2	4
Henkilötyövuodet HTV2	900,4	902,7	913,7	915,3
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	13,5	15,9	8,75	12,1
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	1 522	1 548	1 584	1 579

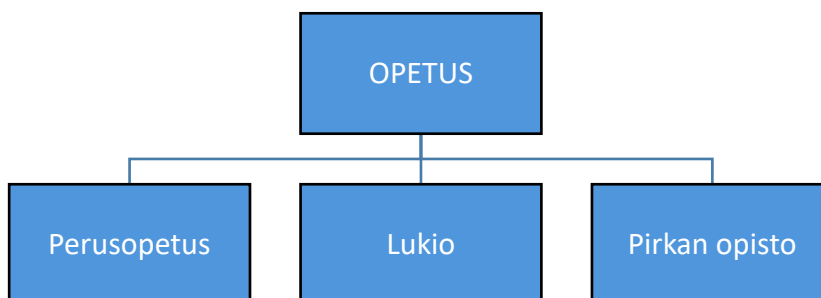
*Sivistyspalveluiden toimialojen keskiarvo kuntalaiskyselyssä 2018 asteikolla 1-5.

OPETUSPALVELUT

Opetuspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	3 273 394	0	3 273 394	4 027 748	754 354	123,0 %
Toimintatuotot sisäiset	481 200	0	481 200	508 046	26 846	105,6 %
Toimintakulut ulkoiset	-29 927 069	0	-29 927 069	-30 351 346	-424 277	101,4 %
Toimintakulut sisäiset	-13 323 367	0	-13 323 367	-13 365 860	-42 493	100,3 %
Toimintakate yhteensä	-39 495 842	0	-39 495 842	-39 181 413	314 429	99,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-124 123	0	-124 123	-124 123	0	100,0 %
Tulos	-39 619 965	0	-39 619 965	-39 305 536	314 429	99,2 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019

Vastuuhenkilö: johtaja rehtori Kari Lähde

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet

Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva no-kialainen	Edistää ja tukea lasten ja nuorten kasvua ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa	Oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämisen kehittäminen	Pienluokkasijoitusten vähentäminen Kyllä / Ei	10/2019	Tavoite ei toteutunut, mutta tuen oppilaiden määrä verrattuna kokonaisoppilasmäärään on hieman laskenut
	Nuorten hyvinvoinnin lisääminen	Laaditaan moniammatillisena yhteistyönä suunnitelma toimenpiteineen nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Kutsutaan suunnitelman laatimiseen mukaan eri viranomaisia, kolmannen sektorin toimijoita ja nuoria (esim. nuorisovaltuusto). Suunnitelman toteuttamiseen mahdollisesti tarvittavat resurssit käsitellään erikseen, ellei toteutta-	Suunnitelma toimenpiteineen laadittu, kyllä / ei	9/2019	Toteutui. Suunnitelman laatiminen on aloitettu

		mista voidaan tehdä olemassa olevien resurssien uudelleen kohdentamisella.			
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Kasvattaminen terveeseen ja kestäväan elämäntapaan	Kestävän kehityksen OPS:n jalkauttaminen kaikkiin kouluihin	Kyllä / Ei	9/2019	Toteutui. Kestävän kehityksen OPS on käytössä kaikilla kouluilla
	Terveelliset, turvalliset ja innostavat oppimisympäristöt ja harrastusolosuhteet	Uusien rakennusten suunnittelussa ja talotekniikassa huomioidaan turvallisuus, viihtyvyys ja ekologisuus	Kyllä / Ei	12/2019	Toteutui. Turvallisuus, viihtyvyys ja ekologisuus on huomioitu uusien rakennusten suunnittelussa
Pirkanmaan paras yritys-kunta	Yrittäjyyden ja yritysysteistyön kehittäminen	Yrittäjyys valinnaisaineena, -kurssina tai monialaisena kokonaisuutena kaikissa kouluissa lv 2019 - 2020.	Kyllä / Ei	8/2019	Toteutui. Yrittäjyyskasvatus sisältyy kaikkien koulujen toimintaan
Rohkeat uudet toimintamallit	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla ”5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle”	Löydetään uusia tapoja aloittaa työtä 5 %	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/2019	Ei toteutunut. Työaikaa ei vuonna 2019 saatu tehostettua tavoitteen mukaisesti.
	Työhyvinvoinnin lisääminen	Tavoitteena on löytää työkykyjohtamiseen ja työhyvinvointiin keinoja, joilla voidaan vaikuttaa sairauspoissaolojen merkittävään ja pysyvään laskuun.	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/2019	Ei toteutunut. Työhyvinvoinnin lisääntymistä voidaan arvioida sairauspoissaolojen merkittäväällä vähentymisellä vuoden 2019 aikana.

	Uusien palvelukiinteistöjen toiminnan ja tilojen kustannustehokas suunnittelu	Huomioidaan uusien tilojen monipuoliset käyttömahdollisuudet, ekologisuus, tilojen muunneltavuus ja monikäyttöisyys	Kyllä / Ei	12/2019	Toteutui. On huomioitu
	Uusien pedagogisten ratkaisujen selvittämisen lapsen oppimisen ja kehityksen tukemiseksi	Lisätään opetuksessa yksilöllisiä ja joustavia oppimispolkuja jotka tukevat laaja-alaista osaamista ja oppilaiden osallisuutta	Kyllä / Ei	11/2019	On toteutunut. Perusopetuksessa on aloitettu joustavan perusopetuksen pilotointi. Myös yhteisopettajuus on laajentunut. Molemmat toimintamuodot tukevat sekä laaja-alaista osaamista että oppilaiden osallisuutta

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Nokian kaupungin opetuspalvelut tuottavat kuntalaisille perusopetusta, lukiokoulutusta ja Pirkan opiston palvelut. Seudullisen Pirkan opiston osalta Nokian kaupunki toimii isäntäkuntana.

Perusopetus on koulutusjärjestelmän kivijalka ja samalla osa esiopetuksesta alkavaa koulutusjatkumoa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Se antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Se ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin.

Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen. Lukioaikana opiskelija kartuttaa olennaista ihmistä, kulttuureja, luontoa ja yhteiskuntaa koskevaa tietoa ja osaamista. Lukio-opetus harjaannuttaa opiskelijaa ymmärtämään elämässä ja maailmassa vallitsevia monitahoisia keskinäisriippuvuuksia sekä jäsentämään laaja-alaisia ilmiöitä.

Pirkan opisto on Nokian, Pirkkalan, Lempäälän ja Vesilahden alueilla toimiva seudullinen kansalaisopisto, joka järjestää vapaan sivistystyön koulutusta sekä taiteen perusopetusta musiikissa, kuvataiteessa, teatterissa, tanssissa sekä mediataiteessa. Varsinaisen toimintansa lisäksi opisto tuottaa myös räätälöityä tilauskoulutusta ja toimii aktiivisessa yhteistyössä paikallisten yhteisöjen kanssa asukkaiden hyvinvoinnin ja elämänlaadun kehittämiseksi.

Perusopetuksessa oli tavoitteena kehittää oppimisen ja koulunkäynnin tukea ja vähentää pienluokkasijoittelua. Oppilasmäärät eivät vähentyneet pienluokilla, mutta toisaalta tukea tarvitsevien oppilaiden määrä hieman väheni. Kestävän kehityksen ja yrittäjyyden teemojen painottaminen onnistui hyvin. Painottaminen näkyi sekä opetuksessa että kierrätyksen lisääntymisenä. Emäkosken ja Myllyhaan koulujen ja Lukion suunnittelu aloitettiin 2019. Suunnittelussa on huomioitu TA 2019 tavoitteet. Opettajien koulutuksen painopiste TA vuonna 2019 oli samanaikais- ja tiimiopetuskoulutus. Syksyllä aloitettiin myös joustavan esi- ja alkuopetuksen pilotointi ja tähän liittyneet koulutukset.

Lukion vuodelle 2019 asetetut painopisteet toteutuivat: toteutettiin tiimijakso, kehitettiin ryhmänohjauskäytänteitä ja toteutettiin stressinhallintakurssi lukiolaisille.

Pirkan opisto lisäsi vuonna 2019 yhteistyötään paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa kurssien ja luentojen toteutuksessa. Opisto laajensi myös hanketoimintaansa ja käynnisti samalla ensimmäisen Erasmus-hankkeensa. Markkinoinnissa painopistettä siirrettiin painotuotteista sähköiseen markkinointiin. Tapahtumien koordinointi ja talous- sekä kävijäseurannat jäntevöityivät.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2019

Perusopetuksen oppilasmäärä kasvoi yli sadalla oppilaalla ja kasvu on edelleen jatkumassa. Emäkosken ja myllyhaan koulujen ja Lukion suunnittelu toteutettiin vuoden 2019 aikana. Painopisteenä ollut yhteisopettajuus ja joustava esi- ja alkuopetuskoulutukset ovat olleet suosittuja ja myös tiimiohjaus on päässyt hyvään vauhtiin. Varhennettu kielten opetus alkoi 1. luokalla vuodenvaihteen jälkeen. Valtakunnalliset linjaukset varhennetun kielen opetuksen osalta tuli valmiiksi keväällä 2019. Tämän jälkeen kaupunkikohtainen opetussuunnitelma valmisteltiin Tampereen kaupunkiseudun yhteistyönä.

Lukion aloituspaikkojen lukumäärää nostettiin (115->145) palvelusuunnitelmaan asetetun tavoitteen mukaisesti. Aloitettiin Tredun ja lukion kampuksen suunnittelu.

Pirkan opiston taidekouluissa otettiin käyttöön uudet opetussuunnitelmat vuoden 2019 aikana. Mediataiteen opetusta laajennettiin Nokian lisäksi Pirkkalaan. Aikuisten kuvataideopetus siirtyi Pirkkalassa Killon kiinteistöstä Nuolialan koululle. Asiakaspalvelua parannettiin vakinaistamalla toimistosuhteiden viikoittaiset päivystykset kaikissa jäsenkunnissa. Tietoverkossa toteutettujen kurssien ja luentojen määrä kasvoi hieman.

AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	846	852	882	894
Lukiokoulutus ulkoiset menot € / as	53	52	53	55
Asiakastyytyväisyys / PO	1,47*	4,1	4,2	4,11
Asiakastyytyväisyys / LU	3,98	3,74	4	3,62
Asiakastyytyväisyys / PirOp	4	4	4	4
Kurssiosallistumiset / Pirkan opisto	25 878	26000	26100	25359
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2) / Perusopetus ja lukio	467	485,4	499	498,8
Henkilötyövuosi (HTV2) / PirOp	51	51	53	55,27
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	10,6	8	7	11,0

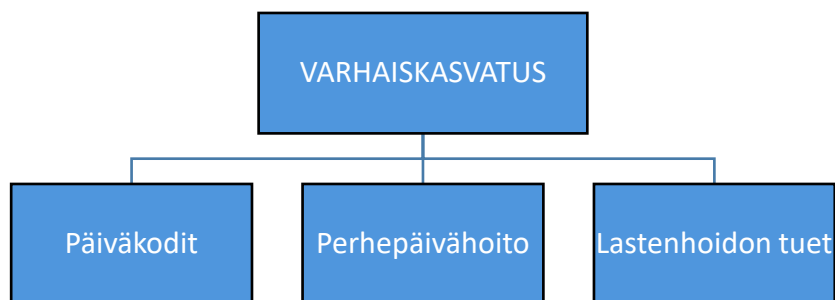
*Arvoasteikko 1 - 4 (1 = samaa mieltä, 4 = täysin erimieltä)

VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	2 407 500	0	2 407 500	2 543 332	135 832	105,6 %
Toimintatuotot sisäiset	0	0	0	504	504	-
			-19 679			
Toimintakulut ulkoiset	-19 679 097	0	097	-19 351 214	327 883	98,3 %
Toimintakulut sisäiset	-5 609 511	0	-5 609 511	-5 406 977	202 534	96,4 %
			-22 881			
Toimintakate yhteensä	-22 881 108	0	108	-22 214 354	666 754	97,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-536	0	-536	-536	0	100,0 %
			-22 881			
Tulos	-22 881 644	0	644	-22 214 891	666 753	97,1 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatuksen johtaja Minna Sillanpää

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet

Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Edistää ja tukea lasten ja nuorten kasvua ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa	Lapsen tarpeet ja huoltajien toiveet huomioivat palveluratkaisut.	Palvelulupauksen mukaan uusista lapsista 90 % saa perheen toivoman palvelumuodon, 80 % toivotussa paikassa.	2020 aikana	Ei toteutunut, varhaiskasvatuksessa ei tehty asiakastytyväisyysmittausta vuoden 2019 aikana.
		Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön osana päätöksentekoa.	Lapsivaikutusten arviointi on käytössä päätöksenteossa. Lasten laatupelejä on käytössä ja sen kautta esille nousseista kehittämistoimenpiteistä	12/2019	Ei toteutunut, vuoden 2019 aikana ei ole valmistelu päätöksiä, joiden valmistelussa olisi ollut tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia. Lasten laatupelejä on käytössä ja sitä on

			tiedotetaan lapsia ja huoltajia.		hyödynnetty toiminnan kehittämisessä.
	Nuorten hyvinvoinnin lisääminen	Laaditaan moniammatillisenä yhteistyönä suunnitelma toimenpiteineen nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Kutsutaan suunnitelman laatimiseen mukaan eri viranomaisia, kolmannen sektorin toimijoita ja nuoria (esim. nuorisovaltuusto). Suunnitelman toteuttamiseen mahdollisesti tarvittavat resurssit käsitellään erikseen, ellei toteuttamista voida tehdä olemassa olevien resurssien uudelleen kohdentamisella.	Suunnitelma toimenpiteineen laadittu, kyllä / ei	12/2019	Tavoite on toteutunut.
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Kasvattaminen terveeseen ja kestäväan elämäntapaan	Yhteistyö tukipalveluiden kanssa.	Laatukysely tukipalveluille on tehty (osana varhaiskasvatuksen laadunarviointia). Tulokset on käsitelty ja ne ovat johtaneet toimenpiteisiin. Yhteistyö tukipalveluiden kanssa kestävä kehityksen toimintatapojen edistämiseksi. Kestävän kehityksen ohjelmaa toteutetaan toiminnassa.	2020 aikana	Tavoite ei toteutunut, tukipalveluille kohdennettua latukyselyä ei vuoden 2019 aikana ole tehty. Tavoite on toteutunut, kestävä kehityksen suunnitelmaa on päivitetty yhteistyössä tukipalveluiden kanssa. Työ on lähes valmis.

	Terveelliset, turvalliset ja innostavat oppimisympäristöt ja harrastusolosuhteet	Yhteistyö tilapalveluiden kanssa. Teknologian hyödyntäminen toiminnassa.	Käyttäjiltä saatu palaute toimintaympäristöstä on johtanut toimenpiteisiin. Varhaiskasvatusyksiköissä on toimivat verkot. Varhaiskasvatusyksiköissä on kannettava tietokone kahta ryhmää kohden. Lapsien käytössä on vähintään yksi mediaalite jokaisessa ryhmässä.	2020 aikana	Tavoite on osittain toteutunut, Myllyhaan päiväkodin peruskorjaus on aloitettu vuoden 2019 syksyllä. Remontti valmistuu vuoden 2021 alussa. Tavoite on toteutunut. Varhaiskasvatuksen langattomat verkot on saatu valmiiksi kaikissa yksiköissä. Kahta ryhmää kohden on tietokone. Jokaisen lapsiryhmän käyttöön saadaan tabletti vuoden 2020 hankintojen myötä.
Pirkanmaan paras yritys-kunta	Yrittäjyyden ja yritysyhteistyön kehittämisen	Yhteistyö yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden tuottajien kanssa. Yksityinen ja kunnallinen palvelutuotanto yhdessä muodostavat toimivan palveluverkon.	Yhteistyössä kaavoituksen ja tilapalveluiden kanssa suunnitellaan ja toteutetaan toimivaa varhaiskasvatuksen palveluverkkoa.	12/2019	Tavoite on toteutunut. Päätös Tervasuon päiväkodin tilamuutoksesta on ainoa palveluverkkoon päätetty muutos vuoden 2019 aikana. Tavoite on toteutunut, yksityiset palveluntuottajien kanssa on ollut vuoden 2019 aikana yhteensä 18 ohjaus- ja valvontapaamista. Lisäksi yksityisten palveluntuottajien edustajat ovat osallistuneet varhaiskasvatuksen järjestämiin koulutuksiin.
Rohkeat uudet toimintamallit	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla ”5 % säästö ei välttämättömästi antaa viikossa 1 t 54 min työaika välttämättömälle”	Löydetään uusia tapoja alokoida työaika 5 %	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	2020	Tavoite ei ole toteutunut. Asiakastyytyväisyydestä eikä työhyvinvoinnin lisääntymisestä ole tehty selvitystä.

	Työhyvinvoinnin lisääminen	Tavoitteena on löytää työkykyjohtamiseen ja työhyvinvointiin keinoja, joilla voidaan vaikuttaa sairauspoissaolojen merkittävään ja pysyvään laskuun.	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/2019	Tavoite on toteutunut, työhyvinvoinnin lisääntymistä voidaan arvioida sairauspoissaolojen merkittäväällä vähentymisellä vuoden 2019 aikana.
	Uusien pedagogisten ratkaisujen selvittäminen lapsen oppimisen ja kehityksen tukemiseksi	Lasten osallisuuden vahvistaminen toiminnassa.	Laatupelin avulla kysytään lasten kokemuksia mahdollisuudesta leikkiin ja vuorovaikutukseen toiminnassa sekä pohditaan kehittämis-toimenpiteitä yhdessä lasten kanssa.	12/2019	Tavoite on toteutunut, lasten laatupeliä on kehitetty edelleen ja sitä on hyödynnetty toiminnan arvioimisessa ja kehittämisessä.

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Varhaiskasvatuksen toimialueella painopistealueina vuonna 2019 olivat tiedottaminen ja teknologian edistäminen. Huoltajille kohdennettua viestintää keskitettiin. Palveluiden piirissä oleville huoltajille tiedottaminen tapahtuu Päikky-järjestelmän kautta ja palvelusta tietoa hakeville viestintä tapahtuu verkkosivujen kautta. Huoltajille suunnatussa viestinnässä huomiota kiinnitettiin erityisesti toiminnan pedagogisen sisällön kuvaamiseen, mm. kuvia hyödyntämällä. Digitalisuutta edistävien välineiden hankinta tapahtui tieto- ja viestintäteknologia (tvt) -suunnitelman mukaisesti ja henkilökunnan osaamista välineiden käyttöön ja digitalisuuden hyödyntämiseen vahvistettiin.

Toinen varhaiskasvatuksen painopistealue oli leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö. Toiminnan kehittämisen tapahtui toiminnan arvioinnin ja mm. lasten laatupelin pelin kautta saadun palautteen perusteella. Kasvattajille järjestettiin koulutuksia leikistä ja sen merkityksestä lapselle. Toimintaa ohjaavan varhaiskasvatussuunnitelman päivityksessä leikin merkitystä selvennettiin ja aikaa leikille pyrittiin lisäämään päivän aikana. Vertaisryhmän merkitystä lapsen oppimiselle ja leikin kehittymiselle vahvistettiin, samoin kuin ympäristön merkitystä leikin mahdollistajana sekä sisä- että ulkotiloissa.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2019

Myllyhaan päiväkodin peruskorjaus alkoi syksyllä 2019 ja suunnitelman mukainen valmistumisaika on alkuvuodesta 2021.

Varhaiskasvatuspalvelun kysyntä lisääntyi loppuvuoden aikana. Seutuselvityksen (2018) mukaan Nokialla osallistuminen varhaiskasvatuspalveluihin on seudullista keskiarvoa korkeampi. Alle kolmevuotiaista palveluiden piirissä on 52 % ikäluokasta ja yli kolmevuotiaista 90 %. Palveluiden kysynnän kasvu ja Nokialle suuntautuva muutto ovat pienentäneet syntyvien lasten määrän vähentymisestä johtuvaa palvelun kysynnän pienentymistä. Kunnallisen varhaiskasvatuspalveluiden piirissä olevien lasten määrä lisääntyi syys- ja joulukuun aikana 44 lapsella. Suurin palveluiden kysyntä kohdistuu Harjuniityn alueelle.

Merkittävänä haasteena vuoden 2019 aikana oli kelpoisen, määräaikaisen henkilöstön rekrytointi.

AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	4	4,4	4,5	4,4
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	558	564	582	570
Kunnallisten palveluiden piirissä lapsia (20.9.)	1622	1553	1549	1489*
Yksityisten palveluiden piirissä olevien lasten osuus % varhaiskasvatuspalveluita käyttävistä lapsista	23,8	25,4	19,7	25,2
Käyttöaste %	93,8	89,4	90	90,5
Lapsia esiopetuksen piirissä ikäluokasta %	97,4	98,9	100	98,5
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	382	364	358,8	359,7
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	17,4	22,9	13	13,7

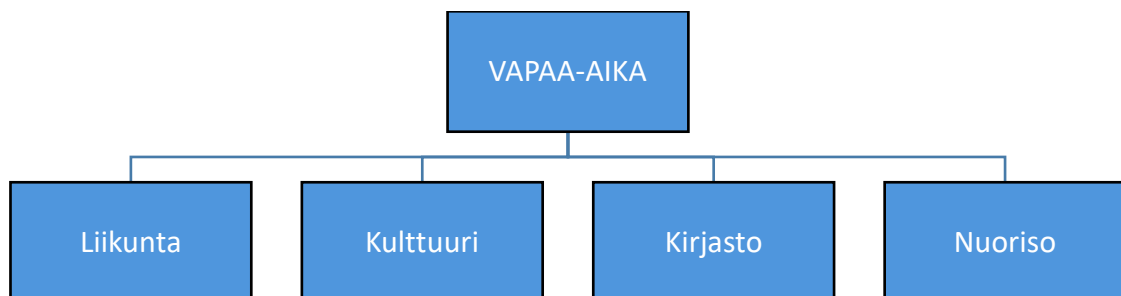
*kunnallisten varhaiskasvatuspalveluiden piirissä olevien lasten määrä 20.9. -20.12 välisenä kasvanut 44 lapsella eli 20.12 tilanteen mukaan lapsia palveluiden piirissä on **1533**.

VAPAA-AIKAPALVELUT

Vapaa-aikapalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	925 864	0	925 864	892 913	-32 951	96,4 %
Toimintatuotot sisäiset	47 800	0	47 800	89 896	42 096	188,1 %
Toimintakulut ulkoiset	-3 325 882	0	-3 325 882	-3 266 205	59 677	98,2 %
Toimintakulut sisäiset	-2 913 866	0	-2 913 866	-2 895 441	18 425	99,4 %
Toimintakate yhteensä	-5 266 084	0	-5 266 084	-5 178 837	87 247	98,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-146 270	0	-146 270	-13 002	133 268	8,9 %
Tulos	-5 412 354	0	-5 412 354	-5 191 838	220 516	95,9 %

Organisaatiokaavio 1.1.2019

Vastuuhenkilö: vapaa-aikajohtaja Marko Ojala

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet

Strategian tavoite 2019	Palvelualueen toiminnallinen tavoite	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Edistää ja tukea lasten ja nuorten kasvua ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa	Nuorten Liik-kiss hankkeen toiminnan vakiinnuttaminen yhteistyössä paikallisten liikuntatoimijoiden kanssa	Toimintaan ja tapahtumiin osallistuneiden määrä Erikseen toteutettavat kyselyt ja valtakunnalliset kyselyt	12/2019	Toteutui, säännöllisessä toiminnassa 224 käyntiä.
	Monipuoliset ja helposti saavutettavat vapaa-ajan palvelut	Järjestetään Nokian Vanhat talot -tapahtuma yhteistyössä elinkeinopalvelujen kanssa	Tapahtumaan osallistuneiden määrä	6/2019	Toteutui, yhteensä vierailuja kohteissa päivän aikana noin 7000
		Kirjasto järjestää digineuvontaa yksilöasiakkaille ja ryhmille	Opastuksiin osallistuneiden määrä	12/2019	Toteutui, opastuksiin osallistuneiden määrä oli 873

	Nuorten hyvinvoinnin lisääminen	Laaditaan moniammatillisena yhteistyönä suunnitelma toimenpiteineen nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Kutsutaan suunnitelman laatimiseen mukaan eri viranomaisia, kolmannen sektorin toimijoita ja nuoria (esim. nuorisovaltuusto). Suunnitelman toteuttamiseen mahdollisesti tarvittavat resurssit käsitellään erikseen, ellei toteuttamista voida tehdä olemassa olevien resurssien uudelleen kohdentamisella.	Suunnitelma toimenpiteineen laadittu, kyllä / ei	9/2019	Toteutui, suunnitelma on valmis
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Kasvattaminen terveeseen ja kestävään elämäntapaan	Nuorisopalvelut toteuttaa 6-tunnit (terveys- ja hyvinvointitaidot) kaikissa Nokian alakouluissa.	Toteutunut kyllä/ei Palautekyselyt oppilaille	12/2019	Toteutui
	Terveelliset, turvalliset ja innostavat oppimisympäristöt ja harrastusolosuhteet	Harrastuskarusellin kehittäminen ja toteuttaminen yhteistyössä sivistyspalvelualueen yksiköiden ja järjestöjen kanssa.	Järjestettävien ryhmien ja niihin osallistuvien määrä	12/2019	Toteutui, nuorisopassi-sovellus on otettu pilottikäyttöön 1-4 luokilla.
		Liikuntapaikka- ja palvelusuunnitelman tuottaminen yhdessä kaupunkikehitys- ja tilapalveluiden kanssa	Valmis suunnitelma	12/2019	Toteutui, suunnitelma on valmis
Rohkeat uudet toimintamallit	Työajan tehokkaampi käyttö ydintehtäviin motolla ”5 % säästö ei välttämättömästä antaa viikossa 1 t 54 min työaikaa välttämättömälle”	Löydetään uusia tapoja alokoida työaikaa 5 %	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/2019	Kesken, esimerkiksi Lyyti-järjestelmän käyttöön-otto ilmoittautumisissa tuo säästöä pitkällä aikavälillä
	Työhyvinvoinnin lisääminen	Tavoitteena on löytää työkykyjohtamiseen ja työhyvinvointiin keinoja, joilla voidaan vaikuttaa sairauspoissaolojen merkittävään ja pysyvään laskuun.	Asiakastyytyväisyyden lisääntyminen, työhyvinvoinnin lisääntyminen	12/2019	Kesken, sairauspoissaolot ja työn kuormittavuus ovat lisääntyneet edellisestä vuodesta

	Uusien palvelukiinteistöjen toiminnan ja tilojen kustannustehokas suunnittelu	Uuden kirjasto- ja kulttuuritalon toiminnan valmistelu: tapahtumat, näyttelyt, aukiolot ym.	Valmiit suunnitelmat ja valmius käynnistää toiminta uusissa tiloissa.	12/2019	Toteutui, Virta avataan yleisölle 19.3.2020
--	---	---	---	---------	---

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden tehtävänä on edistää asukkaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia tarjoamalla aktiviteetteja, elämyksiä, osallisuutta ja sivistystä sekä luomalla turvallisia ja laadukkaita elinympäristöjä kaikenkäisille. Laadukkailla kunnallisilla vapaa-aikapalveluilla on merkitystä kuntalaisen hyvän toimintakyvyn, henkisen kasvun, elämänhallinnan ja elinikäisen oppimisen edistäjänä ja ylläpitäjänä. Tärkeässä osassa ne ovat myös kavennettaessa terveyseroja, ehkäistäessä syrjäytymistä sekä rakennettaessa elinvoimaista ja vetovoimaista kuntaa. Vapaa-aikapalvelut toteuttavat tehtävänsä ja kehittävät toimintaansa yhteistyössä kaupungin muiden toimijoiden, yhdistysten, yritysten, yksittäisten kuntalaisten ja muiden sidosryhmien kanssa. Vapaa-aikapalvelujen perustehtävässä onnistuttiin jälleen hyvin erittäin hyvin, mistä kiitos koko henkilökunnalle ja yhteistyökumppaneille. Avainmittareissa lisääntyivät niin palvelukäynnit, tapahtumien kävijämäärä kuin ohjatun toiminnan käyttäjätkin edellisestä vuodesta. Asiakastytyväisyydestä ei ole uusia mittauksia vuodelta 2019, koska moni kysely tehtiin loppuvuonna 2018.

Nuorten Liikkis -toiminta jatkui nuorten joogan osalta ja ryhmässä oli vuoden aikana yhteensä 224 käyntiä. Lomakautena nuorille järjestettiin muun muassa curling-kokeiluita, sup-lautailua, kuplajalkapalloa ja jousiammuntaa. Nuorten Liikkis -hankkeessa nuorilta kartoitettiin ohjelmatoiveita ja nuoret voivat edelleen jättää liikuntaunelmiaan kaupungin verkkosivujen kautta. Lisäksi liikuntapolku käynnistyi syksyllä 2019 yhteistyössä seurojen ja koulujen kanssa. Koululaiset ovat tutustuneet mm. golfiin ja koripalloon.

Nokian ensimmäinen *Vanhat talot -tapahtuma* järjestettiin sunnuntaina 16.6.2019. Mukana oli 23 taloa eri vuosikymmeniltä. Tapahtuma onnistui yli odotusten, sillä kohteissa kirjattiin päivän aikana runsaat 7000 käyntiä. Suosituimmissa taloissa vieraili yli 7000 kävijää eri puolilta Suomea ja Pirkanmaata. Yleisö antoi kiittävää palautetta kohteiden vieraanvaraisuudesta, monipuolisuudesta sekä sujuvista käytännön järjestelyistä. Seuraava Nokian Vanhat talot -tapahtuma järjestetään 7.6.2020.

Kirjasto järjestämässä digineuvonnassa oli vuoden aikana yli 800 käyntiä. Kysyntää ja tarvetta neuvonnalle on paljon. Nuorisopalvelut järjestivät 6-tunteja suunnitellusti. Tuntien toteutus seuraa lukuvuotta, ei kalenterivuotta, jotta kaikki 6-luokkalaiset tulevat huomioitua.

Koululaisten iltapäivien harrastustoiminnan kehitystyö sivistyspalvelualueella jatkui. Tavoitteena on tarjota monipuolisia, avoimia ja maksuttomia harrastusmahdollisuuksia koululaisten iltapäiviin ja tehdä niistä kaikille helposti saavutettavia. Harrastustoimintaa edistettiin Opetushallituksen Hyvinvoiva-koululainen hankkeen kautta. Hanketta tehtiin yhteistyössä opetus- ja liikuntapalveluiden kesken ja hanketyöntekijän kanssa. Hanke mahdollisti Nuorispassi-soveluksen käyttöönoton, jonka käyttöä pilotoidaan kevään 2020 aikana 1.-4.-luokkalaisten kanssa neljässä alakoulussa.

Nuorisopassi sovellukseen kootaan harrastuskalenteri, josta löytyvät kaikki tarjolla olevat matalan kynnyksen harrastusmahdollisuudet. Lisäksi Nuorisopassiin voidaan ladata erilaisia harrastusetuja ja ilmaisia kokeilukertoja seurojen ja yritysten toimesta. Pilotoinnin jälkeen tavoitteena on ottaa Nuorisopassi kaikille perusopetuksen oppilaille käyttöön.

Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä Liikunnan olosuhdetyön suunta -asiakirja valmistuivat suunnitellusti vuoden 2019 aikana. Kirjasto- ja kulttuuritalo Virran avaamista valmisteltiin eri näkökulmista. Talo valmistui aikataulussa ja kalustaminen aloitettiin tammikuussa 2020. Talo avataan yleisölle 19.3.2020.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2019

- Nuorisotila Nuksu oli lähes koko kevään poissa käytöstä ilkeiden takia. Syksyllä toiminta jatkui normaalisti ja tilalla oli hyvin kävijöitä.
- Pääkirjasto suljettiin joulukuun alussa kirjasto- ja kulttuuritalo Virtaan muuttamista valmisteltaessa. Virta valmistui vuoden loppuun mennessä ja toiminta uusissa tiloissa käynnistyy maaliskuussa 2020.
- Ilmoittautumis- ja tapahtumanhallintaohjelma Lyyti otettiin vapaa-aikapalveluissa käyttöön. Esimerkiksi terveysliikuntaryhmien ja erilaisten tapahtumien ilmoittautuminen hoituu nyt kätevästi verkossa.

AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	3,8	3,62	4,0	3,62
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	101 €	95,68 €	99,30 €	96,23 €
Palvelukäynnit*	441 222	527 197	500 000	576 792
Tapahtumien kävijämäärä**	50 612	48 853	50 000	59 897
Ohjatun toiminnan käyttäjät***	45 753	56 877	55 000	59 559
Kolmannen sektorin ohjatun toiminnan käyttäjät****	x	417 383	-	x
Liikuntapaikkojen kävijämäärä*****	416 238	417 238	416 000	405 700
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	43,8	45,5	43,24	46
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	10,3	9	9	12,2

* Palvelukäynnit: uimahallikäynnit, näyttelytoiminta, fyysiset käynnit (kirjasto), verkkokäynnit (kirjasto), klubitointa (nuoriso), nuorten tilailat.

** Vapaa-aikapalvelujen järjestämät tapahtumat, Tapsan tahdit ja Nokia-viikko.

*** Ohjattu toiminta: käyttäjäkoulutukset (kirjasto), kulttuurikasvatus, liikuntaneuvonta, liikunnan ohjaus, ryhmätykset ja 6-tunnit (nuoriso), etsivään nuorisotyöhön osallistuneet, erityisnuorisotyössä tavoitetut.

**** Toiminta-avustusta saavien yhdistysten ohjatun toiminnan käyttäjät. Tarkka tieto saadaan kerättyä toiminta-avustusten haun yhteydessä maaliskuussa.

***** Kaupungin liikuntapaikat pois lukien uimahalli, jonka kävijät on laskettu palvelukäynteihin.

TYTÄRYHTIÖT**NOKIAN VESI OY**

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	POIKKEAMA
Tuotot	8 430 805	8 770 100	8 682 000	9 042 784	360 784
Kulut	-4 732 999	-4 976 085	-4 931 000	-5 347 227	-416 227
Henkilöstökulut	-1 861 301	- 2 007 441	-2 081 000	-2 102 373	-21 373
Muut	-2 871 698	- 2 968 644	-2 850 000	-3 244 855	-394 855
Toimintakate	3 697 806	3 794 015	3 751 000	3 695 557	-55 443
Poistot	-2 636 836	-2 571 295	-2 601 000	-2 558 819	42 181
Rahoituskulut	-182 213	-140 917	-226 000	-128 434	97 566
Tulos (ennen veroja)	878 757	1 081 802	924 000	1 008 304	84 304

Toimitusjohtaja Ilkka Laukkanen

Perustamisvuosi 2014

**Kaupungin omistus-
osuus** 100%

Tehtävä: Nokian Vesi Oy huolehtii Nokian kaupungin alueella talousveden tuottamisesta ja jakelusta sekä jätevesien käsittelystä ja huleveden viemäroinnistä. Yhtiön vesi- ja viemäriverkostoon liittyneiden asukkaiden määrä on hieman alle 30 000.

Strategiasta 'Elinvoimainen ekologinen Nokia 2027' johdetut tavoitteet					
Strategian tavoite 2018	Yhtiön toiminnallinen tavoite	Käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Hyvinvoiva nokialainen	Laadukas ja turvallinen vesihuolto	Reaaliaikainen talousveden laadun mittaamisen kehittäminen.	Verkoston eri toimialueiden vedenlaadun mittausdatan hyödyntäminen.	12/2019	Yhtiö kehitti oman mittausverkostonsa analysointia sekä teki yhteistyötä ulkopuolisten toimijoiden kanssa.
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne ja liikenneverkko.	Osallistuminen kaavoitukseen ja infrastruktuurin kehittämiseen.	Uusien asuinalueiden verkostorakentaminen.	Uusien liittymien lukumäärä	12/2019	Uusia liittymissopimuksia tehtiin 119 kpl, mikä oli odotettua enemmän.
Pirkanmaan paras yrityskunta	Yritysten toimintaedellytysten parantaminen	Palvelun kehittäminen.	Asiakaskyselyt	6/2020	Yritysassiakaskyselyt toteutetaan samanaikaisesti kulluttajakyselyiden kanssa.
Kestävät ratkaisut/ekologiset teknologiat	Uuden jätevedenpuhdistamon toteuttaminen nykyaikaisella teknologialla.	Jätevedenpuhdistamon toteutus-suunnittelu.	Suunnitteluprosessin loppuun saattaminen	6/2021	Kilpailutusprosessia on viety eteenpäin ja sitä jatketaan lisäselvitysten valmistuttua.

Yrityksen toiminnan ja tavoitteiden toteutuminen

Yhtiö jatkoi vuonna 2019 uuden Koukkujärven jätevedenpuhdistamon kilpailutusprosessia. Koukkujärvelle vedettävistä siirtoviemäriinjoista yhtiö päätti teettää lisäselvityksiä ja kilpailutus saatetaan loppuun selvitysten valmistuttua. Nokian Vesi Oy teki kohdennettuja asiakaskyselyitä vuonna 2019 ja vuonna 2020 asiakaskyselyiden piiriin saatetaan laajennettu joukko asiakkaita. Rakentaminen oli hieman odotettua vilkkaampaa, joten uusien liittymien lukumäärä ylitti odotukset.

Keskeiset muutokset yrityksen toiminnassa 2019

Yhtiö joutui turvautumaan ulkoistettuihin imupaineautopalveluihin vuonna 2019. Päätös ulkoistetun palvelun jatkosta tehdään vuoden 2020 aikana.

KESKEISET TOIMINTAA KUVAAVAT MITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Asiakastyytyväisyyteen panostaminen, kehitysprojektit	1	1	2	1
Etäluettavien vesimittareiden osuus	33 %	42 %	50 %	55 %
Henkilötyövuodet HTV2	34	34,64	32,75	35,66
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	9,2	19,61	4,9	11,89

NOKIAN VUOKRAKODIT OY

	TP2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	POIKKEAMA
Tuotot	7 289 899	7 088 293	7 899 384	7 274 897	-624 487
Kulut	-5 539 422	-5 568 346	-9 168 228	-5 827 374	3 340 854
Henkilöstökulut	-632 014	-555 354	-989 900	-552 240	437 660
Muut	-4 907 408	-5 012 992	-8 178 328	-5 275 134	2 903 194
Toimintakate	1 750 477	1 519 947	-1 268 844	1 447 523	2 716 367
Poistot	-1 110 158	-1 128 280	-1 006 849	-1 900 949	-894 100
Tulos ennen tp siirtoja	640 319	391 667	-2 275 693	-453 426	1 822 267
Tilinpäätös siirrot	-637 865	-380 130	0	-239 535	-239 535
Tulos	2 454	11 537	-2 275 693	-692 961	1 582 732

Toimitusjohtaja Timo Jokinen

Perustamisvuosi v. 1963

**Kaupungin omistus-
osuus** 100%

Tehtävä: Nokian Vuokrakodit Oy:n toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä sekä asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osakkeita, ostaa ja vuokrata alueita rakennuksia ja huoneistoja, antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja sekä harjoittaa isännöintiä ja kiinteistöhuoltopalveluita.

Strategiasta 'Elinvoimainen ekologinen Nokia 2027' johdetut tavoitteet

Strategian tavoite 2019	Yhtiön toiminnallinen tavoite	Käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Hyvinvoiva nokialainen	Käyttöasteen nosto	Nopeat huoneisto remontit	Seuranta kuukausittain	12/19	Käyttöasteen osalta tavoite ei toteutunut. Käyttöaste oli v. 2018 92,25 % ja vuonna 2019 91,49 %. Tavoitteesta jääminen johtui Poutuntien purkamissuunnitelmiin liittyvistä tyhjenevistä asunnoista ja kahden linjasaneerauksessa olleiden talojen asuntojen vajaa käytöstä. Useat laajat huoneistoremontit vaativat pitkähköt kuivatusajat, mikä osaltaan vaikutti käyttöasteeseen. Niin ikään tavoite nopeista huoneistoremonteista ei toteutunut.

Yrityksen toiminnan ja tavoitteiden toteutuminen

Yhtiön toiminta jatkui vakaana, vaikkakin käyttöastetta piti alhaisena purkamisuhan alla olevien Poutuntien sijaitsevien 4 kerrostalon tyhjeneminen ja linjasaneerauksissa olevat 2 taloa. Niin ikään lukuisat kosteus- ja vesivahingot nostivat huoneistoremonttikustannuksia ja vaikuttivat myös käyttöasteeseen.

Yhtiön ensimmäiset linjasaneeraukset, jossa uusittiin myös talojen viemärit, valmistuivat v. 2019 aikana.

Keskeiset muutokset yrityksen toiminnassa

Poutuntien talot pyritään tyhjentämään syyskuun 2020 loppuun mennessä, jonka myötä myös yhtiön käyttöaste paranee merkittävästi.

KESKEISET TOIMINTAA KUVAAVAT MITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus				
Toimitilat tsto m2	477	477	477	477
Toimitilat varasto/tekninen tila m2	187	187	187	187
Toimitilat huolto m2	614	614	614	614
Vuokra-asunnot sis. tytäryhtiön	1100	1100	1100	1100
uudet v-asunnot	0	0	0	0
peruskorj. v-asunnot aloitus	0	91	0	0
Asiakastyytyväisyys		3,7		
Tehokkuus				
Käyttöaste	95,61	92,25 %	91,49%	91,49 %
QR 1	5	5,30		6,8
Vaihtuvuus	19,5	19,5	14,5	13,42
Henkilöstö				
Henkilöstömäärä	17	17	16	13
Henkilötyövuosi HTV	18,5	20,74	16	12,97
Sairauspoissaolot pv	799	1064	800	625

NOKIAN JÄÄHALLI OY

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	POIKKEAMA
Tuotot	531 951	657 309	750 000	741 870	-8 130
josta jääajan osto	201 951	327 309	450 000	441 870	-8 130
Kulut	-514 193	-645 795	-541 000	-573 954	32 954
Henkilöstökulut	-231 237	-227 359	-205 000	-185 644	-19 356
Muut	-282 956	-418 436	-336 000	-388 310	52 310
Toimintakate	17 758	11 514	209 000	167 916	-41 084
Poistot	-185 227	-255 640	-258 000	-240 895	-17 105
Rahoituserät	-30 589	-40 306	-42 000	-38 037	-3 963
Tulos	-198 058	-284 432	-91 000	-111 016	-20 016

Toimitusjohtaja Sami Pursiainen

Perustamisvuosi 2016

**Kaupungin omistus-
osuus** 95,9%

Tehtävä: Nokian Jäähalli Oy:n toimialana on jäähallikiinteistöjen ja niihin välittömästi liittyvien tilojen hallinta, omistaminen ja vuokraaminen. Erityisesti yhtiön tehtävänä on jäähallien jääajan vuokraaminen.

Yhtiön pääasiallinen tarkoitus on edistää jääurheilun harrastamista Nokialla.

Yhtiön tarkoituksena ei ole voiton tavoittelu, eikä yhtiö jaa voittoa omistajilleen.

Strategiasta 'Elinvoimainen ekologinen Nokia 2027' johdetut tavoitteet

Strategian tavoite 2019	Yhtiön toiminnallinen tavoite	Käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Hyvinvoiva nokialainen	Aktiivisen käyttöajan lisääminen jäähallissa.	Jääajan täysimääräinen hyödyntäminen jääurheilu harrastajille ja harrastelijoille -> jäävuorosta ja toiminnasta tiedottaminen (netti/some).	Hallin jäävuorojen käyttöasteen kuukausi seuranta.	syksy 2019	Primetime käyttöaste 100%. Kuukausittainen myynnin kasvu syksyllä 2019 hinnankorotuksen vaikutus poistettuna on kuukausittain 20-25%
Ekologiset teknologiat	Energia talouden parantaminen.	Vuosittaisien jääajan taloudellinen optimointi.	Energian kulutus kk seuranta vrt. ed.v.	2019 syksy	heinä-syyskuu energian säästö 9t€/ed.v.

Yrityksen toiminnan ja tavoitteiden toteutuminen

Yrityksen haastavan taloudellisen tilanteen kääntäminen oikealle kurssille. Hallin käyttäjä määrät ovat kasvaneet entisestäänkin ja käyttäjien osuus myynti tuotoista kasvanut hyvin.

Keskeiset muutokset yrityksen toiminnassa

Vuorojen käyttö ja tiivistäminen. Joustavuus viikonloppujen vuoroissa. Kauden jääajan optimointi (jatkuu 2020). Hinnottelu muutoksen läpivienti. Tiedottamisen ajankohtaistaminen ja kehittäminen.

AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus				
Toimitilat, bruttoala	3851 m2	3851	3851	3851
Vuokratut jäävuorot	1 548 t	3757	4 000	4098
Jäävuoron (60 min) hinta, prime time, Osakkaat / nokialaiset seurat	84€	100€	Kevät 115€ Syksy 125€	Kevät 115€ Syksy 125€
Kävijät/luistimilla vuodessa	84000	87 902	95 000	97 858
Asiakastyytyväisyys (1-5)			4,2	Asiakastyytyväisyys mitausta ei ole tehty. Vuoden 2020 1/4 tehdään kyselyn mittarit ja kysely toteutetaan 2/4.
Tehokkuus				
Kulut/vuokrattu jäävuoro 1 t	(200€)	171,90€	135,25€	139,70€
Toteutunut keskitunti hinta €		87,10€	112,50€	107,80€
Tuntituotto	Tuntituottomittari oli tarkoitus ottaa uutena käyttöön vuoden 2019 aikana. Tuntituotolle ei asetettu tavoitetta vuodelle 2019. Tuntituottomittarin todettiin olevan tulkinnanvarainen mittari erityisesti laskennassa käytettävien tuntien osalta, joita ei pystytä riittävällä tavalla vakioimaan. Koska tuntituottomittarin taustamuuttujia ei pystytä vakioimaan, ei toimintaa pystytä ko. mittarilla vertaamaan muihin Jäähallitoimintaa harjoittaviin yhtiöihin. Edellä olevista syistä johtuen tuntituottomittarin käyttöönotosta luovuttiin.			
Henkilöstö				
Henkilöstömäärä	3,5	3,5	3,5	3,5
Henkilötyövuosi HTV,	3,7	3,8	3,5	3,6
josta HTV sijaiset	0,2	0,0	0,0	0,1

VERTE OY

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	POIKKEAMA
Tuotot	165 900,04	122 990,98	75 000,00	140 598,77	-65 599,00
Kulut	-207 120,26	-170 921,88	-103 000,00	-155 185,88	52 185,88
Henkilöstökulut	-107 284,29	-85 281,91	-88 000,00	-87 193,80	-806,20
Muut	-99 835,97	-85 639,97	-15 000,00	-67 992,08	52 992,08
Toimintakate	-41 220,22	-47 930,90	-28 000,00	-14 587,11	-13 412,89
Poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoituserät	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulos	-41 220,22	-47 930,90	-28 000,00	-14 587,11	-13 412,89

Toimitusjohtaja Sakari Ermala

Perustamisvuosi 2006

**Kaupungin omistus-
osuus** 100%

Tehtävä: ECO3 alustayritys

Strategiasta 'Elinvoimainen ekologinen Nokia 2027' johdetut tavoitteet

Strategian tavoite 2019	Yhtiön toimin- nallinen tavoite	Käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoit- teen toteutumi- sesta
<i>Pirkan- maan pa- ras yritys- kunta</i>		ECO3 alueen kehittäminen, uusien bio- ja kiertotalous yritysten ja työpaikkojen saaminen Nokialle. Olemassa olevan bio- ja kiertotalousyritystoiminnan kehittäminen	Uudet yritykset Uudet työpai- kat		Vuodelle 2019 asetetut tavoitteet saavutettiin

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

TEM erillisrahoituksella toteutettavien bio- ja kiertotalouden konseptien laadinta ja konseptointien ohjaus.

Uusien yritysten saaminen ECO3 alueelle

Vaikuttaminen julkisella sektorilla

ECO3 alustayrityspalvelut yrityksille

ECO3 konseptin kaupallistaminen

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2019

Tehdassaari-kiinteistön kehittämistehtävä

AVAINMITTARIT				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vaikuttavuus				
Uudet yritykset	2	5	3	5
Työpaikat	30	50	30	50
Henkilöstö				
Henkilöstömäärä	2	1	1	1
Henkilötyövuosi HTV	2	1	1	1
Sairauspoissaolot pv	5	0	0	5

YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISISTA

	Sito- vuus 1)	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. ta- lousarvio	TA:n muu- tokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. ta- lousarvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS											
Demokratia	B	4 826 899	0	4 826 899	4 770 409	-56 490	165 000	0	165 000	112 646	-52 354
Demokratia		929 959	0	929 959	788 389	-141 570	165 000	0	165 000	112 646	-52 354
Yhteistoiminta		3 896 940	0	3 896 940	3 982 020	85 080	0	0	0	0	0
Konsernipalvelut	B	28 172 890	355 000	28 527 890	27 748 471	-779 419	2 669 523	0	2 669 523	2 602 015	-67 508
- Sisältää tulosalueiden ja hallin- non määrärahat ja tuloarviot											
Tukipalvelut		4 298 738	0	4 298 738	4 225 686	-73 052	188 780	0	188 780	342 182	153 402
Tilapalvelut		23 436 792	355 000	23 791 792	23 357 567	-434 225	2 480 743	0	2 480 743	2 248 364	-232 379
Kaupunkikehityspalvelut	B	11 437 412	0	11 437 412	11 843 157	405 745	10 181 327	0	10 181 327	7 733 788	-2 447 539
- Sisältää tulosalueiden ja hallin- non määrärahat ja tuloarviot											
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut		3 770 376	0	3 770 376	3 323 793	-446 583	370 177	0	370 177	510 033	139 856
Infrapalvelut		4 005 734	0	4 005 734	5 025 410	1 019 676	1 200 000	0	1 200 000	1 349 841	149 841
Maankäyttö		1 529 253	0	1 529 253	1 515 734	-13 519	7 960 000	0	7 960 000	5 146 229	-2 813 771
Rakennus- ja ympäristö		746 367	0	746 367	711 797	-34 570	650 000	0	650 000	725 950	75 950
Perusturvapalvelut yhteensä	B	96 104 586	2 300 000	98 404 586	99 975 765	1 571 179	9 145 980	0	9 145 980	9 714 059	568 079
- Sisältää tulosalueiden ja hallin- non määrärahat ja tuloarviot											
Terveyspalvelut		55 452 467	2 300 000	57 752 467	59 142 724	1 390 257	2 939 980	0	2 939 980	3 244 749	304 769
Perhepalvelut		9 307 429	0	9 307 429	9 206 434	-100 995	828 600	0	828 600	907 629	79 029
Ikäihmisten palvelut		19 407 494	0	19 407 494	20 020 819	613 325	4 610 692	0	4 610 692	4 712 093	101 401
Vammaispalvelut		10 140 308	0	10 140 308	9 887 038	-253 270	753 838	0	753 838	826 365	72 527
Sivistyspalvelut yhteensä	B	53 569 392	-232 965	53 336 427	53 592 395	255 968	6 610 120	-50 861	6 559 259	7 472 034	912 775
- Sisältää tulosalueiden ja hallin- non määrärahat ja tuloarviot											
Opetuspalvelut		29 927 069	-232 965	29 694 104	30 351 346	657 242	3 273 394	-50 861	3 222 533	4 027 748	805 215
Varhaiskasvatus		19 679 097	0	19 679 097	19 351 214	-327 883	2 407 500	0	2 407 500	2 543 332	135 832
Vapaa-aikapalvelut		3 325 882	0	3 325 882	3 266 205	-59 677	925 864	0	925 864	892 913	-32 951
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						143 380 000	0	143 380 000	138 608 209	-4 771 791
Valtionosuudet	B						35 282 000	1 646 201	36 928 201	37 016 339	88 138
Rahoitustuotot ja -kulut	N	108 500	0	108 500	-486 853	0					
INVESTOINTIOSA											
Kaupunginhallitus	B	100 000	0	100 000	42 209	-57 791					
Osakkeet ja osuudet	B	14 628 000	-3 795 600	10 832 400	8 332 864	-2 499 536	-2 100 000	0	-2 100 000	-2 174 300	-74 300
Tilapalvelut	B	1 010 000	0	1 010 000	84 754	-925 246					
Koneet ja kalusto	B										
Kaupunkikehityslautakunta	B	535 000	0	535 000	3 832 287	3 297 287	0	0	0	-221 431	-221 431
Maa- ja vesialueet	B	10 285 000	0	10 285 000	7 235 956	-3 049 044	0	0	0	0	0
Infrapalvelut	B										
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset	B	0	0	0	0	0					
Antolainojen lisäys	B						855 000	0	855 000	865 207	10 207
Antolainojen vähennys	N						9 194 500	0	9 194 500	-735 474	-9 929 974
Lainakannan muutokset											
Vaikutus maksuvalmiuteen		545 933	2 999 437	3 545 370	-15 978 319	-19 523 689					0
YHTEENSÄ		221 323 612	1 625 872	222 949 484	200 993 093	-21 956 391	215 383 450	1 595 340	216 978 790	200 993 093	-15 985 697

1) N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B = sitovana eränä toimintamenojen yhteissumma

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT**Tuloslaskelma**

	2019		2018	
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITUOTOT	6 368 379,60		5 564 239,38	
MAKSUTUOTOT	12 797 497,22		11 653 380,27	
TUET JA AVUSTUKSET	1 764 601,91		2 010 758,91	
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 704 064,42	27 634 543,15	8 005 970,41	27 234 348,97
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		3 918 709,97		2 076 299,67
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT				
PALKAT JA PALKKIOT	-72 277 649,34		-68 702 569,97	
HENKILÖSIVUKULUT				
ELÄKEKULUT	-15 735 616,58		-15 295 114,04	
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-2 180 002,27		-2 403 652,01	
PALVELUJEN OSTOT	-81 856 094,67		-79 551 570,46	
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-12 081 669,43		-10 978 686,97	
AVUSTUKSET	-9 828 767,98		-9 636 158,53	
MUUT TOIMINTAKULUT	-7 889 106,14	-201 848 906,41	-6 795 185,95	-193 362 937,93
TOIMINTAKATE	-170 295 653,29		-164 052 289,29	
VEROTULOT		138 608 209,17		135 888 458,80
VALTIONOSUUDET		38 786 867,00		39 828 678,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	153 705,56		169 939,69	
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 331 135,75		1 596 648,86	
KORKOKULUT	-934 259,37		-945 366,57	
MUUT RAHOITUSKULUT	-63 728,59	486 853,35	-168 085,49	653 136,49
VUOSIKATE	7 586 276,23		12 317 984,00	
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-13 425 508,15		-13 866 171,64	
ARVONALENTUMISET	0,00	-13 425 508,15	-14 476,28	-13 880 647,92
TILIKAUDEN TULOS	-5 839 231,92		-1 562 663,92	
POISTOERON MUUTOS		67 207,96		67 207,96
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-5 772 023,96		-1 495 455,96	

Rahoituslaskelma

	2019		2018	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	7 586 276,23		12 317 984,00	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-1 367 773,19	6 218 503,04	-3 107 802,47	9 210 181,53
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT	-19 528 069,20		-12 175 068,40	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	2 174 300,00		1 693 000,00	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	1 589 204,24	-15 764 564,96	3 643 955,62	-6 838 112,78
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-9 546 061,92		2 372 068,75	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	0,00		-2 840,00	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	865 207,04	865 207,04	847 307,13	844 467,13
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAikaisten Lainojen Lisäys	10 000 000,00		14 800 000,00	
PITKÄAikaisten Lainojen Vähennys	-10 735 474,27	-735 474,27	-10 859 836,85	3 940 163,15
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-33 389,46		-22 708,61	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	631 279,21		154 052,39	
SAAMISTEN MUUTOS	-1 399 804,94		-849 768,85	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	2 504 295,29	1 702 380,10	3 809 551,81	3 091 126,74
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 832 112,87		7 875 757,02	
RAHAVAROJEN MUUTOS	-7 713 949,05		10 247 825,77	
RAHAVARAT 31. 12.	26 655 975,28		34 369 924,33	
RAHAVARAT 1. 1.	34 369 924,33	-7 713 949,05	24 122 098,56	10 247 825,77

Tase

	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	58 811,89	36 709,04
MUUT PITKÄAIKAISET MENOT	58 811,89	36 709,04
AINEELLISET HYÖDYKKEET	126 234 630,11	122 592 112,11
MAA- JA VESIALUEET	25 864 902,26	22 105 667,30
RAKENNUKSET	63 563 400,21	62 894 269,42
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	32 686 527,03	30 672 118,22
KONEET JA KALUSTO	224 837,29	460 933,70
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	50 984,55	50 984,55
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	3 843 978,77	6 408 138,92
SJOITUKSET	49 109 267,76	49 932 265,65
OSAKKEET JA OSUUDET	37 122 225,80	37 080 016,65
MUUT LAINASAAMISET	11 747 543,01	12 612 750,05
MUUT SAAMISET	239 498,95	239 498,95
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	175 402 709,76	172 561 086,80
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	6 062,79	6 193,74
MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	247 727,93	242 361,63
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	253 790,72	248 555,37
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	424 124,20	1 055 403,41
AINEET JA TARVIKKEET	424 124,20	1 055 403,41
SAAMISET	10 067 176,64	8 667 371,70
PITKÄAIKAISET SAAMISET	288 751,84	320 835,36
LAINASAAMISET	288 751,84	320 835,36
LYHYTAIKAISET SAAMISET	9 778 424,80	8 346 536,34
MYyntISAAMISET	3 459 202,99	2 956 965,84
MUUT SAAMISET	4 813 679,64	2 770 329,89
SIIRTOSAAMISET	1 505 542,17	2 619 240,61
RAHOITUSARVOPAPERIT	7 516 031,87	7 364 408,47
OSAKKEET JA OSUUDET	29 197,86	29 197,86
MUUT ARVOPAPERIT	7 486 834,01	7 335 210,61
RAHAT JA PANKKISAAMISET	19 139 943,41	27 005 515,86
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	37 147 276,12	44 092 699,44
VASTAAVAA YHTEENSÄ	212 803 776,60	216 902 341,61

	2019	2018
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	83 853 598,46	83 853 598,46
EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	5 626 207,13	7 121 663,09
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 772 023,96	-1 495 455,96
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	83 707 781,63	89 479 805,59
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
POISTOERO	869 777,43	936 985,39
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	869 777,43	936 985,39
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	48 174,79	41 911,65
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	6 062,79	6 212,84
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	460 318,00	494 585,20
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	514 555,58	542 709,69
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	85 079 355,57	81 599 985,23
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	81 640 000,00	81 570 000,00
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	24 419,14	29 985,23
SAADUT ENNAKOT	3 413 028,00	0
MUUT VELAT	1 908,43	0
LYHYTAIKAINEN	42 632 306,39	44 342 855,71
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	9 930 000,00	10 480 000,00
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	5 566,10	255 474,28
SAADUT ENNAKOT	799 400,68	594 174,36
LYHYTAIKAISET OSTOVELAT	7 189 014,98	6 427 183,01
MUUT VELAT	8 185 445,60	10 793 296,87
SIIRTOVELAT	16 522 879,03	15 792 727,19
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	127 711 661,96	125 942 840,94
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	212 803 776,60	216 902 341,61

Konsernilaskelmat**Konsernituloslaskelma**

	2019	2018
Toimintatuotot	99 426 158,41	96 109 194,01
Toimintakulut	-260 345 335,00	-251 424 784,86
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	86 175,12	16 319,63
Toimintakate	-160 833 001,47	-155 299 271,22
Verotulot	138 361 290,33	135 598 393,82
Valtionosuudet	38 786 867,00	39 828 678,00
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	60 801,38	71 533,75
Muut rahoitustuotot	1 250 531,97	1 421 575,10
Korkokulut	-1 295 137,80	-1 229 155,23
Muut rahoituskulut	-453 147,29	-515 184,79
Vuosikate	15 878 204,12	19 876 569,43
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-20 055 919,37	-20 515 327,87
Omistuksen eliminointierot	-6 744,88	-182 176,95
Tilikauden tulos	-4 184 460,13	-820 935,39
Tilinpäätössiirrot	426,77	1 381,46
Tilikauden verot	-241 719,12	-351 525,61
Laskennalliset verot	-78 512,63	-73 081,92
Vähemmistöosuudet	-166 527,66	-178 649,10
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-4 670 792,77	-1 422 810,56

Konsernirahoituslaskelma

	2019 (1000 €)	2018 (1000 €)
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	15 878	19 877
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-242	-352
Tulorahoituksen korjauserä	-2 234	-2 709
Toiminnan rahavirta yhteensä	13 403	16 816
 Investointien rahavirta		
Investointimenot	-31 162	-23 548
Rahoitusosuudet investointi menoihin	2 174	1 693
Pysyvien vastaavien luovutustulot	1 847	3 504
Investointien rahavirta yhteensä	-27 141	-18 351
Toiminnan ja investointien rahavirta	-13 738	-1 535
 Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-15	-3
Antolainojen vähennykset	7	7
 Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	18 734	23 009
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 100	-12 699
Lyhytaikaisten lainojen muutos	7	-80
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	-117	-935
 Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	-157	32
Vaihtomaisuuden muutos	612	98
Saamisten muutos	1 587	-3 288
Korottomien velkojen muutos	3 590	5 152
Rahoituksen rahavirta yhteensä	11 150	11 294
 RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 589	9 759
 Rahavarat 31.12	38 337	40 926
Rahavarat 1.1.	40 926	31 167
RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 589	9 759

Konsernitase

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	151 126,02	157 243,40
Muut pitkävaikutteiset menot	1 309 618,27	1 340 067,26
Ennakkomaksut	185 019,85	15 887,47
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 645 764,14	1 513 198,13
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	28 705 676,73	24 944 690,57
Rakennukset	113 229 348,42	108 282 862,98
Kiinteät rakenteet ja laitteet	58 585 124,58	56 817 835,11
Koneet ja kalusto	4 218 929,84	4 057 230,70
Muut aineelliset hyödykkeet	75 302,04	77 564,95
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	15 141 392,26	17 374 391,02
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	219 955 773,87	211 554 575,33
Sijoitukset:		
Osakkuusyhtiöosuudet	836 530,05	764 760,22
Muut osakkeet ja osuudet	7 933 804,81	7 902 390,88
Muut lainasaamiset	59 524,14	66 137,93
Muut saamiset	355 508,50	340 977,81
Sijoitukset yhteensä	9 185 367,50	9 074 266,84
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	495 975,32	599 074,20
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	6 062,79	5 896,99
Muut toimeksiantojen varat	247 727,93	242 361,63
Toimeksiantojen varat yhteensä	749 766,04	847 332,82
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus:		
Aineet ja tarvikkeet	1 396 747,14	2 008 433,70
Vaihto-omaisuus yhteensä	1 396 747,14	2 008 433,70
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset:		
Lainasaamiset	288 751,84	320 835,36
Laskennalliset verosaamiset	12 197,05	23 942,75
Muut saamiset	21 188,68	22 441,05
Siirtosaamiset	107 046,61	89 124,02
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	7 301 088,26	9 505 320,36
Lainasaamiset	694,76	2 796,51
Laskennalliset verosaamiset	71,97	71,49
Muut saamiset	5 328 226,75	3 449 385,85
Siirtosaamiset	1 996 737,12	3 249 148,19
Saamiset yhteensä	15 056 003,04	16 663 065,58
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	29 197,86	29 197,86
Joukkovelkakirjalainasaamiset	140 090,94	188 975,97
Muut arvopaperit	7 486 834,01	7 335 210,60
Rahoitusarvopaperit yhteensä	7 656 122,81	7 553 384,43
Rahat ja pankkisaamiset	30 680 959,71	33 372 329,15
VASTAAVAA YHTEENSÄ	286 326 504,27	282 586 586,02

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	83 853 598,46	83 853 598,46
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	12 992,67	12 992,67
Arvonkorotusrahasto	19 096,50	19 096,50
Muut omat rahastot	20 172,56	20 599,34
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	7 720 424,85	9 201 034,68
Tilikauden yli-/alijäämä	-4 670 792,76	-1 422 810,56
Oma pääoma yhteensä	86 955 492,28	91 684 511,09
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 059 571,73	947 580,36
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 643 178,89	2 349 014,92
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	48 174,79	41 911,65
Lahjoitusrahastojen pääomat	163 195,83	286 368,02
Muut toimeksiantojen pääomat	956 293,32	1 093 659,40
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	1 167 663,94	1 421 939,07
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	126 209 844,75	119 701 864,01
Lainat julkisyhteisöiltä	42 251,42	51 814,40
Lainat muilta luotonantajilta	11 043 968,99	11 432 491,87
Saadut ennakot	3 413 028,00	0,00
Liittymismaksut ja muut velat	649 346,98	677 420,24
Laskennalliset verovelat	1 728 357,40	21 563,29
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	143 086 797,54	131 885 153,81
Lyhytaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 192 230,18	12 526 620,44
Lainat julkisyhteisöiltä	9 562,99	259 471,17
Lainat muilta luotonantajilta	397 921,92	281 315,16
Saadut ennakot	657 262,90	721 701,61
Ostovelat	10 985 297,66	10 980 417,21
Liittymismaksut ja muut velat	4 048 440,89	4 631 900,73
Siirtovelat	23 980 970,12	23 133 022,59
Laskennalliset verovelat	142 113,23	1 763 937,86
Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä	52 413 799,89	54 298 386,77
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	286 326 504,27	282 586 586,02

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelmanmukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Kaupungin varikon vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen hankintamenoon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä. Infrapalveluiden murskevarasto on merkitty taseeseen LIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Tilinpäätöksen esittämistapa

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Tilinpäätöksen 2018 liitetiedoissa esitetyt vuokra- ja leasingvastuut on oikaistu vuoden 2019 tilinpäätöksen liitetietoihin Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston vuonna 2019 antaman liitetietojen koskevan yleisohjeen mukaiseksi. Liitetietoja koskevan yleisohjeen mukaan vuokravastuut ilmoitetaan nimellisarvoisena ilman arvonalisäveroa, jos arvonalisävero voidaan sisällyttää vähennettäviin tai palautettaviin arvonalisäveroihin. Vuoden 2018 tilinpäätöksessä kaikki vuokra- ja leasingvastuut oli esitetty arvonalisäverollisina.

Tilinpäätöksen 2018 liitetiedoissa esitettyjä muita taseen ulkopuolisia järjestelyitä on täydennetty Taivalkunnantien kevyen liikenteenväylän tiesuunnitelmaan perustuvalla vastuulla rakentamiskustannuksista (Nokian kaupungin osuus 0,9 m€). Tiesuunnitelmaan on sitouduttu Väyläviraston kanssa (ent. Liikennevirasto) vuonna 2017.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt, osakkuus- ja yhteisyhteisöt sekä kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Nokian Jäähallin ja kaupungin välinen sisäinen kate on vähennetty rakennusten arvostuksesta.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuus- ja yhteisyhteisöt

Osakkuus- ja yhteisyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Nokian Vuokrakodit Oy:n rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden ylijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Tuloslaskelman liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Demokratia	112 646,35	56 954,81	759 361,71	780 462,32
Konsernipalvelut	2 602 015,43	2 542 431,06	9 793 450,33	9 540 824,59
Kaupunkikehityspalvelut	7 733 788,19	7 913 007,01	6 901 056,46	7 410 940,34
Perusturvapalvelut	9 714 058,97	9 836 608,61	65 866 328,93	63 278 291,84
Sivistyspalvelut	7 472 034,21	6 885 347,48	7 906 697,47	7 197 417,11
Vesihuolto			8 199 263,51	7 901 257,81
Yhteensä	27 634 543,15	27 234 348,97	99 426 158,41	96 109 194,01

7) Verotulojen erittely		
	2019	2018
Kunnan tulovero	120 432 240,80	118 109 735,34
Osuus yhteisöveron tuotosta	9 233 890,66	8 836 686,46
Kiinteistövero	8 942 077,71	8 942 037,00
Verotulot yhteensä	138 608 209,17	135 888 458,80

8) Valtionosuuksien erittely		
	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	38 864 473,00	38 815 905,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 367 321,00	3 357 852,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 444 927,00	-2 345 079,00
Valtionosuudet yhteensä	38 786 867,00	39 828 678,00

9) Palvelujen ostojen erittely		
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	54 926 216,46	53 698 975,23
Muiden palvelujen ostot	26 929 878,21	25 852 595,23
Palvelujen ostot yhteensä	81 856 094,67	79 551 570,46

10) Valtuustoryhmille annetut tuet		
	2019	2018
SKP	150,00	719,20
Vihreät	1 296,78	2 180,80
Kokoomus	1 720,00	1 800,00
SDP	1 336,39	2 068,00
Vasemmistoliitto*	2 700,00	657,90
* Kaupunginhallitus päätti (oikaisuvaatimukseen perustuen) 14.1.2019, että Vasemmistoliitolle myönnetään valtuustoryhmän toiminnan tuki 1 350 euroa kaudelta 1.6.2018-31.5.2019. Vasemmistoliitolle maksettu tuki kirjattiin vuodelle 2019. Muille valtuustoryhmille kauden 1.6.2018-31.5.2019 tuet kirjattiin vuodelle 2018.		
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä:	7 203,17	7 425,90

12) Pakollisten varausten muutokset				
	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	0,00	0,00	2 307 047,82	2 000 080,96
Lisäykset tilikaudella			0,00	306 966,87
Vähennykset tilikaudella			-684 706,07	
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12.	0,00	0,00	1 622 341,76	2 307 047,82
Muut pakolliset varaukset 1.1.	0,00	0,00	41 967,10	25 112,36
Lisäykset tilikaudella			0,00	19 432,88
Vähennykset tilikaudella			-21 129,96	-2 578,14
Muut pakolliset varaukset 31.12.	0,00	0,00	20 837,13	41 967,10

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden myyntivoitto	1 338 835,04	3 096 324,95	1 338 835,04	3 096 324,95
Muu pysyv.vastaavien myyntivoitot	28 938,15	11 477,52	206 658,49	15 823,39
Luovutusvoitot yhteensä	1 367 773,19	3 107 802,47	1 545 493,53	3 112 148,34
Muut toimintakulut				
Muiden pysyvien vastaavien myyntitappiot	0,00	0,00	35 610,73	195 624,53
Luovutusvoitot yhteensä	0,00	0,00	35 610,73	195 624,53

15) Osinkotuotot ja osuuspääomat		
	2019	2018
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Pirkanmaan sair.hoitopiiri	220 837,45	220 837,45
Osinkotuotot muista yhteisöistä		
Kuntarahoitus Oyj	22 688,80	22 688,80
KuntaPro	516,00	
Pirkanmaan jätehuolto Oy	448 818,95	
Muut	207 047,89	193 740,20
Yhteensä	899 909,09	437 266,45

16) Erittely poistoeron muutoksista		
	2019	2018
Kertynyt poistoero 1.1.	936 985,39	1 004 193,35
Inv.varaukseen liittyvä poistoeron muutos		
Rakennukset/Paloasema	-67 207,96	-67 207,96
Kertynyt poistoero 31.12.	869 777,43	936 985,39

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Maa- ja vesialueet	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	673 505,18	644 943,89	1 334 805,77	1 311 260,52
Muut maa- ja vesialueet	25 191 397,08	21 460 723,41	27 370 870,96	23 633 430,05
Maa- ja vesialueet yhteensä	25 864 902,26	22 105 667,30	28 705 676,73	24 944 690,57

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet				
	Aineettomat hyödykkeet			
	Tietokoneoh- jelmistot	Muut pitkävaikut- teiset menot	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	Yhteensä €
Poistamaton hankintameno 1.1.2019	0,00	36 709,04	0,00	36 709,04
Lisäykset tilikauden aikana		30 503,77		30 503,77
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00
Vähennykset tilikauden aikana				0,00
Siirrot erien välillä		1 558,77		1 558,77
Tilikauden poisto	0,00	9 959,69		9 959,69
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.2019	0,00	58 811,89	0,00	58 811,89
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	0,00	58 811,89	0,00	58 811,89
Olennaiset lisäpoistot				
Erittely olennaisista lisäpoistoista	0,00	0,00		0,00

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa- ja vesi- alueet, Liittymis- maksut	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödyk- keet	Ennakko- maksut ja kesk.er.h.	Yhteensä €
Poistamaton hankintameno 1.1.2019	22 105 667,30	62 894 269,42	30 672 118,22	460 933,70	50 984,55	6 408 138,92	122 592 112,11
Lisäykset tilikauden aikana	3 860 848,02	7 247 100,79	4 563 824,38	118 779,32	0,00	3 664 803,77	19 455 356,28
Rahoitusosuudet tilikaudella		3 288 300,00				-1 114 000,00	2 174 300,00
Vähennykset tilikauden aikana	101 613,06	119 817,99			0,00		221 431,05
Siirrot erien välillä		4 086 240,06	3 255 165,09			-7 342 963,92	-1 558,77
Tilikauden poisto		7 256 092,07	5 804 580,66	354 875,73			13 415 548,46
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.2019	25 864 902,26	63 563 400,21	32 686 527,03	224 837,29	50 984,55	3 843 978,77	126 234 630,11
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	25 864 902,26	63 563 400,21	32 686 527,03	224 837,29	50 984,55	3 843 978,77	126 234 630,11
Olennaiset lisäpoistot							
Erittely olennaisista lisäpois- toista	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien sijoitukset									
	Osakkeet ja osuudet						Muut laina- ja muut saamiset		
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Osak- kuus-yh- teisö osakk. ja -osuudet	Osakkeet omistus- yht. yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä €	Saamiset konserni- yhteisöt	Muut saamiset muilta	Yhteensä €
Hankintameno 1.1.2019	20 806 862,23	8 893 273,77	22 100,00	250 559,25	7 107 221,40	37 080 016,65	12 612 750,05	239 498,95	12 852 249,00
Lisäykset				32 083,52	10 125,63	42 209,15			0,00
Vähennykset						0,00			
Korjaukset						0,00	865 207,04		865 207,04
ed.kaus.ylijääm. Siirrot erien vä- lillä						0,00			0,00
Hankintameno 31.12.2019	20 806 862,23	8 893 273,77	22 100,00	282 642,77	7 117 347,03	37 122 225,80	11 747 543,01	239 498,95	11 987 041,96
Arvonlennukset						0,00			
Arvonkorotukset						0,00			
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	20 806 862,23	8 893 273,77	22 100,00	282 642,77	7 117 347,03	37 122 225,80	11 747 543,01	239 498,95	11 987 041,96

20 - 22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuus- ja yhteisyhteisöt						
Nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Nokian Vesi Oy	Nokia	100 %	100 %	17 038	14 960	818
Nokian Vuokrakodit Oy	Nokia	100 %	100 %	3 484	28 348	-693
As Oy Nokian Myllymatti	Nokia	0 %	100 %	3	59	0
Siuron Liiketalo Oy	Nokia	100 %	100 %	105	17	35
Verte Oy	Nokia	100,0 %	100,0 %	128	31	-15
Nokian Jäähalli Oy	Nokia	95,9 %	95,9 %	1 756	2 474	-106
Kuntayhtymät						
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	Tampere	5,84 %	5,84 %	11 859	33 039	547
Pirkanmaan liitto	Tampere	6,10 %	6,10 %	87	380	-1
Tampereen kaupunkiseudun ky	Tampere	8,80 %	8,80 %	49	39	1
Osakkuusyhteisöt						
Kuntien Hankintapalvelut Oy	Pirkkala	22,1 %	22,1 %	191	29	19
Yhteisyhteisöt						
Kiint. Oy Tuuliharjun Pysäköinti Oy	Nokia	50 %	50 %	244	325	3

Selvitys suunnitelman mukaisista poistoista

Nokian kaupungin poistosuunnitelma

Kv 29.10.2012 § 116

OMAISUUSLAJI

Aineettomat hyödykkeet

1000 Aineettomat oikeudet

1005 Tietokoneohjelmistot

1010 Muut pitkävaikutteiset menot

Tutkimus- ja kehittämismenot

Liikearvo

Muut

Rakennukset

1110 Asuinrakennukset

1115 Hallinto- ja laitosrakennukset

1120 Tehdas- ja tuotantorakennukset

1123 Muut rakennukset/talousrakennukset

Rakennusten perusrakennukset/

vanhana ostetut rakennukset

Hyödykkeen perusrakennusmeno lisätään hyödykkeen poistamattomaan hankintamenoon ja poistetaan jäljellä olevan poistoajan kuluessa, jollei erilliseen poistosuunnitelmaan ole erityistä syytä. Perusrakennusmenon poikkeavaa poistoaikaa koskeva määrittely tehdään perusrakennushankeen taloudelliseen merkitykseen perustuen hankesuunnitelman yhteydessä.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

1130 Maa- ja vesirakenteet

Kadut, tiet, torit, puistot

Sillat, laiturit, uimalat

Muut maa- ja vesirakenteet

1140 Johtoverkostot ja laitteet

Vedenjakelu verkosto

Viemäriverkosto

Kaukolämpöverkko

Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitt.

Puhelin- ja tietoliikenneverkko, keskusasema

ja alakeskukset

Maakaasuverkko

Muut putki- ja kaapeliverkot

1150 Muut kiinteät rakenteet ja laitteet

Sähkö-, vesi- yms. laitojen koneet ja laitteet

Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet

Liikenteen ohjauslaitteet

Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet

Koneet ja kalusto

1160 Kuljetusvälineet

Rautaiset alukset

Puiset alukset ja uivat työkoneet

Muut kuljetusvälineet

Muut liikkuvat työkoneet

Muut raskaat koneet/Kuorma-autot

Muut kevyet koneet

1170 Muut koneet ja kalusto

Laitoskoneet ja laitteet

Atk-laitteet

Muut laitteet ja kalusteet

Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet

Mittauslaitteet ja optiset instrumentit

Muut aineelliset hyödykkeet

1180 Luonnonvarat

1184 Arvo- ja taidesineet

POIS- TOME- NE- TELMÄ	POIS- TOAIKA VUO- SINA	POISTO %
välyksestä käytetään lyhintä poistoaikaa, jos kv ei muuta päättä		
tasa	5	
tasa	2	
tasa	2	
tasa	2	
tasa	2	
tasa	30	
tasa	20-30	
tasa	20	
tasa	10	
menoj.		15-20
menoj.		15-25
menoj.		20
menoj.		8-10
menoj.		8-10
menoj.		15
menoj.		20
menoj.		22
menoj.		15
menoj.		20
tasa	10-20	
tasa	15	
tasa	10	
tasa	10	
tasa	15	
tasa	8	
tasa	4	
tasa	5	
tasa	10	
tasa	5	
tasa	5	
tasa	3	
tasa	3-5	
tasa	5	
tasa	5	
käytön mukainen poisto ei pois-toaikaa		

Investointiraja on v.2019 alkaen 15.000 euroa (aiemmin 10.000 euroa).

Ensikertaisen kalustamisen osalta ei noudateta rakennusten poistoaikaa vaan kaluston.

23) Saamisten erittely	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		945 044,17		291 226,67
Muut saamiset		286 914,52		264 912,72
Siirtosaamiset		0,00		47 611,10
Saamiset yhteisyhteisöiltä				
Lainasaamiset	288 751,84		320 835,36	
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		690,00		300,00
Siirtosaamiset		220 837,45		228 786,95
Saamiset yhteensä	288 751,84	1 453 486,14	320 835,36	832 837,44

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	220 837,45	232 950,95	220 837,45	232 950,95
Kelan korvaus työterveyshuollosta	434 074,26	466 421,00	593 585,25	614 322,32
Sasky kuntayhtymän erokorvaus	375 947,64	387 614,31	375 947,64	367 614,31
Ulkopuolisen rahoituksen jaksoitus	158 232,24	1 237 690,47	243 958,93	1 443 447,94
Lääkäreiden koulutuskorvaukset			18 820,81	17 911,10
Muut tulojäämät	316 450,58	294 563,88	543 587,03	552 901,58
Tulojäämät yhteensä	1 505 542,17	2 619 240,61	1 996 737,12	3 249 148,19

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely				
	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	83 853 598,46	83 853 598,46	83 853 598,46	83 853 598,46
Peruspääoma 31.12.	83 853 598,46	83 853 598,46	83 853 598,46	83 853 598,46
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.			12 992,67	12 992,67
Siirrot pääomaan tilikaudella			0,00	0,00
Siirrot pääomasta tilikaudella			0,00	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.			12 992,67	12 992,67
Arvonkorotusrahasto 1.1.			19 096,50	19 096,50
Siirrot rahastoon tilikaudella			0,00	0,00
Siirrot rahastosta tilikaudella			0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.			19 096,50	19 096,50
Muut rahastot				
Rahastopääomat 1.1.			20 599,37	21 980,80
Lisäykset			0,00	0,00
Vähennykset			-426,80	-1 381,46
Rahastopääomat 31.12.			20 172,56	20 599,34
Muut rahastot yhteensä			20 172,56	20 599,34
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	7 121 663,09	11 546 464,57	9 201 034,68	13 386 810,34
Siirto edelliseltä tilikaudelta	-1 495 455,96	-4 424 801,48	-1 422 810,56	-3 210 224,25
Vähennykset			-179 001,88	-986 545,05
Lisäykset			57 101,63	9 628,97
Kirjausoikaisut			64 100,97	1 364,67
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	5 626 207,13	7 121 663,09	7 720 424,84	9 201 034,68
Tilikauden yli-/aliäämä	-5 772 023,96	-1 495 455,96	-4 670 792,76	-1 422 810,56
Oma pääoma yhteensä	83 707 781,63	89 479 805,59	86 955 492,28	91 684 511,09

26) Erittely poistoerosta		
	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	869 777,43	936 985,39
Poistoero yhteensä	869 777,43	936 985,39

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai pitemmän ajan kuluttua

	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	46 220 000,00	56 270 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	13 987,91
Pitkäaikaiset velat yhteensä	46 220 000,00	56 283 987,91

29) Pakolliset varaukset

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovastuuvaraus (ky)			1 622 341,76	2 307 047,82
Muut pakolliset varaukset			20 837,13	41 967,10
Muut pakolliset varaukset yhteensä	0,00	0,00	1 643 178,89	2 349 014,92

30) Vieras pääoma

	2019	2018
Velat tytäryhteisöille	Lyhytaik.	Lyhytaik.
Ostovelat	109 408,09	115 226,80
Muut velat	6 009 366,32	7 826 771,84
Siirtovelat	0,00	44,00
Velat osakkuusyhtiöille		
Ostovelat	5 391,27	448,38
Velat kuntayhtymille, joissa jäsenenä		
Ostovelat	164 713,42	141 218,85
Siirtovelat	1 880 671,29	1 757 398,25

31) Sekkitililimiitti

	2019	2018
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	500 000,00	10 000 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	500 000,00	10 000 000,00

32) Muiden velkojen erittely

	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset muut velat	0,00	0,00	649 346,98	677 420,24
Lyhytaikaiset muut velat				
Muut velat	8 185 445,60	10 793 296,27	4 048 440,89	4 631 900,73
Muut velat yhteensä	8 185 445,60	10 793 296,27	4 697 787,87	5 309 320,97

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Jaksotetut tuet ja avustukset	0,00	0,00	722 838,27	473 472,81
Menojäämät				
Jaksotetut palkat	1 016 615,69	1 400 050,10	1 701 917,33	2 121 705,04
Lomapalkkavelka	11 412 026,33	10 349 057,01	16 541 690,35	15 027 057,02
Sosiaalikulut	1 697 591,67	1 296 593,70	1 774 721,79	1 299 551,97
Nokian Vesi Oy	0,00	44,00	0,00	0,00
Korkojaksotukset	86 951,74	110 595,03	331 524,07	349 537,53
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	1 880 671,29	1 757 398,25	1 770 920,96	1 654 841,76
Potilasvahinkovak. seur.vuoden lyh.			210 178,57	230 094,65
Muut menojäämät	429 022,31	878 989,10	927 178,73	1 976 761,81
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	16 522 879,03	15 792 727,19	23 980 970,07	23 133 022,59

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä				
	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			33 629 926,87	31 337 605,49
Vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset			11 953 964,71	11 524 599,00
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset			933 712,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	0,00	0,00	12 887 676,71	11 524 599,00

37) Vakuudet				
	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Pantatut arvopaperit			1 453,09	0
Kiinteistökiinnitykset			592 240,93	592 240,93
Yhteensä	0,00	0,00	593 694,02	592 240,93

38) Vuokravastuut				
	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut yhteensä	51 186 047,81	52 111 108,26	57 052 679,58	57 571 104,71
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	5 942 004,86	4 248 043,51	5 870 066,33	5 870 066,33
- siitä PPP-hankkeet	0,00	0,00	270 436,81	312 743,30
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet	0,00	0,00	0,00	0,00
Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

39-40) Vastuusitoumukset				
	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma	44 010 892,48	44 010 892,48		
Jäljellä oleva pääoma	26 304 943,84	27 742 054,74		
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	5 068 600,75	7 037 352,83	5 069 663,06	7 071 136,05
Jäljellä oleva pääoma	886 486,34	2 089 313,23	887 548,65	2 089 313,23
Vastatakaus Tampereen kaupungilla (SASKY)				0,00
Hankintasopimusvastuu (PSHP)			0,00	14 589,25
Vuokratakaussitoumus (PSHP)			2 304,61	2 345,66
Lainasitoumus (Nokian Vuokrakodit Oy)			0,00	1 882 000,00

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2019	2018
Kuntien takauskeskus		
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta	201 842 417,00	190 232 852,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	132 799,00	122 215,83

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen tarkoitus	Kaupunki		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Maankäyttösopimuksista aiheutuvat velvoitteet				
Nanson alue yhteensä	1 067 000,00	1 067 000,00	1 067 000,00	1 067 000,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	1 067 000,00		1 067 000,00	
Tanhuankatu yhteensä	2 560 000,00		2 560 000,00	
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	800 000,00		800 000,00	
Viikin alue yhteensä	0,00	425 375,00	0,00	425 375,00
Keho-Pappila yhteensä	0,00	350 000,00	0,00	350 000,00
Muut maankäyttösopimukset yhteensä	100 000,00		100 000,00	
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	0,00		0,00	
Maankäyttösopimuksista aiheutuvat velvoitteet yhteensä	3 727 000,00	1 842 375,00	3 727 000,00	1 842 375,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	1 867 000,00		1 867 000,00	
Sitoumukset avustukseen	367 250,00		367 250,00	
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	367 250,00		367 250,00	
Kaupunkia koskevat oikeudenkäynnit	187 844,29	242 000,00	187 844,29	242 000,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	187 844,29		187 844,29	
Muut riita-asiat	180 000,00	69 297,75	180 000,00	69 297,75
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	0,00		0,00	
Muut vastuusitoumukset				
Infrapalvelut: Taivalkunnantien kevyenliikenteen- väylän tiesuunnitelma (Väylävirasto)	938 000,00	938 000,00	938 000,00	938 000,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjaston uudisrakennuksen taidehankinta prosenttiperiaatteella toteutettava taideteoksen avustus käyttöaika 2016 - 2017	35 000,00	35 000,00	35 000,00	35 000,00
Sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet (PSHP)			873 266,45	845 142,53
Potilasvakuutusvastuu (PSHP)			12 887,50	469 829,99
Arvonlisäveron palautusvastuu (PSHP ja Jäähalli)			643 426,38	696 882,75

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä		
	2019	2018
Demokratia	1	1
Konsernipalvelut	244	248
Kaupunkikehityspalvelut	100	102
Perusturvapalvelut	780	736
Sivistyspalvelut	972	971
Yhteensä	2 097	2 058
43) Henkilöstökulut		
	2019	2018
Palkat ja palkkiot	72 277 649,34	68 702 569,97
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	15 735 616,58	15 295 114,04
Muut henkilösivukulut	2 180 002,27	2 403 652,01
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	90 193 268,19	86 401 336,02
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	261 659,46	183 915,18

Palkat ja sivukulut sisältävät jaksotukset

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2019	2018
Kokoomus	6 112,89	4 878,63
Kokoomus, Pirkkala	16,00	24,00
Kokoomus, Lempäälä	24,00	40,00
Suomen Kristillinen Liitto, No- kia	512,50	437,00
Keskustapuolue	1 475,46	1 319,84
SDP	6 011,28	4 646,80
SDP, Lempäälä	48,00	36,00
Vasemmistoliitto	6 556,52	5 223,00
Perussuomalaiset	1 144,32	938,88
Nokian Vihreät	7 907,00	6 615,00
SKP:n Nokian aluejärjestö	684,00	703,00
Palkkiot yhteensä	30 491,97	24 862,15

45) Tilintarkastajan palkkiot		
	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot	20 448,88	21 139,45
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	1 998,60	0,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	6 829,85	6 526,65
Muut palkkiot	4 430,28	42 865,49
Palkkiot yhteensä	33 707,61	70 531,59

46) Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

- * Kaupunki on antanut tilikaudella tytäryhteisö Nokian Jäähalli Oy:lle avustusta 300 000 eurolla.
- * Kaupunki on vuokrannut huoneiston tytäryhteisö Nokian Vuokrakodit Oy:ltä päiväkodin käyttöön. Vuokrasopimus on voimassa 1.8.2030 asti.
- * Kaupunginjohtajan kanssa on 2.12.2013 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kk:n palkaa vastaava erokorvaus.

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

NOKIAN KAUPUNKI

Tilinpäätös tilikaudella 1.1. - 31.12.2019

Nokialla, päivänä maaliskuuta 2020

NOKIAN KAUPUNGIN HALLITUS

Esa Alanne

Jari Haapaniemi

Arja Laitinen

Jari Kinnunen

Anneli Lehtonen

Anne Nyman

Johanna Peurala

Olli Välimäki

Kaisa Räsänen

Eero Väättäinen
kaupunginjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastanne tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Nokialla _____.____.2020

BDO Oy

tilintarkastusyhteisö

Hanna Keskinen

JHT, KHT

Luettelo käytetyistä kirjanpitolirjoista sekä tositelajeista

	Pääkirja		Laskutusjärjestelmien tulosteet	
	Päiväkirja		Palkkalaskennan tulosteet	
	Tasekirja		Saatava- ja velkareskontrien tulosteet	
			Käyttöomaisuuslaskennan tulosteet	
			Konsernitilinpäätöksen yhdistely- ja eliminointitulosteet	
			Varastokirjanpidon tulosteet	
Tositelajit				
ALKUSA	Nrosarja	1000	Alkusaldot	
BUD	Nrosarja	2000	Talousarvio	
BUDL	Nrosarja	3000	Lisämäärärahat	
MUIST1	Nrosarja	10000	Muistio, ulkoinen RD	
MUIJAK	Nrosarja	30000	Muistioiden jaksotustositte, sis.	
MUIST2	Nrosarja	14000	Muistio, ulkoinen RD	
MUISRO	Nrosarja	15000	Muistio, ulkoinen Rondo	
MUISIS	Nrosarja	20000	Muistio, sis. RD	
MUISRS	Nrosarja	25000	Muistio, sisäinen Rondo	
KOMTOS	Nrosarja	34000	Käyttöomaisuus, autom.tos.	
SISROP	Nrosarja	40000	Sisäinen lasku Rondo	
KOMMUI	Nrosarja	48000	Käyttöomaisuus, muistio	
MUIRO2	Nrosarja	15000	Muistiotositte Rondo	
PANKKI	Nrosarja	101000	Pankin tiliote	
PALKAT	Nrosarja	100000	Palkat	
EFFSOS	Nrosarja	113000	Effica sos.toimi	
YMR10	Nrosarja	10000000	MR Laskulaji 10	Vuokrat
YMR12	Nrosarja	12000000	MR Laskulaji 12	Yleislaskutus/talouspalvelut
YMR13	Nrosarja	13000000	MR Laskulaji 13	Venepaikat
YMR15	Nrosarja	15000000	MR Laskulaji 15	Hempankaari
YMR16	Nrosarja	16000000	MR Laskulaji 16	Teke varasto
YMR17	Nrosarja	17000000	MR Laskulaji 17	Teke hallinto
YMR18	Nrosarja	18000000	MR Laskulaji 18	Tekninen keskus
YMR19	Nrosarja	19000000	MR Laskulaji 19	Perusturva
YMR21	Nrosarja	21000000	MR Laskulaji 21	Esij.sairaala(Effica)
YMR23	Nrosarja	23000000	MR Laskulaji 23	Kuntalaskut
YMR24	Nrosarja	24000000	MR Laskulaji 24	Perusturva/vuokrat
YMR25	Nrosarja	25000000	MR Laskulaji 25	Esij.terv.keskus maks.(Effica)
YMR35	Nrosarja	35000000	MR Laskulaji 35	Esij.hammashoito (Effica)
YMR40	Nrosarja	40000000	MR Laskulaji 40	Vapaa-aikakeskus
YMR41	Nrosarja	41000000	MR Laskulaji 41	Nuoriso/Vake
YMR42	Nrosarja	42000000	MR Laskulaji 42	Kulttuuri/Vake
YMR43	Nrosarja	43000000	MR Laskulaji 43	Kuntalaskut/kasvatuskeskus
YMR44	Nrosarja	44000000	MR Laskulaji 44	Kuntalaskut/opetuskeskus
YMR45	Nrosarja	45000000	MR Laskulaji 45	Ruokahuolto
YMR49	Nrosarja	49000000	MR Laskulaji 49	Timmi-tilavuokralaskutus/koulu
YMR50	Nrosarja	50000000	MR Laskulaji 50	Timmi-tilavuokralaskutus/liikunta
YMR51	Nrosarja	51000000	MR Laskulaji 51	Timmi-tilavuokralaskutus/nuoriso
YMR52	Nrosarja	52000000	MR Laskulaji 52	Timmi-tilavuokralaskutus/kulttuuri
YMR53	Nrosarja	53000000	MR Laskulaji 53	Päivähoitolaskut
YMR54	Nrosarja	54000000	MR Laskulaji 54	Esij.vanhainkoti (Effica)
YMR58	Nrosarja	58000000	MR Laskulaji 58	Esij.kotihoito (Effica)
YMR68	Nrosarja	68000000	MR Laskulaji 68	Teke tilapalvelu
YMR69	Nrosarja	69000000	MR Laskulaji 69	Varasto
YMR70	Nrosarja	70000000	MR Laskulaji 70	Kuljetus (ATKSLA)
YMR72	Nrosarja	72000000	MR Laskulaji 72	Tontinvuokrat
YMR73	Nrosarja	73000000	MR Laskulaji 73	Rakennusvalvonta
YMR78	Nrosarja	78000000	MR Laskulaji 78	Varasto (Sonet ulk.)
YMR80	Nrosarja	80000000	MR Laskulaji 80	Pirkan opisto
YMR81	Nrosarja	81000000	MR Laskulaji 81	Pirkan opisto/kuntalaskutus
YMRK	Nrosarja	5410000	Tileistä poisto	
YMRMAN	Nrosarja	5110000	Manuaalisuoritukset	
YMRVII	Nrosarja	5210000	Viiitesuoritukset	
YMRHYV	Nrosarja	5310000	Hyvityslaskujen kuittaus	
OSTOT	Nrosarja	8000000	Ostolaskut	
OMAKSU	Nrosarja	8990000	Ostomaksut	